Vår vision är att bli ledande på finansiella tjänster i norra Europa...

Den nya koncernen i siffror

(Resultatuppgifterna proforma)	1997	1996
Rörelseresultat, Mkr	4 227	7 307
Förvaltningsresultat, Mkr	4 113	8 043
Balansomslutning, miljarder kr	669	581
Årets resultat per aktie, kr	6:01	10:57
Räntabilitet, procent	12,65	23,13
Utdelning, kronor	3:00*	2:75
Antal anställda, medeltal	13 015	12 706
Antal kontor	295	308

*Styrelsens förslag

...under 1997 tog vi några viktiga steg på vägen dit.

1

Årets i särklass viktigaste händelse var naturligtvis samgåendet mellan S-E-Banken och Trygg-Hansa i december 1997. Den nya koncernen har de finansiella resurser som krävs för att aktivt delta i den fortsatta strukturomvandlingen. Redan från start har den nya koncernen också en stark ställning på viktiga tillväxtmarknader som fondsparande och livförsäkring – och uttalade ambitioner att växa ytterligare på dessa områden. Bägge företagen har var för sig legat i frontlinjen när det gäller ny distributionsteknik och kan nu intensifiera satsningen på att förenkla och förbättra villkoren för kunderna med informationsteknikens hjälp. Koncernen blir också en föregångare i Norden när det gäller att kunna erbjuda kunderna kompletta finansiella lösningar, som exempelvis bostadslån/hemförsäkring och bilfinansiering/bilförsäkring.

2

Med höstens förvärv av bankirfirman Ane Gyllenberg i Helsingfors förenades två av koncernens strategiska mål – att växa inom kapitalförvaltning och att expandera på den nordiska marknaden. Gyllenberg är en av Finlands ledande förmögenhetsförvaltare med närmare 20 miljarder kronor under förvaltning 1997. Även Trygg-Hansa etablerade sig i Finland med filialer för industriförsäkring respektive sparande och försäkringar.

3

Som ett led i den nordiska satsningen startade S-E-Banken under sensommaren en filial i Köpenhamn. Filialen etablerade sig redan under sina första månader som en viktig aktör på den danska penning- och obligationsmarknaden. Även inom corporate finance-området genomfördes flera transaktioner på den danska marknaden under hösten. Sedan tidigare finns koncernen representerad i Danmark med kortföretaget Diners Club, Trygg-Hansas filial för industriförsäkring och Tell Forsikring som förvärvades av Trygg-Hansa i slutet av 1996. Tell, nu omdöpt till Trygg-Hansa Danmark, säljer bil-, hem- och villaförsäkring per telefon.

4

Flera allianser bildades eller förstärktes under året. I slutet av året fick Trygg-Hansa och Förenade Liv koncession att bilda ett samägt bolag för gruppförsäkringar, Förenade Trygg Gruppförsäkrings AB. S-E-Banken Försäkring inledde samarbetsavtal med ett antal försäkringsmäklare, med Internet som främsta kanal. Enskilda Securities tecknade avtal med J P Morgan Securities Ltd om rätten att distribuera detta bolags analyser i Sverige, Norge och Finland. Trygg-Hansas framgångsrika samarbete med Statoil utökades till att omfatta även den danska marknaden, där Trygg-Hansas privata sakförsäkringar också säljs via 13 lokala danska banker.

5

S-E-Bankens Internetkontor för privatpersoner utvecklades mycket positivt och tjänsten väckte uppmärksamhet även internationellt. Under hösten lanserades motsvarande tjänst för företag, som fick en god start. I början av 1998 hade Internetkontoret cirka 100 000 kunder. Tillsammans med Trygg-Hansas Internetkunder uppgick antalet till över 130 000. Som första bank i Europa kunde S-E-Banken också erbjuda sina storföretagskunder att göra valutaaffärer direkt via Internet.

Ett samgående som ger styrka inför framtiden

Takten i globaliseringen av den finansiella tjänstesektorn ökar nu dramatiskt. Detta leder oundvikligen till en snabbare strukturomvandling av vår näring även här i Norden. Vi genomgår idag något av den finansiella världens industriella revolution – och den är långt ifrån över.

Avreglering och informationsteknik har öppnat nya marknader. Den våg av avregleringar som de senaste åren har svept över världen har öppnat tidigare slutna marknader för konkurrens. Branscher som tidigare hämmats av hinder och regleringar, har kunnat utvecklas i snabb takt. Med informationsteknikens genombrott har länder och marknader, som tidigare varit skilda åt, kunnat förenas, och nya produkter och företag se dagens ljus. Effektivare sätt att kommunicera har också bidragit till nya affärsmönster.

Välståndsutveckling och demografi förändrar förutsättningarna. Den demografiska utvecklingen, med en växande andel äldre, har ställt nya krav på ländernas ekonomier. Det handlar inte bara om att 1940-talets ”Baby boomers” planerar för sin pension, utan om en betydligt mer långtgående förändring av åldersstrukturen i vår del av världen. Den situation vi har sett växa fram är en naturlig följd av de senaste decenniernas snabba välståndsökning.

Europas länder har tagit avgörande steg mot en gemensam valuta. Med EMU kommer en gemensam kapitalmarknad av betydande storlek att skapas i Europa. Det öppnar oanade möjligheter även för företag i länder som Sverige, som inte deltar i EMU från början men som ändå måste anpassa sig. EMU är en viktig katalysator i den fortsatta strukturomvandlingen och konsolideringen av den europeiska finansmarknaden.

En ny strategi för banken

Skandinaviska Enskilda Banken deltar aktivt i omstruktureringen av den finansiella sektorn. Styrelsen och bankens operativa ledning har under året gjort en djupgående analys av hur utmaningarna kan bemötas och vilken strategi banken bör välja inför framtiden.

Jag har haft förmånen att delta i det arbetet från början. Först, som VD, med ansvar för att genomföra analysen och utarbeta strategin. Därefter, i min roll som ordförande, med uppgiften att se till att strategin förverkligas och att banken fortsätter att utvecklas i den utstakade riktningen.

Bankens styrelse, ledning och anställda har under 1997 bildat Nordens första integrerade bank- och försäkringsbolag. Vi anser att detta var det bästa sättet att säkra S-E-Bankens framtida utveckling.

Trygg-Hansa – ett viktigt första steg

Samgåendet med Trygg-Hansa är ett led i strategin att stärka bankens ställning ytterligare på de områden där vi redan är starka och att inta ledande positioner på områden med god tillväxt – i fallet Trygg-Hansa främst inom Asset Management.

S-E-Banken är sedan länge en naturlig partner för krävande företagskunder i Norden. Vi vill att de även framöver upplever oss som innovativa och skickliga. Genom att öka vår storlek och kompetens inom Asset Management har vi lagt en god grund för att bygga ett ledande finanshus med en stark ställning i norra Europa. Förvärvet av den finska bankirfirman Ane Gyllenberg understryker ytterligare den prioritet som frågan har i banken.

Fokusering på det vi kan bäst och vidareutveckling av våra nuvarande styrkeområden är nu den naturliga vägen för S-E-Banken. En allt hårdare konkurrens gör att vi måste satsa ännu mer på områden där vi är – eller kan bli – verkligt ledande. Genom samgåendet med Trygg-Hansa har vi tagit ett första viktigt steg på vägen dit. Vägen vi valt är inte den lättaste, men vi är övertygade om att den på lång sikt är framgångsrik och därför den mest lönsamma.

Tydligare fokus på aktieägarvärde

I än högre utsträckning måste också vårt arbete inriktas på att skapa största möjliga långsiktiga avkastning för våra 400 000 aktieägare. När den övertygelsen genomsyrar företaget drivs organisationens arbete naturligt mot tydliga, konkreta och värdeskapande resultat.

Etableringen av bankens nya strategi, där erfarna och drivande personer i styrelsen spelat viktiga roller, har för mig än en gång visat behovet av ett aktivt styrelsearbete. Jag välkomnar diskussionen om de krav som bör ställas på börsföretagens styrelser och tänker som ordförande göra vad jag kan för att leva upp till dem.

Den kraft som finns i ett personligt och privat ägande är en av de mest positiva i vårt samhälle. Det man äger tar man ansvar för. Privat ägande manar till långsiktighet, engagemang och omsorg. Därför är det aktiva ägandet, och det värde vi skapar för våra ägare, så centralt.

Det finns naturligtvis ingen motsättning mellan värdeskapandet och den service vi erbjuder våra kunder. Tvärtom, förutsättningen för att vi ska kunna skapa aktieägar-

Jacob Wallenberg, t v i bild, blev S-E-Bankens styrelseordförande i december 1997. Han hade dessförinnan varit VD och vice VD i S-E-Banken och har drygt 17 års erfarenhet av internationell bank- och finansverksamhet.

värde är att vi har många nöjda kunder, som upplever ett mervärde i de tjänster och produkter vi erbjuder. Endast genom att svara upp till – och överträffa – deras allt högre förväntningar, kan vi skapa en god värdetillväxt för våra aktieägare.

Med dessa förtecken möter vi det närmaste året. De stora utmaningarna och möjligheterna har vi framför oss. I omvandlingens tid har förändringarna för S-E-Banken bara börjat.

I december 1997 lämnade Karl-Erik Sahlberg banken efter mer än femton år. Hans tid som styrelseledamot gick genom alla faser från en reglerad och skyddad bankvärld till en liberaliserad marknad – genom finanskrisen till och med konsolideringsfasen. 1996 blev Karl-Erik Sahlberg styrelseordförande. I den egenskapen har han lett styrelsens arbete i en tid med stora strategiförändringar, som slutligen mynnade ut i samgåendet med Trygg-Hansa. Karl-Erik Sahlberg har varit en utomordentligt professionell och lojal kollega som banken är stort tack skyldig.

I samband med stämman i april 1997 bestämde sig Björn Svedberg för att lämna Skandinaviska Enskilda Banken. Björn Svedberg tillträdde som koncernchef och verkställande direktör år 1992. Under de fem år som han lett banken har han med oerhört engagemang och energi hjälpt banken att återhämta sig från finanskrisen. Björn Svedberg lämnade över en finansiellt sund och renodlad bank och jag vill gärna tacka honom som min vän och mentor.

Stockholm i februari 1998

Jacob Wallenberg
Styrelsens ordförande

En ny typ av företag har bildats

Samgåendet mellan S-E-Banken och Trygg-Hansa var en av 1997 års större affärshändelser inom svenskt näringsliv. Med den kunde ett helt nytt finansiellt företag skapas, som fullständigt integrerar bank- och försäkringsverksamhet. Men fusionen var ändå bara början.

Om vi under 1997 formade ramarna till en ny finanskoncern, så är 1998 det år då den tar form och visar färg. Och vi anser oss ha en stark plattform att bygga på.

Den nya koncernen intar redan idag en ledande nordisk ställning på många områden. Vi är den största privata kapitalförvaltaren i Norden, med 420 miljarder kronor under egen förvaltning i slutet av 1997. Vi är på nordisk nivå ledande inom storföretagsaffärer som till exempel ränte- och valutahandel. Vi har de mest krävande och sofistikerade kunderna, såväl på privat- som företagssidan. Den nya koncernen är ett av de största nordiska liv- och sakförsäkringsbolagen.

Samgåendet med Trygg-Hansa kompletterades av andra affärer, som ökar tyngden och trovärdigheten i vår nordiska satsning. Notabelt är förvärvet av Finlands ledande förmögenhetsförvaltare, bankirfirman Ane Gyllenberg, samt den framgångsrika etableringen av S-E-Banken i Köpenhamn.

Vår konkurrenskraft är i hög grad beroende av hur långt framme vi ligger inom informationstekniken. Även där har den nya koncernen en bra ställning, genom de tätpositioner som S-E-Banken och Trygg-Hansa var för sig har tagit.

Stimulerade och kompetenta medarbetare är förstås nyckeln till vår framgång. De gångna månadernas mycket hårda arbete för att forma koncernens sju affärsområden har tydligt visat vilken kraft som finns inom organisationen.

Detta är ramverket. Under innevarande år ska en mängd åtgärder vidtas för att tillvarata våra förutsättningar på bästa sätt.

Integrationsprocessen går bra

Hittills löper integrationsprocessen mycket bra. Den nya organisationen är på plats, alla cheferna är tillsatta och strategierna och planerna är under utarbetande. Men det är mycket arbete som återstår. 1998 kommer att ställa speciella krav, eftersom det kommer att präglas av både satsningar och rationaliseringar. Satsningarna sker inom strategiska områden som sparande, nordisk expansion och informationsteknik. Förutom löpande rationaliseringar överallt i koncernen ska nu minst 1 500 befattningar bort inom bland annat staber och centrala serviceenheter.

Men att affären mellan S-E-Banken och Trygg-Hansa är logisk råder ingen tvekan om. Redan två månader efter samgåendet ser vi att de potentiella samordningseffekterna blir större än vi tidigare räknade med. De olika företagskulturerna fungerar väl tillsammans, vilket märks i det intensiva integrationsarbete som bedrivs på många håll i den nya koncernen.

Vilka fördelar skapar samgåendet för våra kunder?

Vi ska bli en ännu duktigare partner i finansiella frågor. Vi ska erbjuda våra kunder större valmöjligheter, både när det gäller produkter och tjänster och olika vägar att hålla kontakten med oss. Våra priser kommer också i större utsträckning att avspegla kostnaderna för att utnyttja tjänsterna. Sålunda kommer kunderna att kunna välja att betala mindre för att genomföra enkla transaktioner över Internet och telefon, eller att betala mer för rådgivning och personlig service. Nyckelorden är enkelhet och tydlighet.

Även utanför kapitalförvaltningsområdet kommer S-E-Bankskoncernen att öka fokus på mer specialiserade produkter och tjänster. Inom storföretagssektorn sker det på bekostnad av mer kapitalintensiv utlåning. De affärsområden som arbetar med mer krävande företagskunder har inte berörts nämnvärt av samgåendet utan arbetar vidare med strategin att växa i Norden.

Vi ökar genomlysningen

Denna årsredovisning, som är den första för den nya koncernen, innehåller en stor nyhet. Som första svenska bank redovisar vi nu resultatet uppdelat per affärsområde. Det ska ses som ett uttryck för vår ambition att öka öppenheten gentemot er aktieägare. Men det är också ett led i vår strävan mot en större decentralisering i koncernen. Långtgående delegerat resultatansvar, parat med strikt uppföljning av små koncernstaber, är en av metoderna att öka fokuseringen på lönsamheten i alla led.

Kommentar till 1997 års resultat

En stor omstruktureringskostnad har tagits för att ändra strukturen och inriktningen i den nya koncernen, och etablera den nya plattformen för organisationens arbete. Den snabba utvecklingen på IT-området och de stora dataprojekten som pågår kring millennieskiftet och EMU har lett

Lars H Thunell, t h i bild, blev S-E-Bankens VD i december 1997. Han har dessförinnan bland annat varit VD i Trygg-Hansa och Securum samt vice VD i ABB Asea Brown Boveri Ltd.

till höga datakostnader. Och de kommer att öka de närmaste åren. Många rationaliseringar kräver systemutveckling för att få effekt, samtidigt som en allt större del av IT-investeringarna är direkt kund- och distributionsrelaterade, en del av våra tjänster helt enkelt.

Men även andra kostnader har ökat alltför kraftigt, framförallt inom den gamla S-E-Bankskoncernen. Det är oacceptabelt. För att komma tillrätta med kostnaderna har ett antal neddragningar initierats. Det gäller inte så mycket i frontlinjen, i relation till våra kunder, utan framförallt i administrationen och i koncernstaber. En hård fokusering på kostnadsnedskärningar, kapitalrationalisering och integration kommer att pågå under hela 1998.

Ledande i norra Europa

Vår vision är att bli ledande på finansiella tjänster i norra Europa. Fortsatt hög fokusering på ständiga förbättringar i alla delar av verksamheten, med speciell tyngdpunkt på kvalitet och tillgänglighet, är ett viktigt inslag på vägen dit. Endast så kan vi också i slutänden skapa värde för våra aktieägare.

Vi har mycket goda förutsättningar. Men först ska synergieffekterna från samgåendet med Trygg-Hansa hämtas hem och den generella kostnadsnivån sänkas.

Stockholm i februari 1998

Lars H Thunell
Verkställande direktör
och koncernchef

Det här är nya S-E-Banken

S-E-Bankskoncernen är en av Nordens största finansiella koncerner med ett förvaltat kapital på 420 miljarder kronor och en balansomslutning på 669 miljarder. Verksamheten, som omfattar ett brett utbud av bank- och försäkringstjänster för privatpersoner, företag och institutioner, bedrivs i ett 20-tal länder jorden runt. Koncernens tjänster tillhandahålls genom en mängd olika kanaler: kontor, telefonbanker, automater, Internet, callcenters, fältsäljare och mäklare.

Övergripande organisation

Efter sammanslagningen med Trygg-Hansa vid slutet av 1997 är koncernen indelad i sju affärsområden: Retail (kontorsrörelsen m m), Property & Casualty (sakförsäkring för hushåll och företag), Asset Management (förmögenhetsförvaltning), Life & Pension (livförsäkring), Industrial & Marine, (försäkringar för storföretag), Merchant Banking (storföretagstjänster, valuta- och räntehandel m m) och Enskilda Securities (aktiehandel, rådgivningstjänster för storföretag etc). Organisationen är decentraliserad med ett uttalat resultatansvar för affärsområdena och de enheter som ingår i dessa.

Mål och strategier

S-E-Bankskoncernens vision är att bli den ledande finansiella institutionen i norra Europa.

Genom att utveckla och sälja finansiella tjänster som möter kundernas behov skall aktieägarna få bästa möjliga avkastning på sitt kapital. Koncernen skall aktivt betjäna såväl privatpersoner som företag, från små lokala företag till stora internationella bolag. Koncernen skall utveckla produkter och tjänster både för enkla vardagsbehov och för stora komplicerade transaktioner.

Det finansiella målet är att uppnå en uthållig avkastning på eget kapital på minst 15 procent efter skatt.

Föränderlig marknad

Utvecklingen på de finansiella marknaderna under senare år karaktäriseras av avreglering, skärpt konkurrens, strukturomvandling, en kraftig tillväxt i det privata sparandet samt ökade krav på tillgänglighet och information.

Samgåendet mellan S-E-Banken och Trygg-Hansa skapar den bredd och de resurser som krävs för att vara framgångsrik på denna föränderliga marknad. Så t ex kompletterar de båda företagens sparandeprodukter varandra väl och den nya koncernen har höga marknadsandelar inom viktiga sparområden.

Fördelar för kunderna

Den nya koncernen har cirka tre miljoner kunder. Majoriteten av de privata bankkunderna liksom de mindre och medelstora företagen betjänas inom affärsområde Retail, som omfattar såväl kontorsrörelsen som telefonbankerna och Internetkontoret. Sakförsäkringstjänsterna till hushållen tillhan-

Marknadsandelar för S-E-Banken/Trygg-Hansa

Procent	1997	1996	1995
Inlåning[1)]	18,9	19,2	18,0
Hushåll	13,4	12,9	12,6
Företag	23,1	25,1	23,6
Utlåning (inkl bostadskrediter)[2)]	16,5	15,3	14,9
Hushåll	11,6	10,7	9,8
Företag	19,4	18,1	18,0
Bostadsfinansiering	10,8	9,5	8,5
Leasing[3)]	18,1	16,9	16,9
Fondförvaltning	22,4	23,8	25,1
Privatobligationer (distribution)	15,4	15,8	15,7
Sakförsäkring	16,0	17,0	14,0
Livförsäkringspremier (nytecknade premier)	21,0	23,1	22,4
Depåservice	50-60	50-60	50-60
Aktiehandel	11,4	10,9	11,0
Valutahandel	35-40	35-40	35-40
Internationella betalningar	50-55	50-55	50-55

1) Inlåning i moderbanken samt Trygg-Banken.
2) Utlåning i moderbanken och Trygg-Banken samt bostadskrediter.
3) Avser 30 september 1997.

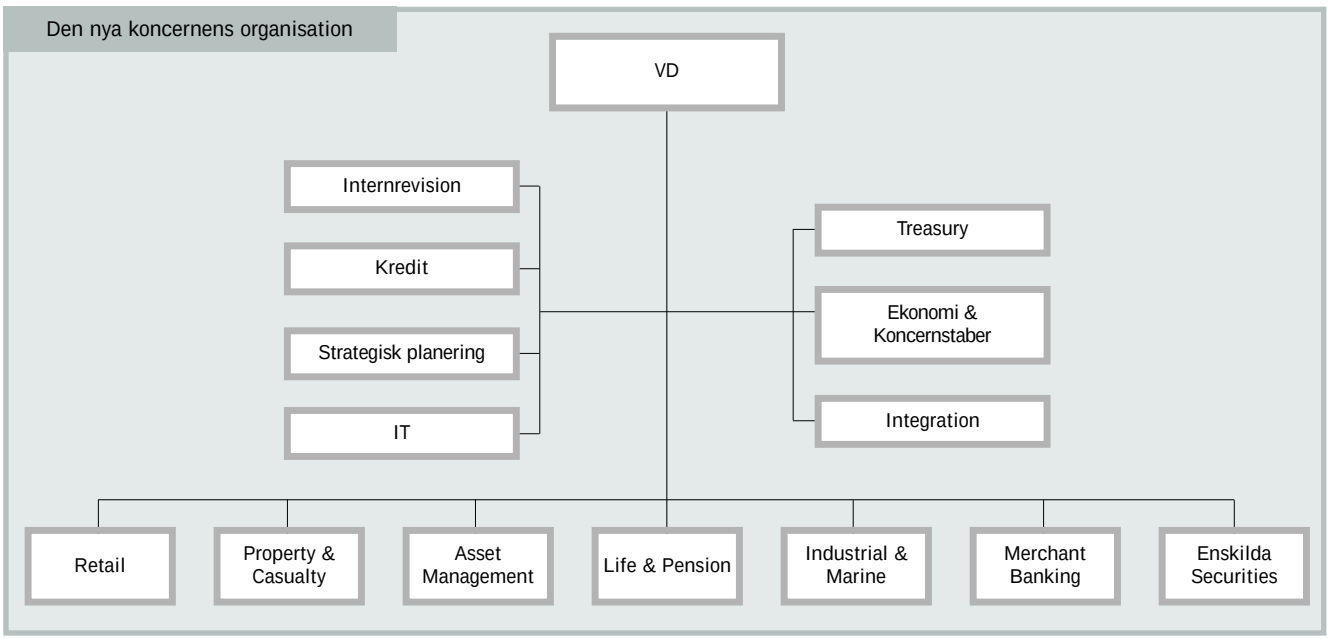

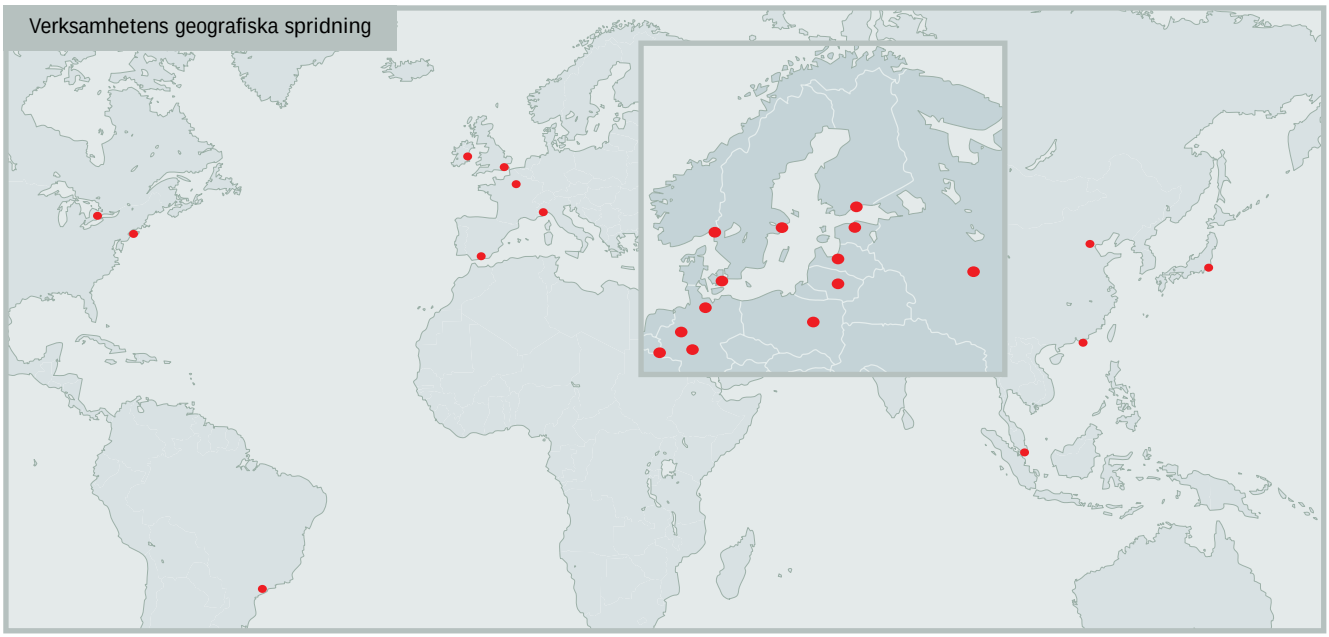

Den nya S-E-Bankskoncernen finns representerad i ett 20-tal länder världen över. Ambitionen är att bli den ledande finanskoncernen i norra Europa.

dahålls huvudsakligen per telefon, men också via kontor och fältsäljare.

En övergripande målsättning för den nya koncernen är att kunderna skall uppleva en tydlig skillnad, känna att de fått en bättre finansiell partner. Genom sammanslagningen kan t ex den nya koncernen erbjuda en unik bredd på kompetens, sparandealternativ och rådgivningskapacitet. I den nya organisationen får kunderna möjlighet att själva välja såväl produkter och servicenivå som distributionskanal (kontor, telefon, Internet etc) utifrån sina egna behov. S-E-Bankskoncernen strävar efter att koordinera aktiviteterna mot den enskilde kunden och skapa långsiktiga relationer även i de fall tjänsterna utförs utan personlig kontakt.

Såväl inom bank- som försäkringsverksamheten har S-E-Bankskoncernen en stor andel kunder som är intresserade av nya produkter och ny teknik. De har också höga krav på rådgivning och information. Det är bland annat mot den bakgrunden den nya finanskoncernen satsar så kraftfullt på informationsteknik och nya produkter.

S-E-Bankskoncernen har en lång tradition som partner till stora företag och institutioner och en stark position inom områden som ränte- och valutahandel, internationella betalningar, aktiehandel och corporate finance. Inom affärsområdena Merchant Banking och Enskilda Securities sker expansionen med Norden som bas.

S-E-Banksaktien

Under året ökade antalet aktieägare med nästan 50 procent, till cirka 400 000, genom att 135 000 av Trygg-Hansas 475 000 aktieägare accepterade S-E-Bankens aktiebud.

Rörelseresultatet per aktie uppgick till 5:17 (8:02) kr. Utdelningen föreslås bli 3:00 (2:75) kr/aktie.

Årets resultat och utdelning
per S-E-Banksaktie

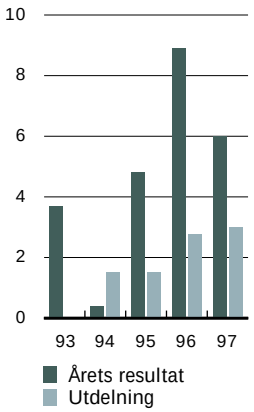

Aktiekapital

S-E-Banksaktien noteras på Stockholms Fondbörs. Aktiekapitalet uppgår till 5 882 miljoner kr, fördelat på 588 miljoner aktier om nominellt 10 kr. Aktierna är av två slag, A-aktier som berättigar till en röst och C-aktier som berättigar till 1/10 röst.

Börshandel

S-E-Banksaktien steg under 1997 med 44 procent, att jämföras med Affärsvärldens generalindex som ökade med 25 procent. Index för bank- och finansaktier steg med 43 procent.

Under året har S-E-Banksaktier till ett värde av 38 miljarder kronor omsatts. Högsta kurs uppnåddes i december då A-aktien betalades till 104 kr. Som lägst betalades A-aktien till 66 kr i februari 1997.

S-E-Banksaktien

Data per aktie	**1997**	1996	1995	1994	1993
Rörelseresultat, kr	**5:17**	8:02	4:76	-0:96	1:49
Årets resultat, kr	**6:01**	8:91	4:80	0:40	3:68
Justerat eget kapital, kr	**47:84**	40:85	46:62	44:60	44:27
Utdelning					
per A-aktie, kr [1]	**3:00**	2:75	1:50	1:50	
per C-aktie, kr [1]	**3:00**	2:75	1:50	1:50	
Börskurs vid årets slut					
per A-aktie, kr	**100:50**	70:00	55:00	42:50	56:50
per C-aktie, kr	**93:50**	65:50	49:50	40:00	53:00
Utdelning per A-aktie i relation till årets resultat per aktie, %	**49,9**	30,9	31,2	375,0	
justerat eget kapital per aktie, %	**6,3**	6,7	3,2	3,4	
börskurs per A-aktie, %	**3,0**	3,9	2,7	3,5	
Börskurs per A-aktie vid årets slut i relation till					
vinst per aktie (28/30% skatt), P/E	**16,7**	7,9	11,5	106,3	15,4
justerat eget kapital per aktie, %	**210,1**	171,4	118,0	95,3	127,6

Uppgifter för 1997 gäller den nya koncernen proforma.

1) Utdelning enligt styrelsens förslag.

S-E-Banksaktien

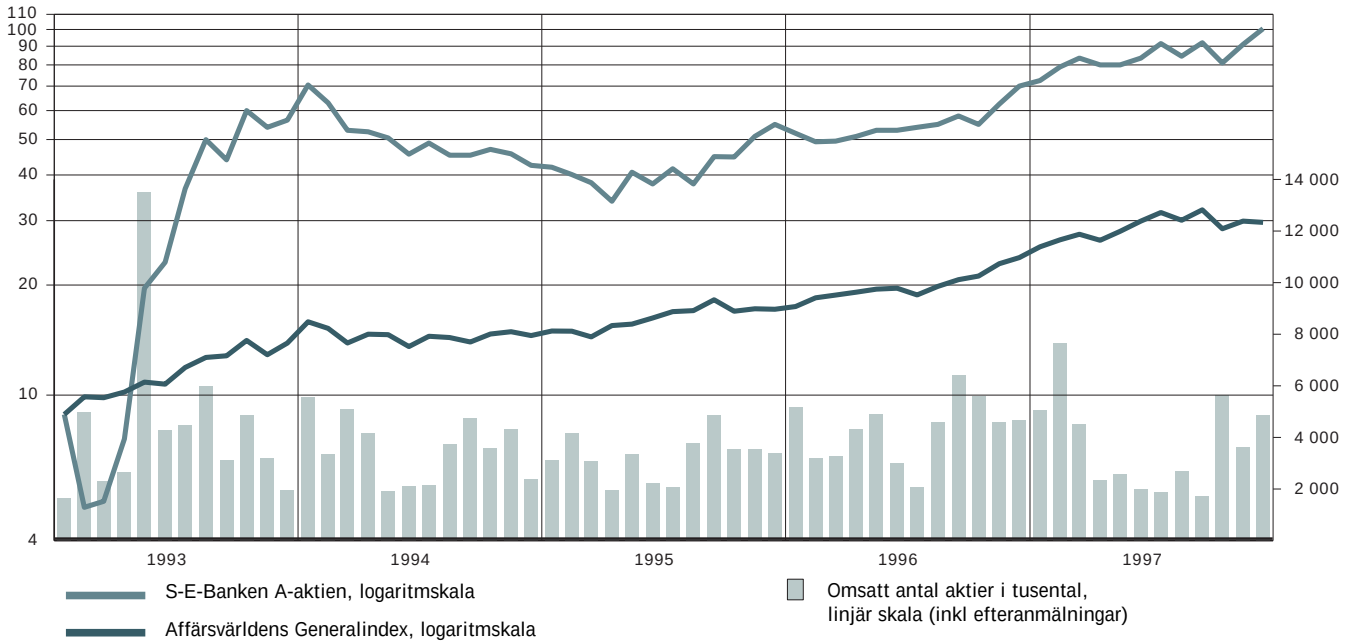

Aktiekapital

Aktieslag	Antal aktier	Antal röster	Andel i procent av kapital	Andel i procent av röster
A	562 553 128	562 553 128	95,6	99,5
C	25 692 934	2 569 293	4,4	0,5
Summa	**588 246 062**	**565 122 421**	**100,0**	**100,0**

Varje A-aktie berättigar till en röst medan varje C-aktie berättigar till 1/10 röst. Varje aktie lyder på nominellt 10 kronor.

Aktiekapitalets förändring

Skandinaviska Enskilda Bankens aktiekapital har sedan starten 1972 förändrats enligt följande:

År	Transaktion	Kurs, kr	Tillkommande antal aktier	Ackumulerat antal aktier	Aktie kapital Mkr
1972				5 430 900	543
1975	Nyemission 1:5	125	1 086 180	6 517 080	652
1976	Nyemission 1:6	140	1 086 180	7 603 260	760
1977	Split 2:1		7 603 260	15 206 520	760
1981	Nyemission 1B:10	110	1 520 652	16 727 172	837
1982	Fondemission 1A:5		3 345 434	20 072 606	1 004
1983	Nyemission 1A:5	160	4 014 521	24 087 127	1 204
1984	Split 5:1		96 348 508	120 435 635	1 204
1986	Nyemission 1A:15	90	8 029 042	128 464 677	1 284[1)]
1989	Fondemission 9A+1C:10		128 464 677	256 929 354	2 569
1990	Riktad emission[2)]	88,42	6 530 310	263 459 664	2 635
1993	Nyemission 1:1	20	263 459 664	526 919 328	5 269
1994	Konvertering		59 001	526 978 329	5 270
1997	Apportemission	91,30	61 267 733	588 246 062	5 882

1) Per den 31 december 1986 var det bokförda aktiekapitalet alltjämt 1 204 Mkr, då nyemissionslikviden inte betalades in förrän i början av 1987.
2) Emissionen riktades till banker ingående i Scandinavian Banking Partners.

Genom delning 1977 (2:1) och 1984 (5:1) har aktiernas nominella värde ändrats från 100 kronor till 10 kronor.

Aktiernas fördelning

Ägare till	Antal aktier	Procent	Antal ägare
1–500	50 503 729	8,59	332 441
501–1 000	25 990 396	4,42	35 043
1 001–2 000	25 191 904	4,28	16 992
2 001–5 000	30 721 949	5,22	9 839
5 001–10 000	16 062 199	2,73	2 264
10 001–20 000	11 506 961	1,96	815
20 001–50 000	11 982 713	2,04	380
50 001–100 000	9 535 170	1,62	132
100 001–	406 737 117	69,14	291
Övrigt	13 924*		
Summa	**588 246 062**	**100,00**	**398 197**

*Eventuella hembudsaktier, kupongaktier, okända ägare och outnyttjade fondaktier.

Aktieägarstruktur

Andel av aktiekapitalet den 31 december 1997 (procent)

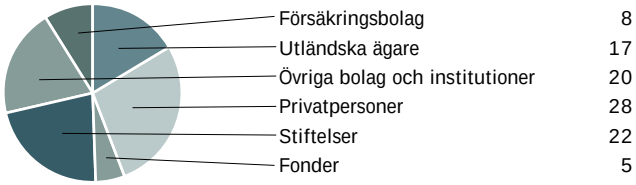

Av bankens cirka 400 000 aktieägare är de flesta privatpersoner med små aktieinnehav. Merparten av aktiekapitalet innehas av institutioner och stiftelser. 17 procent innehas av utländska ägare.

Aktien på börsen

	1997	1996	1995	1994	1993
Börsvärde vid årets slut, Mkr	58 759	36 773	28 842	22 332	29 507
Börsomsättning, Mkr	38 188	29 262	16 942	23 299	15 791

De största aktieägarna

Per den 31 december 1997	Antal aktier	Varav C-aktier	Procent av antalet aktier	Procent av antalet röster
Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse	57 741 868	1 001 868	9,8	10,1
Trygg-Stiftelsen	54 731 635		9,3	9,7
Investor	48 471 300		8,2	8,6
SPP	22 027 853	199 258	3,7	3,9
Skandia	14 916 569	2 310 430	2,5	2,3
S-E-Bankens aktiefonder	12 250 295		2,1	2,2
Nordbankens aktiefonder	11 641 000		2,0	2,1
EB-stiftelsen, Skandinaviska Enskilda Bankens Pensionsstiftelse	7 912 785	683 401	1,3	1,3
Handelsbankens aktiefonder	7 833 753		1,3	1,4
Wasa Försäkring	6 461 609		1,1	1,1
SB-stiftelsen, Skandinaviska Enskilda Bankens Pensionsstiftelse	6 349 000	260 000	1,1	1,1
AMF Sjukförsäkring	5 162 000	442 000	0,9	0,8
Ratos	4 270 000		0,7	0,8
Marianne & Marcus Wallenbergs Stiftelse	4 061 158	61 158	0,7	0,7
Utländska ägare	97 219 702	3 183 236	16,5	16,7

Sparande – folkrörelse i snabb tillväxt

Under 1990-talet har stora förändringar skett i välfärdssystemen – i Sverige liksom på många andra håll i Europa. Många människor känner oro för fortsatt social nedrustning och försämrade pensionsvillkor. Samtidigt sker en successiv ökning av livslängden.

Osäkerheten om dagens och framtidens trygghets- och pensionssystem i kombination med demografiska förändringar är de viktigaste drivkrafterna bakom de senaste årens kraftiga ökning i det privata sparandet – och huvudskälen till att denna utveckling väntas fortsätta långt in på 2000-talet. S-E-Bankskoncernens egna beräkningar tyder på att tillväxten i de svenska hushållens finansiella tillgångar kommer att överstiga 12 procent per år fram till 2010.

Det nya svenska pensionssystemet, där arbetstagarna själva får bestämma över placeringen av motsvarande 2,5 procent av lönesumman, förstärker prognosen genom att uppskattningsvis 15–20 miljarder kronor per år utsätts för konkurrens. För Norden totalt uppskattas tillväxten för hushållens sparande till 12–15 procent per år.

Individerna är med andra ord beredda att ta ett ökat ansvar för sin egen trygghet, framför allt när det gäller pensionerna. 1997 sparade 2,2 miljoner svenskar i pensionsförsäkringar.

Fonder och kapitalförsäkringar årets vinnare

De svenska hushållens finansiella tillgångar ökade under 1997 med 167 miljarder kronor eller 13 procent till 1 427 miljarder kronor. I denna siffra ingår inte hushållens direktinnehav av aktier. Ökningen utgjordes till en mindre del, drygt 38 miljarder kronor, av nysparande. Värdetillväxten blev 127 miljarder – huvudsakligen till följd av en positiv utveckling på flertalet aktiebörser. En fördelning av nysparandet visar att bankinlåning och privatobligationer minskat, medan traditionell livförsäkring, fondförsäkring och vanligt fondsparande inklusive IPS (Individuellt Pensions Sparande) blivit allt mer populärt:

Förändring i miljarder kronor

Bankinlåning	-28
Traditionell livförsäkring	13
Fondförsäkring	17
Fonder (inkl IPS)	54
Privatobligationer	-18
Summa	**38**

I S-E-Banken / Trygg-Hansa ökade den totala sparandestocken med 15 procent till 300 miljarder kronor, vilket motsvarade en samlad marknadsandel på 21,0 procent (20,7 procent).

Den nya koncernens sparformer på privatmarknaden

	31 december 1997 Miljarder kronor	31 december 1996 Miljarder kronor	Förändring procent
Bankinlåning	52	53	-2
Traditionell livförsäkring	130	113	15
Fondförsäkring	21	14	50
Fondsparande inkl IPS	81	62	31
Privatobligationer	16	19	-16
Summa	**300**	**261**	**15**

I tabellen ingår inte rådgivningsverksamheten inom S-E-Banken Kapitalförvaltning och Ane Gyllenberg.

Allt fler privatpersoner intresserar sig för sparande, bland annat som ett resultat av förändringar i välfärdssystemen. Det ökande nysparandet placeras i stor utsträckning i fonder, såväl nationella som internationella. S-E-Bankskoncernen har tillgång till kvalificerad kompetens med värdefull närvaro på de internationella kapitalmarknaderna. Bilden är från Aktiespararnas s k Stora aktiedagar, där Lars H Thunell var en av talarna.

Nya vägar att möta kundens behov

Konkurrenskraften inom bank- och försäkringsverksamhet är i hög utsträckning beroende av vilka framsteg som kan nås inom informationstekniken. Koncernens mål är att genom spjutspetskompetens på IT-området kunna erbjuda kunderna ökad valfrihet och tillgänglighet och vara tidigt ute med nya tjänster på morgondagens marknad. S-E-Banken och Trygg-Hansa har var för sig intagit en tätposition inom IT. Den positionen stärks ytterligare genom samgåendet mellan de bägge bolagen.

För att kunna erbjuda IT-baserade tjänster i världsklass krävs ett ”digitalt nervsystem” som både är enkelt och flexibelt för att kunna anpassas till den enskilde individen. Under 1998 samlas den nya koncernens resurser på IT-området i en kund- och processinriktad organisation, som skall bidra till att förenkla och förbättra affärerna med kunderna. Totalt arbetar 1 100 personer med IT-frågor i koncernen.

På sikt kommer Internet också att utgöra en viktig kanal för försäljning av försäkringar. En extern enkät som gjorts bland ett hundratal chefer i de svenska försäkringsbolagen visar att de tillfrågade anser att en fjärdedel av försäkringsbolagens försäljning kommer att ske över Internet inom en femårsperiod.

Resurserna i frontlinjen

På bankkontoren sker en tydligare uppdelning av självbetjäning för rutinärenden och personlig service för mer kvalificerade tjänster. På några kontor prövas interaktiva videokiosker där kunderna får ta ställning till lånevillkor och träffa avtal med teknikens hjälp.

Stora besparingar görs när medarbetare med teknikens hjälp kan flytta från administration till kund- och försäljningsarbete. Under första kvartalet 1998 slutförs installationen av ett IT-baserat säljstödsprogram för försäljning och rådgivning på 200 kontor. För kunden skall det märkas i form av bättre och snabbare analyser och mer effektiv leverans av köpta tjänster.

Trygg-Hansa har utvecklat ett nytt, kundorienterat IT-baserat stöd för effektivare skadehantering, särskilt vid direktskador. Genom att dessa ärenden kan skötas effektivare och med mindre personal kan fler personer arbeta i frontlinjen. 30 procent av skadeärendena regleras numera direkt i telefon. Ambitionen är att denna andel skall ha ökat till 60 procent vid utgången av 1998. Bildtelefonitekniken tillämpas även för skadereglering.

I framkanten på Internet-baserade tjänster

December -96 Internetkontoret för privatpersoner
Ett komplett tjänsteutbud för privatpersoner, som fått internationell uppmärksamhet som en av de mest avancerade banktjänsterna på nätet. Cirka 100 000 kunder i början av februari 1998. Tillsammans med Trygg-Hansas Internet-tjänst har koncernen över 130 000 aktiva digitala kunder.

September -97 Valutahandel på Internet
S-E-Banken var först i Europa med att erbjuda sina storföretagskunder möjlighet att göra valutaaffärer direkt via Internet. Banken är också delägare i ett av världens ledande system för elektronisk valutahandel, Electronic Broking Systems.

Oktober -97 Internetkontoret för företag
Tjänsten ger fullständig kontroll över kassaflöden och likviditet och kan också användas vid postgiroöverföring. Efter tre månader hade cirka 6 000 användare anslutit sig.

Januari -98 Forum för placerare
Test av en virtuell mötesplats för kunder med ett aktivt intresse för aktier och fonder.

Januari -98 S-E-Bankens Direktbetalning
Testlansering av en tjänst som möjliggör säkra betalningar på Internet. Kunderna kan köpa produkter och tjänster hos ett antal utvalda företag och betala via sitt konto på Internetkontoret.

Januari -98 Säker handel på Internet
Testverksamhet av SET (Secure Electronic Transaction), tillsammans med ett stort antal svenska och utländska företag. Om betalningar på nätet kan göras säkra, öppnas en enorm marknad. I det internationella nätverket för kontokort finns 25 000 företagskunder med 800 miljoner kortkunder.

S-E-Bankskoncernen ligger mycket långt framme på telefonförsäljning via callcenter. Tillgängligheten i ett callcenter är mycket hög, i genomsnitt 95 procent. Ett flertal samordnings- och utvecklingsprojekt drivs för att utveckla distributionskanaler och säljstöd. Under 1999 ska till exempel 95 procent av samtliga försäkringsärenden kunna hanteras och avslutas vid den första kontakten.

En allt större andel av såväl bank- som försäkringskunderna gör sina transaktioner på elektronisk väg. I dag kan S-E-Bankskoncernens kunder sköta så gott som alla vanliga ärenden med hjälp av bankomater, datasvar, telefonbanker, videokiosker, callcenter och Internet-tjänster. Tjänsterna paketeras utifrån ett kundbehov där tekniken underlättar och skapar nya möjligheter för såväl privat- som företagskunder. IT utgör också ett viktigt stöd i arbetet med att förbättra den personliga servicen och rådgivningen till kunderna.

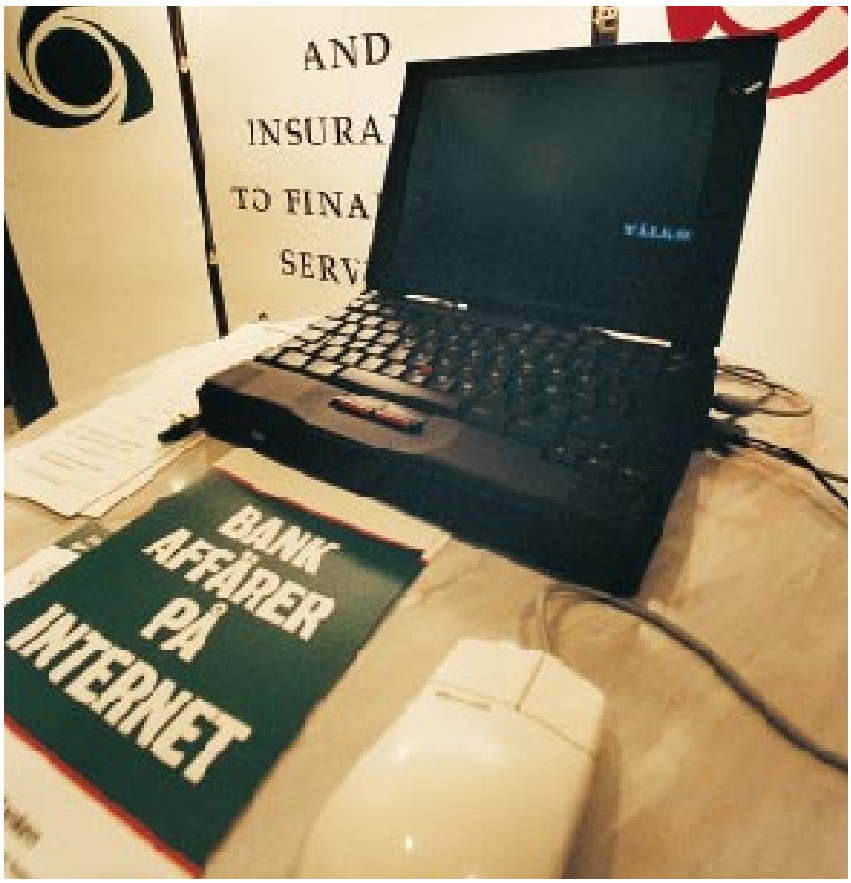

Stora teknikutmaningar inför EMU och år 2000

Den ekonomiska och monetära unionen EMU skall enligt tidsplanen upprättas den 1 januari 1999. Då introduceras den nya valutan euro, som redan från start kommer att användas i betydande omfattning – både på finansmarknaderna och för företagens kommersiella transaktioner. Även i de länder som inte deltar i EMU-samarbetet från början, kommer företag, finansiella institutioner och privatpersoner att påverkas.

Införandet av euron innebär betydligt mer än bara tillkomsten av en ny valuta. De ”gamla” nationella valutorna skall leva parallellt med euron under tre och ett halvt år. De tekniska kraven på bankerna för att kunna möta kundernas behov under omställningsperioden är enorma.

S-E-Bankskoncernen är väl rustad, tack vare ett omfattande arbete för att anpassa datasystem, produkter, processer, rutiner, dokumentation m m till det nya valutasystemet. Från den 1 januari 1999 kommer banken att erbjuda:

- Konton i euro för transaktioner, sparande och finansiering.
- Inhemska elektroniska euro-betalningar via Bankgirot.
- Utlandsbetalningar, som under övergångsperioden kan utföras både i euro och i de nationella valutorna. S-E-Banken kommer, som medlem i betalningsorganet EBA (Euro Bankers Association), att kunna erbjuda en av de dominerande kanalerna för internationell betalningsförmedling. Banken får också, genom sitt väl utvecklade internationella nätverk, flera ingångar till TARGET, det nya elektroniska betalssystemet för snabba och stora, gränsöverskridande interbank-betalningar.
- Kunderna på bankens snabbväxande Internetkontor – såväl privatpersoner som företag – kommer att kunna få information om sina euro-konton och utföra t ex värdepapperstransaktioner i euro.
- På värdepapperssidan förbereder sig banken för att utdelningar och emissioner skall kunna göras både i euro och svenska kronor.

Inför millennieskiftet pågår ett intensivt projektarbete med mer än 100 medarbetare engagerade. Samtliga operativsystem och dataprogram skall anpassas för att kunna hantera omställningen för år och datum på ett korrekt sätt. Kartläggningen av hur samtliga system inom koncernen samverkar och hur de påverkas av millennieskiftet är klart. Enligt tidsplanen beräknas merparten av anpassningarna vara färdiga senast den 31 december 1998.

Hemmamarknadsdefinitioner förändras

S-E-Bankskoncernens ambition är att bli den ledande finansiella institutionen i norra Europa. Expansionen skall ske både organiskt och genom samarbetsavtal eller förvärv. Det innebär bland annat att koncernen avser att aktivt delta i den fortsatta strukturomvandlingen av de nordiska – och europeiska – finansiella marknaderna.

I Sverige har den nya finansiella koncernen redan höga marknadsandelar på sina prioriterade områden. I några fall verkar koncernen också på mogna marknader med måttlig tillväxt. Det innebär att mycket av de framtida tillväxtmöjligheterna finns utanför Sveriges gränser – i Norden och övriga Östersjöregionen.

Norden har sedan länge setts som hemmamarknad för S-E-Bankskoncernen, som även innan filialerna i Oslo och Helsingfors etablerades för ett par år sedan arbetade med en rad företagskunder i de nordiska grannländerna. Under 1997 togs ytterligare steg som ökade tyngden i koncernens satsning på de nordiska marknaderna:

- Under sensommaren öppnade banken en filial med inriktning på företagstjänster i Köpenhamn. Den nya filialen hade vid årsskiftet 70 medarbetare, huvudsakligen verksamma inom börshandel och corporate finance.
- Under hösten förvärvade banken det anrika Ane Gyllenberg i Helsingfors. Gyllenberg, som har över 70 anställda, är en av Finlands ledande fond- och förmögenhetsförvaltare.

Östersjöområdet med koncernens filialer och dotterbolag inprickade.

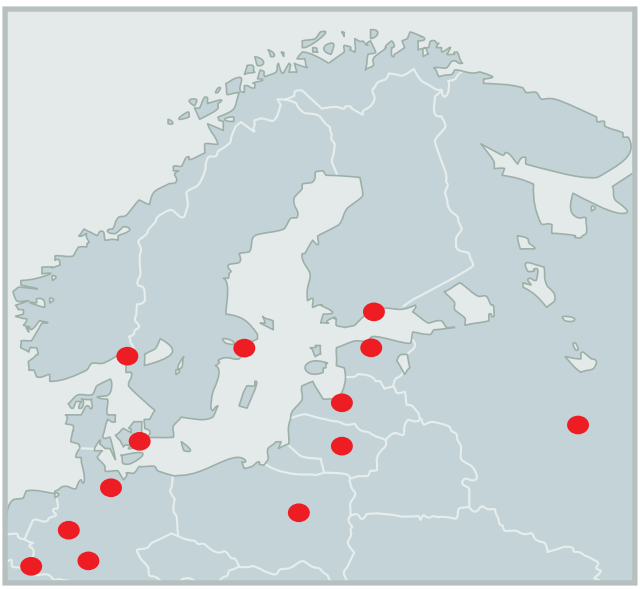

- I Norge öppnade S-E-Banken ett kapitalförvaltningskontor, vars huvudsakliga verksamhet är fondförsäljning och diskretionär förvaltning.
- Trygg-Hansa expanderade i Norge genom att förvärva ett transportförsäkringsbolag samt etablera en filial för industriförsäkring.
- I Finland öppnade Trygg-Hansa filialer för såväl industriförsäkring som för sparande / livförsäkring.

Historiskt har koncernens målgrupp i övriga Norden främst utgjorts av storföretag. Men under senare år har kundkretsen utvidgats till att omfatta även medelstora företag och institutioner.

Genom fjolårets satsningar på förmögenhetsförvaltning och livförsäkring i Norge och Finland har koncernen nu definitivt tagit steget in på den nordiska marknaden för kapitalförvaltningstjänster för privatpersoner. Dessutom har koncernen sedan tidigare ett stort antal privata kortkunder i övriga Norden via dotterbolaget Diners Club Nordic.

Koncernen finns också på plats i andra länder runt Östersjön. Trygg-Hansa har filialer i de baltiska länderna (Industrial & Marine m m).

I Polen erbjuder nyetablerade dotterbolaget Garda Life S.A. gruppliv- och gruppolycksfallsförsäkringar på den polska marknaden. Under 1997 tecknade Trygg-Hansa avtal om att gå in som ägare (49,9 procent) i det polska sakförsäkringsbolaget Partner S.A.

I Tyskland har koncernen en omfattande bankverksamhet med dotterbolag i Frankfurt am Main och filialer i Hamburg och Düsseldorf.

Östersjöregionen består av tio länder med en lång historia i fråga om handelsutbyte, samarbete och konkurrens. Totalt bor ungefär 84 miljoner människor i regionen. Den politiska och ekonomiska förändringsprocessen i Central- och Östeuropa och utvidgningen av den Europeiska Unionen skapar unika affärsmöjligheter. Med en förväntad BNP-tillväxt på 3–5,5 procent under 1998 är Östersjöregionen en av de snabbast växande marknaderna i världen. En betydande del av områdets export och import utgörs av handel länderna emellan.

Det är S-E-Bankskoncernens ambition att hjälpa företagen i området att utnyttja de affärsmöjligheter som uppstår till följd av denna utveckling.

Ekonomisk översikt för den nya koncernen

Under 1997 lades grunden för S-E-Bankskoncernens* framtida strategi. Genom samgåendet med Trygg-Hansa i december togs ett avgörande steg. Arbetet med att integrera de bägge företagen är intensivt och går enligt plan.

Resultatutvecklingen i nya S-E-Bankskoncernen

Rörelseresultatet för den nya koncernen 1997 uppgick proforma till 4 227 Mkr (7 307 Mkr). Av det sammanlagda rörelseresultatet bidrog S-E-Banken med 3 129 Mkr och Trygg-Hansa med 2 092 Mkr.

Den koncernmässiga belastningen för förvärvet uppgick proforma till 994 Mkr i form av avskrivning på goodwill samt finansieringskostnad för kontantdelen av förvärvet.

Förvaltningsresultatet, dvs rörelseresultatet med tillägg för förändringen i övervärden för livförsäkringsverksamheten och räntebärande placeringstillgångar, uppgick till 4 113 Mkr (8 043 Mkr).

Intäkter

Räntenettot ökade marginellt till 6 891 Mkr (6 747 Mkr).

Räntenettot från koncernens in- och utlåning minskade på grund av sänkta marginaler. En ökad efterfrågan på krediter kompenserade för marginalminskningen på utlåningssidan, vilket inte var fallet när det gäller inlåning.

I räntenettot ingår kostnader för insättningsgarantin med 249 Mkr (113 Mkr).

Nettot från positioner i investmentportfölj, kassa m m ökade kraftigt. Lägre kostnader för att finansiera den fortsatt minskade volymen problemtillgångar bidrog också positivt till resultatet.

Provisionsnettot ökade med 19 procent till 5 751 Mkr, huvudsakligen till följd av ökade värdepappersprovisioner från aktiehandel och fondförvaltning.

Försäkringsnettot, dvs premieintäkter, kapitalavkastning och försäkringsersättningar minus skaderegleringskostnader, var i stort sett oförändrat, 2 503 Mkr, jämfört med föregående år. Liksom föregående år påverkades 1997 positivt av reservavvecklingar. Sakförsäkringsverksamheten kännetecknades av hård konkurrens och prispress. Nyförsäljningen av sakförsäkringar inom hushållssektorn ökade, vilket ledde till växande marknadsandelar.

Nettoresultatet av finansiella transaktioner minskade med 40 procent till 3 782 Mkr. Det berodde främst på att resultatet från bankens proprietary trading, dvs handel i egen räkning, minskade från en mycket hög nivå. Under 1996 kunde banken med hjälp av snabbt fallande marknadsräntor och kraftiga svängningar uppvisa stora orealiserade resultat. Detta kunde till följd av den lägre inflationen samt utplaning och stabilisering av räntenivån inte upprepas under 1997.

Övriga intäkter sjönk med 12 procent till 1 240 Mkr, bland annat till följd av att banken 1996 hade realisationsvinster som saknar motsvarighet under 1997.

Sammantaget uppgick den nya koncernens intäkter till 20 167 Mkr (21 768 Mkr) proforma.

Kostnader

Den sammanlagda kostnadsökningen – exklusive avsättningar till omstruktureringsreserv för 1996 och 1997 – uppgick till 8 procent.

Kostnadsökningen exklusive årets avsättning till den särskilda omstruktureringsreserven beror till stor del på framtidssatsningar. Dessa inkluderar bland annat fortsatt utbyggnad i Norden (etableringen av bankens filial i Köpenhamn, S-E-Bankens förvärv av finska Ane Gyllenberg och Trygg-Hansas köp av danska Tell Forsikring), lansering av Internet-kontoret för företag, satsningar inom kortverksamheten samt uppbyggnad av egna intranät och övrig systemutveckling i bägge företagen. Datakostnaderna uppgick sammanlagt till över 2 miljarder kronor. De närmaste åren kommer datakostnaderna att ligga på en högre nivå till följd av millennieskiftet och anpassningen till EMU samt satsningar på modern distributionsteknik.

Omstruktureringskostnader

Avsättningar för omstruktureringskostnader har gjorts med 2 351 Mkr, varav 1 472 Mkr belastar årets resultat. 96 Mkr av dessa utföll under 1997, medan resterande del avser kommande års utgifter.

Den del av omstruktureringskostnaderna som är en direkt följd av förvärvet av Trygg-Hansa uppgår till 879 Mkr. Denna del har hänförts till förvärvskalkylen och påverkat goodwillvärdet. Vid tillfället för förvärvsprospektets upprättande förutsågs omstruktureringskostnader på 585 Mkr. Skillnaden förklaras främst av att kostnaderna för systemanpassningar ökat. Samtidigt bedöms de framtida synergieffekterna öka till 1 000 Mkr från de 775 Mkr som redovisats i prospektet.

Den andra delen av omstruktureringskostnaderna uppgår till 1 472 Mkr och har belastat årets resultat.

*Alla resultatsiffror i detta avsnitt redovisas proforma, dvs som om Trygg-Hansa ingått i S-E-Bankskoncernen 1996 och 1997.

S-E-Bankskoncernens rörelseresultat proforma

Mkr	1997	1996	Förändring Procent
Räntenetto	6 891	6 747	2
Provisionsnetto	5 751	4 826	19
Försäkringsnetto[1]	2 503	2 493	0
Nettoresultat finansiella transaktioner	3 782	6 295	-40
Övriga intäkter	1 240	1 407	-12
Summa intäkter	**20 167**	**21 768**	**-7**
Allmänna administrationskostnader	11 612	10 142	14
Av- och nedskrivningar	1 088	1 073	1
Övriga rörelsekostnader	679	1 150	-41
Omstruktureringskostnader	1 472	410	259
Summa kostnader	**14 851**	**12 775**	**16**
Rörelseresultat före kreditförluster	**5 316**	**8 993**	**-41**
Kreditförluster inkl nedskrivningar och värdeförändringar	1 089	1 686	-35
Rörelseresultat	**4 227**	**7 307**	**-42**
Bokslutsdispositioner	440	410	7
Skatt	-1 132	-1 497	-24
Minoritetens andel	3		
Redovisat resultat	**3 538**	**6 220**	**-43**
Rörelseresultat enligt ovan	**4 227**	**7 307**	**-42**
Förändring övervärden[2]	-114	736	
Förvaltningsresultat	**4 113**	**8 043**	**-49**

1) Premieintäkter, kapitalavkastning och försäkringsersättningar minus skaderegleringskostnader.
2) Förändring av övervärden i livförsäkringsverksamheten och räntebärande placeringstillgångar.

Verksamhetsinriktad resultaträkning proforma kan erhållas från banken på begäran.

Bakgrunden till denna avsättning är att den nya finansiella koncernen väsentligt kommer att förändra och anpassa sin verksamhet till den förändrade marknadsbilden. Avregleringar och hårdnande internationell konkurrens liksom ökade anspråk på tillgänglighet och information ställer krav, men ger också nya möjligheter för S-E-Bankskoncernen. Förändringar av system och arbetsmetoder är också nödvändiga för att försälja och distribuera koncernens tjänster på ett kostnadseffektivt sätt. Det medför bland annat ett behov av att anpassa det inre arbetet på staber, i stödfunktioner och serviceenheter, att integrera de bägge bolagens datasystem och kontorsnät samt att minska antalet tjänster med minst 1 500 på två år. Ambitionen är att personalminskningen skall genomföras med naturlig avgång, förtidspensioneringar och avgångsersättningar.

Sammantaget består omstruktureringsreserven av följande poster:

Personalminskning	600 Mkr
Lokalanpassning	400 Mkr
Systemanpassning	1 000 Mkr
Andra åtgärder	350 Mkr

Kreditförluster och osäkra fordringar

Koncernens kreditförluster, inklusive värdeförändring på övertagen egendom och nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar, minskade med 35 procent till 1 089 Mkr (1 686 Mkr). I kreditförlusterna ingår både reserveringar för vissa av bankens engagemang i Asien på 313 Mkr under fjärde kvartalet och en upplösning av tidigare gjord landriskreservering för Peru med 95 Mkr. Nedskrivningarna avser Trygg-Hansas innehav i Home Holdings, 354 Mkr (384 Mkr), och S-E-Bankens aktieinnehav i Exchange Clearing House, 55 Mkr.

Nyckeltal för nya S-E-Bankskoncernen proforma

	1997	1996
Räntabilitet på eget kapital[1] %	12,65	23,13
Årets resultat per aktie, kr	6:01	10:57
I/K-tal, **före** kreditförluster	1,36	1,70
I/K-tal, **efter** kreditförluster	1,30	1,51
Kreditförlustnivå[2] %	0,25	0,51
Reserveringsgrad för osäkra fordringar, %	47,6	44,7
Andel osäkra fordringar, %	1,28	1,85
Kapitaltäckningsgrad, %	9,61	(12,7)
Primärkapitalrelation, %	8,22	(6,9)
Skadekostnadsprocent, netto, %[3]	82	83
Driftskostnadsprocent, netto, %[3]	25	24
Totalkostnadsprocent, netto,%[3]	107	107

1) Årets resultat i relation till utgående balans för eget kapital.
2) Kreditförluster i relation till ingående balans för utlåning, exklusive banker, kreditgarantier och övertagen egendom.
3) Avser skadeförsäkringsrörelsen.

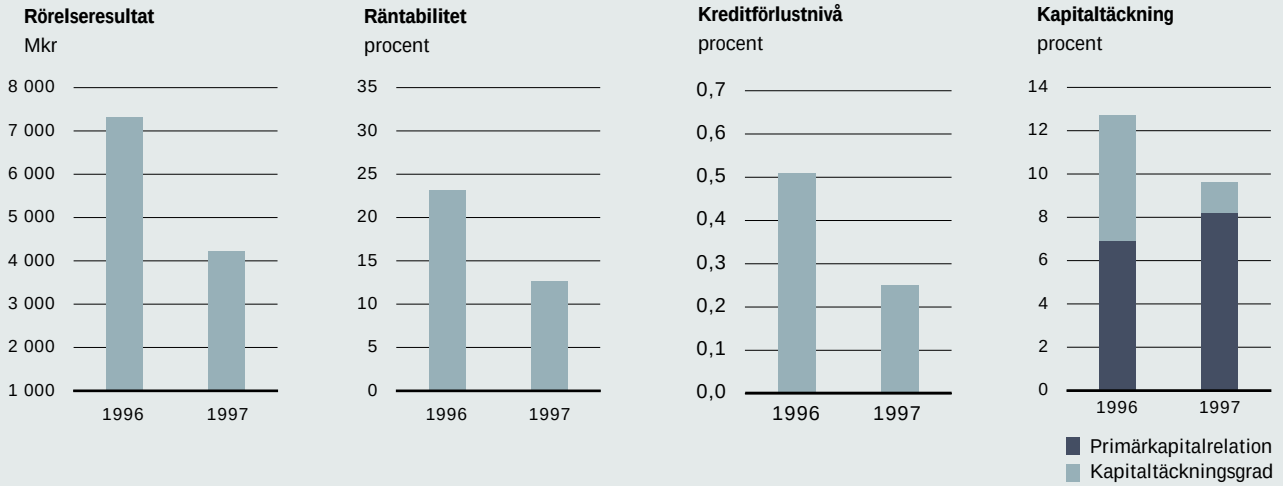

Huvuddelen av landriskreserveringen gäller Indonesien. Men banken har också gjort mindre reserveringar på engagemang i filialerna i Hongkong och Singapore. Sammantaget svarar koncernens exponering på Sydostasien för mindre än 4 procent av den totala affärsvolymen i och utanför balansräkningen.

Exklusive nedskrivningarna uppgick kreditförlusterna till 0,25 procent (0,51) av utlåningen.

Osäkra fordringar netto sjönk med 16 procent till 4 206 Mkr, medan volymen övertagen egendom minskade med 68 procent till 633 Mkr.

Värdepappersportföljer

Koncernens likviditetsportfölj hade vid utgången av 1997 ett aktuellt marknadsvärde på 8 739 Mkr (19 204 Mkr), medan tradingportföljen uppgick till 56 298 Mkr (49 094 Mkr).

Investmentportföljen, som värderas till anskaffningsvärdet, 12 149 Mkr (8 692 Mkr), hade vid årsskiftet ett orealiserat övervärde på 257 Mkr. Detta ingår inte i årets resultat. Förändringen av övervärdet under året, -122 Mkr, ingår i förvaltningsresultatet.

Sakförsäkringsrörelsens placeringstillgångar uppgick till 10 596 Mkr (10 199 Mkr) för den del som avser räntebärande värdepapper, vilka anskaffningsvärderas, och till 8 475 Mkr (7 838 Mkr) för aktier och andelar som marknadsvärderats.

Kapitalbas och kapitaltäckning

Den nya koncernens kapitalbas uppgick vid utgången av året till 29,1 miljarder kronor (35,0 miljarder), varav 24,9 miljarder (19,2 miljarder) i primärkapital. I relation till de riskvägda tillgångarna på 303 miljarder kronor (277 miljarder) gav det en kapitaltäckningsgrad på 9,6 procent (12,7 procent) och en primärkapitalrelation på 8,2 procent (6,9 procent). Målsättningen för primärkapitalrelationen ligger på 6,5–7 procent.

Primärkapitalet stärktes till följd av den under slutet av 1997 genomförda emissionen på 5 594 Mkr. Aktiekapitalet ökade med nominellt 612,7 Mkr och uppgår därefter till 5 882 Mkr. Antalet aktier uppgår därmed till 588 246 062.

S-E-Bankskoncernens resultat proforma 1997 per affärsområde

Mkr	Retail	Property & Casualty	Asset Management	Life & Pensions	Industrial & Marine	Merchant Banking	Enskilda Securities	Övrigt[2]	Koncernen
Intäkter	8 242	1 535	1 892	908	380	4 861	1 446	903	20 167
Kostnader	-6 078	-1 317	-1 010	-1 071	-240	-2 977	-1 117	-1 041	-14 851
Kreditförluster	-320					-305		-464	-1 089
Rörelseresultat	**1 844**	**218[1]**	**882**	**-163[1]**	**140[1]**	**1 579**	**329**	**-602**	**4 227**
Förändring övervärden				443				-557	-114
Förvaltningsresultat	**1 844**	**218**	**882**	**280**	**140**	**1 579**	**329**	**-1 159**	**4 113**

1) Avser försäkringsrörelseresultat.
2) Avser intäkter och kostnader som inte kan hänföras till enskilda affärsområden. Under Övrigt inkluderas bland annat kapitalavkastning som inte hänförs till affärsområden, omstruktureringskostnader, ränta på köpeskilling och avskrivning på goodwill i samband med förvärvet av Trygg-Hansa, centrala kostnader samt förändring av övervärdet på ränteplaceringar.

Kapitalet är fördelat enligt de normer som använts under 1997 i S-E-Banken respektive Trygg-Hansa. I resultaten ingår därmed ränta på eget kapital. Nya principer avses införas under 1998.

De affärsområden som i absoluta tal bidrog mest till resultatet under året var Retail, Merchant Banking och Asset Management.

Retails intäkter minskade något jämfört med 1996, främst på grund av lägre inlåningsmarginaler. Kostnaderna steg bland annat till följd av satsningar inom kortverksamheten och Internet. Trots att rörelseresultatet, 1 844 Mkr, var lägre än föregående år uppvisade affärsområdet en tillfredsställande lönsamhet.

Property & Casualty uppvisade en försäljningsökning inom hushållssektorn. Försäkringsrörelseresultatet på 218 Mkr nådde inte upp till fjolårets nivå, främst beroende på att kapitalavkastningen minskade till följd av den lägre räntenivån. Skadeutfallet försämrades bland annat till följd av ökade stölder och flera större bränder. Lönsamheten var tillfredsställande.

Resultatet för ***Asset Management*** utvecklades positivt, både till följd av gynnsamma yttre betingelse i form av stigande börskurser etc och på grund av en ökad aktivitet hos nya och befintliga kunder. Rörelseresultatet uppgick till 882 Mkr och lönsamheten var god. Vid årsskiftet förvaltade Asset Management cirka 420 miljarder kronor, bland annat för dotterbolagen Trygg-Hansa Livförsäkrings AB och Trygg-Hansa Nya Livförsäkrings AB, som inte är konsoliderade i koncernen. I affärsområdet ingår finska Ane Gyllenberg, som förvärvades 1997.

Life & Pension redovisade ett förvaltningsresultat på 280 Mkr, vilket på jämförbar basis var något bättre än i fjol. Nyförsäljningen av livförsäkringar uppgick till 5,8 miljarder kronor och var den bästa någonsin. Det totala förvaltningskapitalet var cirka 160 miljarder kronor vid årsskiftet. Lönsamheten kan förbättras.

Industrial & Marine visade ett försäkringsrörelseresultat på 140 Mkr, vilket innebar en ökning jämfört med 1996. Trots stark prispress var lönsamheten god.

Merchant Bankings rörelseresultat, 1 579 Mkr, försämrades till följd av lägre – men positivt – resultat från handeln i egen räkning. Det berodde främst på att trenderna i obligations- och penningmarknaderna inte var lika starka som 1996 och att riskutnyttjandet i affärerna var relativt lågt. Dessutom påverkades resultatet av reservering för engagemang i Asien (313 Mkr). Lönsamheten kan förbättras. Under 1997 etablerades en filial i Köpenhamn.

Goda börskurser och fortsatta strukturella förändringar inom det nordiska näringslivet ledde till hög aktivitet inom ***Enskilda Securities*** affärsenheter och affärsvolymerna ökade kraftigt. Rörelseresultatet uppgick till 329 Mkr, vilket var en förbättring från 1996. Lönsamheten var god. Under 1997 etablerades en filial i Köpenhamn.

Stora volymökningar för Retail

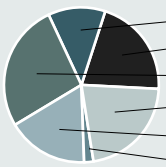

Intäktsfördelning (externa intäkter) 1997 (Mkr)

Bolån	882
Betalningar och kort	1 576
Bankutlåning (inkl leasing)	2 069
Värdepapper och fonder (inkl Custody)	1 639
Bankinlåning	1 269
Övrigt	107

Volymuppgifter (Mkr)

Inlåning från allmänheten	92 576
Utlåning till allmänheten	
Bankutlåning + leasing	68 040
Bolån	100 067
Depåvolym (inkl Custody)	1 352 263

Organisation

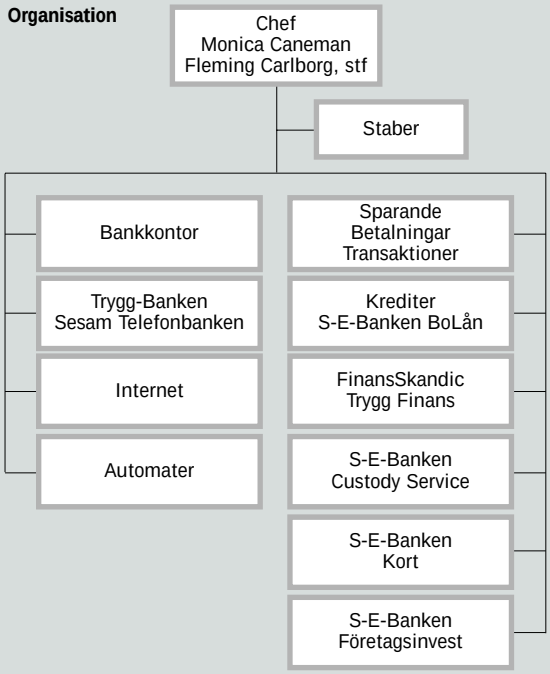

Resultat 1997 (Mkr)

Intäkter	8 242
Kostnader	6 078
Kreditförluster	320
Rörelseresultat	**1 844**
I/K-tal före kreditförluster	1,36
Antal anställda	5 731

I affärsområde Retail samlas de bankverksamheter som riktar sig till privatpersoner, mindre och medelstora företag och kommuner. Här ingår bland annat kontorsnätet, telefonbanks- och Internettjänster liksom produktenheter för bolån, leasing, kort och depåservice.

Rörelseresultatet var lägre än under föregående år, men lönsamheten 1997 var tillfredsställande.

1997 präglades av ett stort intresse för sparande bland privatkunderna, men också av en ökad utlåning. Koncernens tjänster för telefon och Internet hade en stark tillväxt.

Marknad och konkurrens

Utvecklingen på affärsområde Retails marknad karaktäriserades under 1997 av ett fortsatt starkt intresse för sparande bland hushållskunderna. Samtidigt noterades en ökad efterfrågan på krediter från såväl hushåll som företag. Retail ökade sina utlåningsvolymer, såväl för bostadslån som för övriga krediter. Särskilt väl utvecklades volymen för S-E-Banken BoLån, som ökade sina andelar på den hårt konkurrensutsatta marknaden.

Värdepappersprovisionerna ökade kraftigt till följd av ett framgångsrikt försäljningsarbete på kontoren i kombination med en hög börsaktivitet och en stark kursutveckling. Retails beroende av räntenettot minskades därmed ytterligare.

Efterfrågan på betaltjänster var oförändrat stabil.

Kortare beslutsvägar inom Kontorsrörelsen

Huvuddelen av koncernens privata bankkunder samt mindre och medelstora företagskunder betjänas inom Kontorsrörelsen, som består av tre regioner (Öst, Syd och Väst) med sammanlagt 262 kontor.

För att höja tempot i beslutsfattandet, öka befogenheterna när det gäller kreditbeslut samt öka möjligheterna att bygga upp lokal kompetens och lokala specialister grupperades kontoren under 1997 in i 37 Rörelser.

Ytterligare resurser frigjordes för satsning på rådgivning och försäljning. Kontorsrörelsens privatrådgivare genomförde sammanlagt nära 200 000 förbokade rådgivningsmöten under 1997. Det möjliggjordes genom fortsatt automatisering av rutinärenden och utflyttning av administrativt s k backofficearbete från kontoren.

Bankens strävan att förbättra servicenivån avspeglar sig även i att många av de befintliga kontoren har delats upp i två delar: en dygnet runt-öppen lokal med automater för uttag och insättningar, valutaväxling m m, och en avdelning för rådgivningsverksamhet. Försök med bank i butik på några orter samt tillfälliga kontor vid större evenemang som t ex Gotland Runt och Stockholm Open är andra sätt att öka tillgängligheten.

Kraftig expansion för telefon och Internet

För kunder som önskar maximal tillgänglighet erbjuder koncernen en rad tjänster på telefon och via Internet. De personligt bemannade telefonbankerna Trygg-Banken och

Sesam erbjuder kvalificerade banktjänster och individuell service dygnet runt. Dessa banker, som slås samman under 1998, hade tillsammans 150 000 kunder vid utgången av 1997.

Bägge telefonbankerna rönte stor uppskattning under 1997. Trygg-Banken utsågs till ”Årets Bank” till följd av ett brett produktutbud, bra tjänster, hög tillgänglighet och nöjda kunder. Under året lanserade banken en ny produkt, fondamortering, som slog väl ut.

Mätningar bland Telefonbanken Sesams kunder visade att över 90 procent var nöjda med service och tjänster. Mest nöjda var kunderna med servicen och det personliga engagemanget hos kundmottagarna, men också med möjligheten att hantera alla typer av bankärenden via telefon. Under året genomfördes ett antal kampanjer bland kunderna för att visa produktbredden och skapa ett ökat intresse för rådgivning och placeringar. Detta föll väl ut och fondkonto är nu den mest använda produkten, vid sidan av betalservice, kort och kontoinlåning.

Under 1997 besvarade Trygg-Bankens rådgivare drygt 253 000 samtal, medan Sesams kundmottagare och rådgivare tillsammans tog emot cirka 340 000 samtal. Därutöver var det många kunder som kontaktade Sesam och utför enklare ärenden via Automatsvar. Bägge bankerna har med stor framgång lanserat respektive Internettjänst. Sesams samarbete med Svensk Fastighetsförmedling och möjligheten att få bolån även utanför kontorstid var också mycket framgångsrikt.

Internetkontoret för privatpersoner och mindre företag överträffade alla förväntningar med över 100 000 användare i början av 1998 (se vidare sidan 14).

Inom försäkringsverksamheten är telefonförsäljning en av de viktigaste distributionskanalerna. I Trygg-Hansa sker över 90 procent av försäljningen till hushållen per telefon via kundservice och telecenter.

Småspararen blir fondsparare

Det fortsatt starka intresset för sparande styrs i ökande grad över mot fonder. I slutet av 1997 var det privata fondsparandet i Sverige för första gången större än det traditionella hushållssparandet i bank.

Försäljningen av aktieindexobligationer via kontorsnätet ökade kraftigt och S-E-Banken fördubblade sina marknadsandelar på denna produkt. Även försäljningen av kapitalförsäkringar utvecklades mycket positivt.

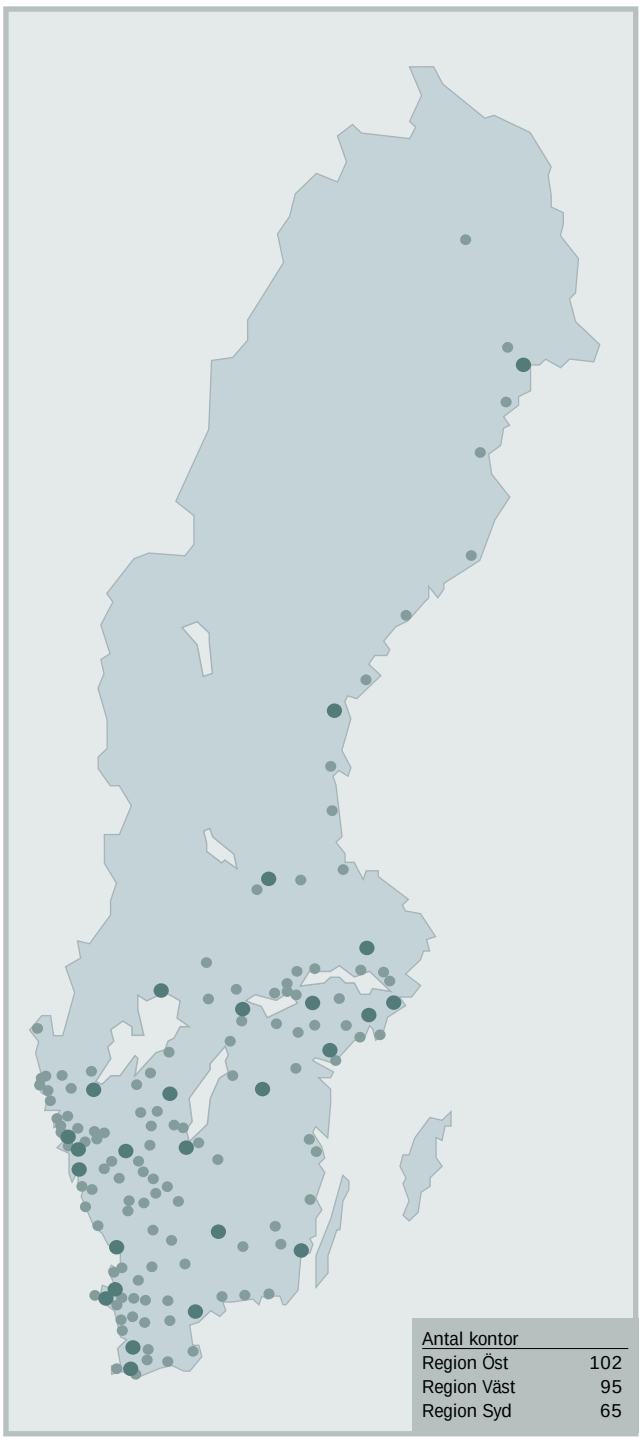

Ökad marknadsandel på bolån

Kontorens utlåning till hushållen ökade totalt med 7 procent under 1997. De typer av lån som ökade mest var bolån samt den nya produkten ”Enkla Lån” med ett förenklat låneförfarande för både kund och personal.

Vid utgången av 1997 uppgick S-E-Banken BoLåns utlåning till småhus och bostadsrätter till 52 miljarder kronor, en ökning med 14 procent jämfört med föregående årsskifte. På denna marknad ökade BoLån sina marknadsandelar både av nyförsäljningen, från 12,1 till 12,6 procent, och av den totala volymen, från 10,1 till 11,1 procent.

Att S-E-Banken BoLån lyckades så bra i den hårda konkurrensen förklaras bland annat av satsningen på kundbonus och tillläggstjänster. Under 1997 bestod nyheterna bland annat av produkterna Räntetak, som ger kunden möjlighet att försäkra sig mot att den rörliga räntan stiger över en viss, förutbestämd nivå, samt Lånekorg, som innebär att lånet sprids ut på olika förfallotider. Det några år gamla samarbetet med fastighetsmäklare och husfabrikanter samt det intensifierade samarbetet med bankens kon-

torsnät har också bidragit till de senaste årens ökade marknadsandelar. Genom att S-E-Banken BoLån inrättat en särskild kontaktenhet för kunder som står i begrepp att lägga om eller förlänga sina lån, kan bankkontoren nu helt koncentrera sig på nyförsäljning.

Trots den begränsade nyproduktionen av flerfamiljshus ökade S-E-Banken BoLåns krediter till fastighetssektorn. Marknadsandelen steg till 12,0 procent (10,5 procent) av nyutlåningen och 9,7 procent (8,4 procent) av den totala lånestocken. Bakom denna utveckling låg bland annat BoLåns satsning på att erbjuda kunderna portföljanalys och andra kvalificerade finansiella tjänster.

Ledande på leasing

S-E-Bankskoncernen är med sina två finansbolag, FinansSkandic och Trygg Finans, nummer ett inom leasing i Sverige. Båda bolagen erbjuder finansiering i form av leasing och avbetalning, FinansSkandic i huvudsak till företag, Trygg Finans även till privatpersoner. FinansSkandic är dessutom marknadsledande på factoringtjänster i Sverige. Finansbolagen säljer sina tjänster via egen säljkår, återförsäljare och andra samarbetspartners samt genom bankens kontor.

Under året förvärvade FinansSkandic 51 procent av aktierna i norska Möller Bilfinans samt verksamheten i Motorfinans, som tidigare ingick i Philipson-koncernen. Satsningen på nordisk bilfinansiering förstärks genom samordningen med Trygg Finans, som har en betydande verksamhet på detta område.

Vid utgången av 1997 hade FinansSkandic en balansomslutning på närmare 12 miljarder kronor, medan Trygg Finans balansomslutning uppgick till cirka 3 miljarder kronor.

1,9 miljoner kort

S-E-Banken Kort är Nordens ledande kortföretag med verksamhet i Sverige, Norge, Danmark och Finland. Utanför Sverige utgörs kärnan i verksamheten av Diners Club-kort. Under 1997 inleddes en framgångsrik satsning på företagsprofilerade MasterCard-kort i samarbete med bland annat Volvo i Norge och Carlson Wagonlit Travel i Danmark. I Sverige lanserades ett MasterCard-kort i samarbete med Statoil, som fick ett mycket gott mottagande på marknaden.

Bland övriga större satsningar under året märks introduktionen av den elektroniska plånboken Cash på den svenska marknaden, deltagandet i VISAs svenska pilottest av SET (Secure Electronic Transaction), samt utvecklingen av ett nytt, gemensamt datasystem för hela den nordiska kortverksamheten, vilka alla fortsätter under 1998.

S-E-Banken Kort har ett komplett sortiment av kort och kortrelaterade tjänster för företag och privatpersoner. Förutom Citibank är S-E-Banken den enda kortutgivaren i världen som ger ut både VISA, MasterCard / Eurocard och Diners Club. Samarbetet med det internationella Diners Club-nätverket ger S-E-Banken Kort möjlighet att teckna globala avtal med företag med verksamhet i många länder. S-E-Banken Kort, som idag hanterar hela inlösenprocessen i egna system, är dessutom först i Sverige med valutainlösen för svenska företag med försäljning i många länder.

I S-E-Banken Kort ingår dotterbolagen Eurocard, Diners Club Nordic och Euroline. Kortverksamheten har totalt 600 anställda och en omsättning på 91 miljarder kronor 1997. Totalt har banken drygt 1,9 miljoner utestående kort.

1 280 miljarder i depå

S-E-Banken Custody Service förvaltar aktier och andra värdepapper på ett 60-tal utländska marknader för svenska placerare och svenska värdepapper för utländska institutionella placerare. Servicen omfattar bland annat aktielån, information om bolagshändelser, emissioner etc samt vinstandelsprogram och konvertibelupplägg.

Vid utgången av 1997 förvarade S-E-Banken Custody Service svenska och utländska värdepapper med ett sammanlagt värde på 1 280 miljarder kronor. Det innebär en ökning med 37 procent jämfört med föregående årsskifte.

S-E-Banken Custody Service har en marknadsandel på cirka 50–60 procent och har under en följd av år rankats som nummer ett i Sverige av olika tidskrifter runt om i världen.

Riskkapital till nio företag

S-E-Banken Företagsinvest är en självständig enhet i koncernen med uppgift att investera riskkapital samt tillföra kompetens och kontaktnät till mindre och medelstora företag med tydlig tillväxtpotential och som befinner sig i ett utvecklings- eller expansionsstadium. Företagsinvest arbetar genom bankens kundansvariga samt genom kontakter med universitet, högskolor och lokalt näringsliv. Investeringar görs i tillväxtföretag med belopp i intervallet 2–20 Mkr.

Under 1997 investerade S-E-Banken Företagsinvest 27 Mkr i fem nya företag: Dynasoft, Stockholm (datasäkerhet), företaget Epigress, Lund (halvledare), Gordion, Halmstad (informationsteknik), HMS Fieldbus Systems, Halmstad (industriautomation) och Procoat, Stockholm (gummibeläggning).

Företagsinvest sålde under året sin andel i Novare Kapital till Investor, som därmed är ensam ägare till detta venture capital-företag. Investeringsportföljen innehåller därmed nio företag och uppgår till cirka 40 Mkr. De fyra tidigare investeringarna gäller CityMail Sweden , Stockholm, Metget, Ronneby, Prodacapo, Örnsköldsvik och Stöldskyddsregistret SR, Helsingborg. Företagen sysselsätter tillsammans cirka 1 000 personer och har en total omsättning på drygt 425 Mkr.

En fråga om förtroende

Vem vänder man sig till, som nyinflyttad på okänd ort, när akut behov av professionell hjälp uppstår?

Marie och Fredrik Bagge sålde på hösten 1997 huset på ostkusten, packade väskorna och begav sig västerut, till nya arbeten i Karlstad. Fredrik som utbildningsansvarig på ett företag i Kristinehamn, fyra mil bort, och Marie som tandläkare på Folktandvården i Skoghall, strax söder om staden. Var bopålarna skulle sättas var inte givet, så familjen beslutade sig för att hyra hus tills man bestämt sig. Men pengarna från husförsäljningen krävde en mer omgående behandling.

”Fredrik hade bra erfarenhet av S-E-Banken från den tid han bodde i Stockholm och vi var missnöjda med den bank vi hade i Västervik. Därför var det naturligt att kontakta bankens Karlstadkontor, men inte på något sätt självklart att det skulle bli vårt val”, berättar Marie. Paret träffade Lena Lundgren, en av bankens privatrådgivare.

”Kunskapen om hur man ser om sin privatekonomi varierar kraftigt mellan mina kunder”, säger Lena Lundgren. ”Marie och Fredrik hade en bra uppfattning om inriktningen på sitt sparande, och jag kunde utveckla den med specifika placeringsrekommendationer.” Med tanke på att familjen inom kort avsåg att köpa hus valdes en förhållandevis trygg och likvid modell: hälften i räntebärande papper och hälften i aktier, via fondandelar och direkta aktieköp.

Varför valde då Marie och Fredrik att gå vidare med Lena Lundgren? ”Ytterst handlar det förstås om kompetensen”, konstaterar Marie. ”Vi har regelbundna möten med Lena för att diskutera exempelvis bolåne- och skattefrågor och har städat upp bland alla våra konton. Men den personliga kontakten är också viktig, att känna trygghet i att ge en annan människa full insyn i vår ekonomi.”

Lena Lundgren, S-E-Banken, besöker Marie Bagge.

Växande volymer för Property & Casualty

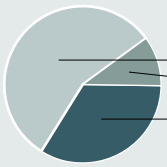

Premieintäkter 1997 (Mkr)

Privat	
Bil	1 684
Olycksfall	302
Hus & hem	1 015

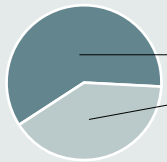

Företagsmarknad	
Trafik	652
Företag	438

Organisation

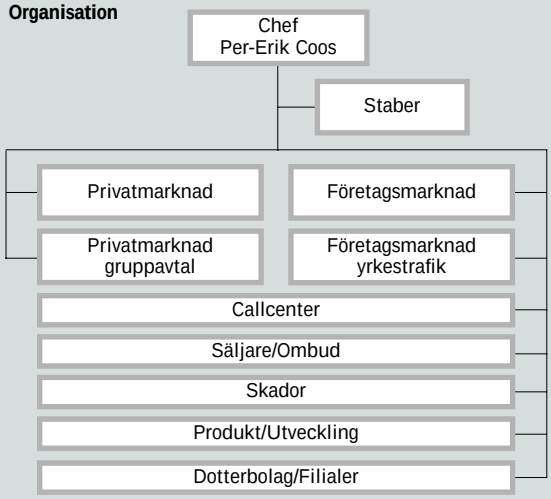

Resultat 1997 (Mkr)

Intäkter	1 535
Kostnader	1 317
Rörelseresultat	**218**
Driftkostnadsprocent, netto	20,3
Skadekostnadsprocent, netto	87,1
Totalkostnadsprocent, netto	107,4
Antal anställda	1 150

Property & Casualty ansvarar för alla sorts sakförsäkringar avsedda för privatpersoner samt små och medelstora företag. Affärsområdet fungerar också som försäljningskanal för livförsäkringar och sparande. Verksamheten bedrivs förutom i Trygg-Hansa även i dotterbolaget Aktsam (bilförsäkring), i filialen Trygg-Hansa Danmark (bil-, hem- och villaförsäkring), dotterbolaget Trygg-Hansa Norge, tidigare Rutebileierne (försäkringar för bussbolag och åkare), som förvärvades under 1997. Dessutom ingår polska dotterbolaget Garda Life (liv- och olycksfallsförsäkring) och intressebolaget Partner (sakförsäkring).

Försäkringsrörelseresultatet, som inkluderar kapitalavkastning motsvarande den riskfria räntan på de försäkringstekniska skulderna, nådde inte upp till fjolårets nivå, främst till följd av den lägre räntenivån. Lönsamheten var tillfredsställande.

Trots låg tillväxt på sakförsäkringsmarknaden kunde Trygg-Hansa kraftigt öka nyförsäljningen. I organisationen genomfördes stora förändringar för att effektivisera verksamheten.

Stark ställning på marknaden

Trygg-Hansa har sedan många år en stark ställning på marknaden för försäkringar till privatpersoner och små och medelstora företag. Under 1997 samordnades verksamheterna inom de tidigare divisionerna Hushåll och Företagsmarknad samt division Skador, vilket medför betydande rationaliseringar. Vidare bedrevs ett omfattande förändringsarbete med syfte att få fler medarbetare att arbeta direkt med kundkontakter och att introducera nya och effektivare arbetssätt.

Tillväxten på sakförsäkringsmarknaden var fortsatt låg under 1997. Under 1990-talet har en rad nischbolag startat och flera utländska aktörer etablerats i Sverige. En generell trend är att de nya aktörerna långsamt ökar sina marknadsandelar på de etablerade bolagens bekostnad.

Kraftig nyförsäljning

Försäljningsverksamheten har genomgått grundläggande förändringar med nya moderna arbetssätt och ny teknik. Merparten av försäljning och kundservice på hushållsmarknaden sker per telefon och andelen anställda som arbetar direkt mot kund har ökat kraftigt. Även försäljning och kundservice avseende företagskunder sker i ökad omfattning via telefon.

Bolagets försäljning av bilförsäkring samt hem- och villaförsäkring ökade kraftigt under 1997. Detta uppnåddes genom en kraftig effektivisering av callcenter-verksamheten och en översyn av prissättningen inom vissa områden.

På företagsområdet kunde marknadsandelen på cirka 16 procent bibehållas trots den allt hårdare konkurrensen. När det gäller yrkestrafikförsäkring är Trygg-Hansa marknadsledande i Sverige.

En stor del av Trygg-Hansas försäljning sker inom ramen för de avtal som bolaget träffat med olika organisationer. Denna verksamhet fortsatte att utvecklas positivt med ökande premieintäkter. Under 1997 förlängdes ett stort antal avtal.

Samarbetet med Statoil, som inleddes 1996, utvecklades mycket framgångsrikt (se sidan 28).

Under året upphörde det tidigare samarbetet inom gruppförsäkring mellan Förenade Liv, Skandia, Wasa och Trygg-Hansa. I stället etablerade Förenade Liv och Trygg-Hansa ett nytt gemensamt ägt bolag, Förenade Trygg, som redan från starten hade en premievolym på cirka 500 Mkr.

Genom det nya bolaget skapas förutsättningar för Trygg-Hansa att utveckla mer rationella och kostnadseffektiva försäkringslösningar.

Nyförsäljningen av liv- och sparandeprodukter inom callcenter-organisationen ökade kraftigt, bland annat till följd av kraftfulla utbildningsinsatser och flera framgångsrika kampanjer.

Nya tariffer för ökad konkurrenskraft

Den ökade konkurrensen – bland annat från de nya nischaktörerna – har inneburit pressade marginaler på såväl bil som hem- och villaförsäkringar. Under 1997 introducerades nya tariffer inom flertalet områden för att öka konkurrenskraften men också för att öka lönsamheten genom ett förbättrat riskurval. De positiva effekterna av de nya tarifferna uppstår till största delen under 1998. Under året utvecklades också hem- och villaförsäkringen till att omfatta ytterligare skadehändelser.

Inom bilförsäkring råder numera fri prissättning, vilket under senare år lett till ökad prisdifferentiering mellan bolagen och mellan olika kategorier av kunder. Under 1997 utvecklade Trygg-Hansa och Svenska Volkswagen sitt samarbete till att omfatta nya bilmodeller.

Under året lanserade Trygg-Hansa en ny individuell olycksfallsförsäkring, som ändrar innehåll allt efter kundens ålder och därmed kan följa kunden hela livet. Vidare introducerades ett nytt affärs- och systemstöd för företagsförsäkring, som innebär ökad kostnadseffektivitet och ökad kvalitet för kunden.

Inom yrkestrafikförsäkring startades det största skadeförebyggande projektet någonsin. Arbetet omfattar cirka 3 500 fordon och 9 000 medarbetare inom Swebus och syftar till att dels minska de direkta skadekostnaderna men också till att förbättra arbetsmiljön för de anställda.

Försämrat skadeutfall

Under året försämrades skadeutfallet, främst till följd av kraftiga ökningar av antalet bilstölder. Inom hem- och villaförsäkring försämrades skadeutfallet bland annat beroende på ett ökat antal brand- och vattenskador, men också på grund av ökat antal stölder. Ökningen av stöldskador drabbade hela branschen under 1997. Även företagsförsäkringar uppvisade ett försämrat skadeutfall, bland annat inom kommunrelaterade affärer. Inom yrkestrafikområdet utvecklades skadeutfallet mer gynnsamt.

Under året fortsatte det intensiva arbetet med att förkorta hanteringstiden av skadeärenden i syfte att ge kunderna snabbare service. Den provverksamhet med dygnet runt jour som Skadeenheten inledde 1996 har varit framgångsrik och kommer att permanentas.

I trygga händer, om det händer

Han har köpt sin Assistansförsäkring på en Statoilstation någonstans i Sverige, och betalat med ett Premium Club-kort. Om olyckan är framme, är han tryggt förvissad om att hjälp (och fri hyrbil) snabbt kan vara på väg. Bara ett telefonsamtal bort.

Hur såg medlemmarna i Statoils Premium Club helst att kundlojalitetskonceptet utvecklades? Det var frågan Helena Segerberg-Byström, ansvarig för Premium Club, ställde sig. Svaret var entydigt: erbjudanden om förmånliga försäkringar med enkla villkor.

”Våra samtal med Trygg-Hansa påbörjades vintern 95/96 efter en förfrågan till ett antal försäkringsbolag. Med Trygg-Hansa kände vi en stor samsyn, de hade en färdig handlingsplan och konkreta idéer för hur ett samarbete kunde byggas upp.” Hon fortsätter: ”Trygg-Hansa var villiga att skapa en projektorganisation helt fokuserad på Premium Club-kunder, kunde snabbt etablera effektiva service- och försäljningsfunktioner, och hade ett tydligt och heltäckande koncept med konkurrenskraftiga villkor.”

”Vi har tagit fram vissa produkter som är helt skräddarsydda för Premium Club-medlemmar”, berättar Jan Torstenson, chef för Speciella Avtal på Trygg-Hansas privatmarknadsdivision. ”Exempelvis erbjuds en kombinationsprodukt, där billån och bilförsäkring automatiskt berättigar till fri livförsäkring. Medlemmarna kan också få individuell försäkringsrådgivning via den separata kundservice med 30 medarbetare som vi etablerat i Växjö.”

Det är uppenbart att samarbetet varit fruktsamt. Statoil kan erbjuda sina kunder efterfrågade och förmånliga försäkringar som också ger Premium Club-poäng. Trygg-Hansa har med framgång nått ut till nya kundsegment i en ny distributionskanal. Vid slutet av 1997, bara ett och ett halvt år efter lanseringen, hade premievolymsmålet för 1998 överträffats med drygt 40 procent.

Båda parter ser positivt på utvecklingsmöjligheterna framöver. ”Vi har nått mycket långt väldigt snabbt”, konstaterar Helena Segerberg-Byström, ”men anser att vi kan göra mer.” Samarbetet exporteras under våren 1998 till Danmark, där de två företagen till och med delar lokaler och Trygg-Hansas kompetens inom telefonförsäljning utnyttjas i ett gemensamt callcenter. Ambitionen är att kunna introducera fler och bättre kunderbjudanden som integrerar de båda företagens produkter och tjänster, och är bara början till ett fördjupat samarbete på en skandinavisk nivå.

Se där vad som kan hända när man förhör sig om vad kunderna tycker.

Positiv utveckling för Asset Management

Sammanslagningen med Trygg-Hansa skapade Nordens största privata kapitalförvaltare med 420 miljarder i förvaltat kapital. Marknader utvecklades i huvudsak mycket väl och nysparandet i fonder var rekordstort.

Gynnsam marknadsutveckling

Flertalet av de marknader där Asset Management opererar och placerar utvecklades väl under 1997.

För de flesta av världens aktiemarknader var 1997 ett starkt år; i USA steg börskurserna drygt 30 procent och i Europa ännu mer. Största delen av kurstillväxten skedde under första halvåret, medan hösten präglades av den finansiella krisen i Asien. Nästan samtliga asiatiska börser sjönk kraftigt till följd av valutaoron.

Förväntningarna om fortsatt låg inflation bidrog till att de långa räntorna föll, såväl i Sverige som internationellt. Samtidigt blev avkastningskurvan, dvs skillnaden mellan den långa och korta räntan, under hösten allt flackare både i Sverige och internationellt.

Fastighets- och hyresmarknaden i Stockholm var stark även under 1997. Övriga marknader var, med undantag för Malmö, fortsatt svaga.

Stark tillväxt – och hårdnande konkurrens

Det privata långsiktiga sparande som bygger på kapitalförvaltning har vuxit snabbt under senare år – och tillväxten fortsätter. Enligt S-E-Bankskoncernens beräkningar ökar de svenska hushållens finansiella tillgångar med 12 procent om året under de närmaste åren. Dessa beräkningar grundar sig bland annat på demografiska faktorer – allt fler blir allt äldre – och avregleringen av de kollektiva pensionssystemen. Liknande utveckling gäller i stora delar av övriga OECD-området.

Samtidigt som tillväxten fortsätter, ökar konkurrensen om spararnas pengar. I dagsläget utgör svenska och övriga nordiska storbanker, fondkommissionärer och försäkringsbolag de starkaste konkurrenterna på detta område. Men den internationella konkurrensen ökar – och kommer att skärpas ytterligare framöver. Det beror på att många nordiska kunder söker investeringsalternativ utomlands samtidigt som de internationella aktörerna i ökad grad betraktar Norden som en intressant marknad. Därmed blir förmågan att tillhandahålla högsta kvalitet på analys och produktutveckling liksom bästa möjliga avkastning på kundernas placeringar avgörande för Asset Managements framgång.

Affärsområdets strategi får med införandet av EMU och en gemensam valuta en mer europeisk inriktning. Den nordiska kundbasen kräver också i ökad grad en global förvaltning och en aktiv produktutveckling. En differentie-

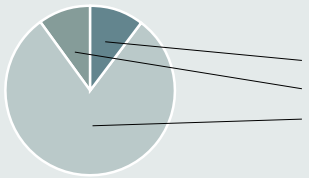

Intäktsfördelning (Mkr)

Räntenetto	139
Övrigt	189
Provisionsnetto	1 514

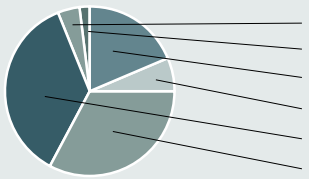

Volym (miljarder kronor)

Inlåning	16
Utlåning	2
Fond	86
Fondförsäkring	21
Förvaltning	155
Depå	140
	420

Organisation

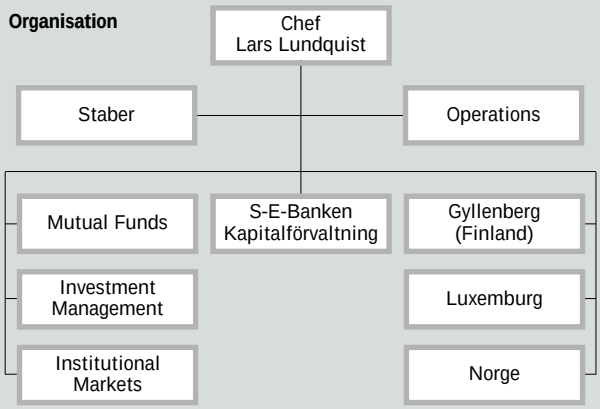

Resultat 1997 (Mkr)

Intäkter	1 892
Kostnader	1 010
Rörelseresultat	**882**
I/K-tal före kreditförluster	1,87
Antal anställda	812

Affärsområde Asset Management, omfattar hela fondverksamheten samt förvaltningen av de samlade tillgångarna från koncernens liv- och sakförsäkringsverksamheter. I affärsområdet ingår också S-E-Banken Kapitalförvaltning, en ”privatbank” med cirka 40 000 kunder, Institutional Markets, som erbjuder nordiska institutioner flexibla kapitalförvaltningstjänster samt finska förmögenhetsförvaltaren Ane Gyllenberg, som förvärvades under 1997.
Rörelseresultatet utvecklades positivt och lönsamheten var god.

rad prispolitik samt alternativa informations- och distributionskanaler utgör också en viktig del i Asset Managements strategi.

420 miljarder i förvaltat kapital

Genom sammanslagningen av S-E-Banken och Trygg-Hansa bildades Nordens största privata kapitalförvaltare. Ansvaret för merparten av den samlade kapitalförvaltningen i koncernen ligger på enheten Investment Management.

S-E-Bankens och Trygg-Hansas erfarenheter och kunskaper inom kapitalförvaltning kompletterar varandra väl. Trygg-Hansa har till exempel lång erfarenhet av fastighetsförvaltning och förvaltning av räntebärande tillgångar. Dessutom har företaget byggt upp en hög analyskompetens kring nordisk aktieförvaltning. S-E-Banken har bland annat bred kompetens när det gäller nordiska aktier och kunskap om internationell förvaltning. Genom att samla denna kompetens på ett ställe skapas en slagkraftig organisation för att möta kundernas ökade krav på förvaltningen av deras sparande i exempelvis fonder och försäkringar.

Vid utgången av 1997 förvaltade den nya koncernen sammanlagt 420 miljarder kronor, varav 315 miljarder diskretionärt, dvs genom fullmakt. Av det totala beloppet svarade svenska och utländska aktier för cirka 30 procent vardera, medan räntebärande papper stod för cirka 40 procent. Fastigheter stod för 10 miljarder kronor.

Förvaltningen bedrivs funktionellt inom tre verksamhetsområden: aktie-, ränte- och fastighetsförvaltning. För att möta den ökade internationaliseringen finns förvaltningspersonal såväl i Sverige som i London, New York, Hongkong, Tokyo och Singapore. Totalt har Investment Management 56 fondförvaltare och analytiker, varav 15 är lokaliserade utanför Sverige.

Över 100 miljarder i fonder

Intresset för fondsparande var rekordstort under 1997. Totalt nysparades det 71 miljarder kronor i fonder på den svenska fondmarknaden, jämfört med 15 miljarder under 1996. Sammantaget uppgick den av S-E-Bankskoncernen förvaltade förmögenheten i fonder till 107 miljarder kronor vid utgången av 1997. Av detta svarade S-E-Banken Fonder för 92 miljarder (70,3 miljarder föregående år), medan Trygg Fonders fondförmögenhet var 10 miljarder kronor (5,6 miljarder). Ökningen berodde på ett rekordstort nysparande, 7,9 miljarder kronor i S-E-Banken Fonder, och det i huvudsak gynnsamma börsklimatet. Dessutom tillkom många nya fondsparare under 1997. S-E-Banken fick cirka 90 000 nya fondsparare. I Trygg Fonder nära nog fördubblades antalet till 48 000.

Efterfrågan på nya fonder har vuxit i takt med att intresset för fondsparandet ökat och fondbolagen inom S-E-Bankskoncernen arbetar ständigt med att utveckla nya intressanta produkter. Under året startades flera nya fonder – S-E-Bankens Latinamerikafond, S-E-Bankens Östeuropafond, Skandifond Norge aktie och räntefond, S-E-Banken Nordisk Småbolagsfond, Trygg Läkemedelsfond och Trygg Småbolagsfond. Under våren erbjöds spararna i S-E-Bankens fyra ursprungliga allemansfonder att välja ny inriktning för sitt sparande och byta till Aktiesparfonden eller Nordenfonden. Erbjudandet blev mycket uppskattat och drygt 25 procent eller 50 000 kunder valde att byta.

Satsningarna på nordenförvaltning gav ett bra resultat. Även 1997 blev S-E-Bankens Allemansfond Småbolag bästa allemansfond, tätt följd av S-E-Bankens Allemansfond Chans/Risk och Trygg Allemansfond. Flera av Tryggs fonder utvecklades mycket positivt: Trygg Optionsrättsfond, en fond med hög risk, steg med 140 procent, Trygg Schweizfond med 60 procent och Trygg Europafond med 46 procent.

Expansion för S-E-Banken Kapitalförvaltning

1997 var ett framgångsrikt år för S-E-Banken Kapitalförvaltning. Verksamheten utvecklades väl både i Sverige och dotterbolaget i Luxemburg. Under våren startades en förvaltningsenhet i Norge.

Vid utgången av 1997 förvaltade S-E-Banken Kapitalförvaltning cirka 144 miljarder kronor – antingen diskretionärt eller som rådgivande förvaltare. Förmögna privatpersoner erbjuds kapitalförvaltning med tjänster som placeringar, aktiehandel, skatte- och juridisk rådgivning samt bank- och försäkringsprodukter.

Förvaltning av stiftelser och ideella föreningar är en över 100 år gammal tjänst inom S-E-Banken, som är Sveriges största stiftelseförvaltare. Tjänsterna omfattar förutom kapitalförvaltning även redovisning, bokslut och skattehantering. Under 1997 förvaltade S-E-Banken närmare 2 000 stiftelser och föreningar.

Växande förvaltning av pensionsmedel

S-E-Banken Institutionell Förvaltning, som ingår i Institutional Markets, erbjuder en heltäckande diskretionär kapitalförvaltningstjänst åt svenska institutioner. Tillsammans med enheten Investment Management bildas en flexibel och slagkraftig förvaltningsorganisation.

Den förvaltade volymen var vi årsskiftet drygt 32 miljarder kronor. De största kunduppdragen kommer från stiftelser, bland annat forsknings- och pensionsstiftelser. Ett av de snabbast växande segmenten är förvaltning av pensionsmedel åt företag, kommuner och landsting.

Nära 20 miljarder i Gyllenberg

Den förvaltade förmögenheten i Ane Gyllenberg uppgick vid slutet av året till närmare 20 miljarder kronor, varav 4,5 miljarder kronor i bolagets placeringsfonder. Bolagets högriskfond Gyllenberg Momentum, var årets vinnare på den finska fondmarknaden med en ökning på 51 procent.

Lennart Nilsson vid mikroskopet.

En stiftelse blir till

För att hedra hans mer än 40-åriga insats i livets tjänst, ville Lennart Nilssons kollegor grunda en stiftelse som skulle föra arvet från honom vidare till kommande generationer. De vände sig till S-E-Banken för att få hjälp med bildandet.

Lennart Nilssons arbete, att med medicinsk fotografering söka svaren på några av människans mest fundamentala frågor, har uppmärksammats och prisbelönats över hela världen. Med specialtillverkade hjälpmedel som fiberoptik och svepelektronmikroskop har han kunnat tränga in i människokroppen och avbilda allt ifrån spermier och foster i utveckling till immunförsvaret mot cancerceller och HIV-virus. Tack vare Lennart Nilsson har mysteriet med det mänskliga livet klarnat en smula, och bilden fungerat som bevis för forskningsresultatet.

Ett år före Lennart Nilssons 75-årsdag 1997 tog medlemmarna i Föreningen för Medicinsk och Teknisk Fotografi initiativet till grundandet av en stiftelse i hans namn. The Lennart Nilsson Award belönar insatser inom medicinsk, biologisk och teknisk fotografering, och delas ut till någon person som på ett förtjänstfullt sätt går i hans fotspår eller förmår vidareutveckla hans verk. Den namnkunniga styrelsen leds av Karolinska Institutets rektor Hans Wigzell.

”S-E-Banken förvaltar sedan tidigare flera av Karolinska Institutets stiftelser, och gör det föredömligt. För oss är det väsentligt med hög kvalitet i stiftelseförvaltningens alla led.” S-E-Bankens Stiftelseförvaltning är ledande i Sverige och förvaltar närmare 60 miljarder kronor i cirka 2 000 stiftelser. Styrkan ligger i det helhetskoncept som banken erbjuder, och som innefattar såväl den aktiva förvaltningen av stiftelsens kapital som utformningen av dess stadgar och den löpande administrationen.

”Den nya stiftelselagen, som trädde i kraft 1996, ställer mycket höga krav på förvaltningen av kapitalet och på insyn i stiftelsens redovisning”, berättar Jan Attemark, marknadsansvarig på S-E-Banken Stiftelseförvaltning. ”Det blir alltmer komplicerat för stiftelsen att själv hantera den löpande administration av stiftelsen, med allt vad det innebär. Vår kombination av stiftelseexpertis, moderna system och effektiva rutiner gör oss väl lämpade för uppgiften.”

En stiftelse är inte bara världsberömda fotografer förunnat.

S-E-Banken förvaltar bland annat två stora stiftelser, Svenska Sällskapet för Medicinsk Forskning och Cancerföreningen i Stockholm. De kan ta emot gåvor som förvaltas i givarens namn och med ett speciellt ändamål, inom ramen för respektive stiftelses verksamhetsområde.

Men man kan förstås också lämna ett bidrag till Lennart Nilssons stiftelse. Alldeles oavsett främjar det livet.

Från vänster: Jan Attemark, S-E-Banken samt Catharina Fjellström-Nilsson, Hans Wigzell och Staffan Larsson från Lennart Nilsson Award. I styrelsen ingår också Ingvar Carlsson, Bo G Erikson, Sam Nilsson, Sven Nykvist, Agneta Lundström, Per Sköld, Marcus Storch och Jan-Erik Wikström.

Kraftig tillväxt i Life & Pension

Samgåendet mellan S-E-Banken och Trygg-Hansa stärkte kraftigt marknadspositionen inom livförsäkringsområdet. Nyförsäljningen 1997 var den bästa någonsin.

Marknaden för liv- och pensionsförsäkring är gynnsam. Behovet av ökat eget sparande innebär stora tillväxtmöjligheter både i Sverige och övriga Norden. Samtidigt skärps konkurrensen på grund av fortsatt avreglering och internationalisering.

Förändringarna i trygghetssystemen har lett till en växande insikt om behovet för den enskilde att ta ett ökat ansvar för sin egen trygghet, i form av buffertsparande i kombination med försäkringssparande. Till detta bidrar bland annat den ökande uppmärksamheten kring det nya pensionssystemet. Den föreslagna konstruktionen, där arbetstagarna får möjlighet att själva välja förvaltning för en del av pensionsavgifterna (motsvarande 2,5 procent av lönen), blir ett tillväxtområde för privata kapitalförvaltare.

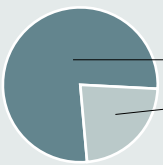

Nyförsäljning 1997 (Mkr)

Unit Linked	4 537
Traditionell Livförsäkring	1 348

Premieinkomst 1997 (Mkr)

Traditionell Livförsäkring	5 597
Unit Linked	5 425

Organisation

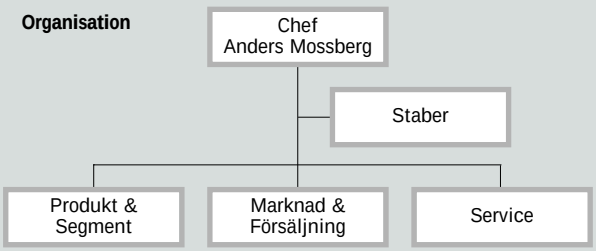

Resultaträkning 1997 (Mkr)

Intäkter	908
Kostnader	1 071
Rörelseresultat	**-163**
Förändring övervärden	443
Förvaltningsresultat	**280**
Antal anställda	680

Affärsområde Life & Pension har bildats genom en sammanslagning av S-E-Banken Försäkring och Trygg-Hansas livförsäkringsverksamhet. Kapitalförvaltning ingår inte i detta affärsområde utan i Asset Management. Det förvaltade kapital som är hänförligt till livförsäkringsverksamheten uppgår till 160 miljarder kronor.

Nyförsäljningen under 1997 var den bästa någonsin. Förvaltningsresultatet på jämförbar basis var något bättre än i fjol. Lönsamheten kan dock förbättras.

På marknaden för tjänstepensioner fortsätter avregleringen. Närmast väntar förändringar i arbetarkollektivets tjänstepensionssystem (STP). Där kommer den anställde själv att få välja placeringsform för en del av pensionsavgiften, motsvarande 2 procent av lönen. Det är samma regler som redan gäller på tjänstemannasidan genom det så kallade ITP-K-valet.

Denna process, som innebär att delar av den i dag reglerade tjänstepensionsmarknaden öppnas för konkurrens, väntas fortsätta i takt med harmoniseringen inom EU.

Bedömningen är att fond- och försäkringssparande fortsätter att öka på bekostnad av traditionellt banksparande. Men samtidigt som tillväxtmöjligheterna är goda fortsätter konkurrensen att öka. Avregleringen, internationaliseringen och EU-anpassningen öppnar för fler nya aktörer, framförallt utländska. En annan viktig faktor bakom den hårdnande konkurrensen är det ökade intresset och uppmärksamheten kring bolagens kostnader och kostnadsuttag. Detta har lett till en begynnande prispress, samt ett ökat utbud av enkla och standardiserade produkter.

God bas för fortsatt tillväxt

Samgåendet mellan S-E-Banken och Trygg-Hansa innebär en kraftigt stärkt marknadsposition inom livförsäkringsområdet. S-E-Banken Försäkring tillhör de ledande på unit linked-marknaden och Trygg-Hansa på den traditionella livförsäkringsmarknaden. Marknaden präglades under 1997 av kraftig tillväxt, framförallt inom området kapitalförsäkring.

Under 1997 inledde S-E-Banken Försäkring samarbete med försäkringsmäklarkåren. Här används bland annat en kostnadseffektiv lösning där mäklarna via Internet har tillgång till S-E-Banken Försäkrings administrations- och informationssystem. En annan viktig satsning under året var uppbyggnaden av en speciell enhet för telefonförsäljning.

Nya säljkanaler och nya produkter

Under 1998 koncentreras arbetet på att utveckla nya kanaler och produkter (inom t ex sjukförsäkring, återbetalningsskydd, kapitalförsäkring, tjänstepensioner) samt att fortsätta den påbörjade utbyggnaden i Norden.

På tjänstepensionsmarknaden finns goda förutsättningar för en kraftig tillväxt, bland annat till följd av avregleringar, förändringar av skatteregler samt ett ökat engagemang för frågor kring tryggandet av företagens pensionsskulder. Det innebär att intresset för pensionsförmåner och andra försäkringsfrågor kommer att öka hos både ägare och anställda i såväl stora som små företag.

De produkter som efterfrågas – och som den nya koncernen tillhandahåller – sträcker sig från rena förvaltningstjänster till pensionsförsäkringar, sjukförsäkringar och pensionsstiftelser. Produkter inom välfärdsområdet, som t ex ekonomisk ersättning för privat sjukvård, sjukfrånvaro och rehabilitering, liksom äldreboende och äldrevård, blir också mer efterfrågade framöver.

Med sin stora bredd på försäkringsområdet har S-E-Banks-koncernen goda förutsättningar att stärka sin marknadsposition avsevärt inom dessa områden. Life & Pension har t ex rustat sig genom att bygga upp särskilda enheter för företagsbetald försäkring respektive välfärdsprodukter. Dessutom har affärsområdet etablerat en särskild enhet med specialistkompetens för storföretagskunderna.

Affärsområde Life & Pension får genom samgåendet mellan S-E-Banken och Trygg-Hansa tillgång till en stor kundbas, som skall användas optimalt. Förberedelser för lösningar i anslutning till pensionsreformen kommer också att vidtas.

Till de högst prioriterade områdena hör en ökad internationalisering med inriktning på Norden som hemmamarknad. Detta kommer att ske genom utländska etableringar. Affärsområdet kommer också att satsa på att utveckla utländska produkter för försäljning i Sverige och på den nordiska marknaden.

Partnerskap utöver det vanliga

Christina Nyström, Trygg-Hansa, och Tomas Burman, Svea Ekonomi.

När Svea Ekonomi såg över försäkringsbehovet för de anställda och företaget, valde man att samarbeta med Trygg-Hansa. Men man nöjde sig inte med det.

1996 påbörjade Tomas Burman, ekonomichef på Svea Ekonomi en översyn av försäkringsupplägget för de anställda. ”Försäkringar kan vara mycket svåra att sätta sig in i. Trygg-Hansas presentation och pedagogiska uppläggning var överlägsen de andra vi såg, och deras TryggPlan mycket enkel att förstå.”

TryggPlan är en tjänstepensionsplan som medger att den anställde helt kan skräddarsy sitt eget försäkringsskydd. Flexibiliteten är stor även efter tecknandet, och försäkringsplanen kan när som helst anpassas, exempelvis för att ta hänsyn till förnyade familjeförhållanden.

”För oss var det mycket viktigt att de anställda förstod hur deras pension och efterlevandeskydd skulle komma att fungera. Man måste kunna skapa sig en bild över sin framtid.”

Med tjänster som factoring, fakturaservice, inkasso och kreditupplysning, har Svea Ekonomi specialiserat sig på den ekonomiska kedjan från första kundkontakt till betalning. Antal anställda har på tio år vuxit från 15 personer till 130.

”Försäkringsmöjligheterna har mottagits mycket väl och de allra flesta har valt att ansluta sig”, säger Tomas Burman som lovordar Trygg-Hansas kundansvariga Christina Nyström för den noggranna uppföljningen. ”Hon har försäkrat sig om att alla anställda gjort sina val och tagit ställning.”

Trygg-Hansa hanterar nu alla Svea Ekonomis försäkringsbehov, från företagsförsäkring och individuella tjänstepensionslösningar till den frivilliga gruppförsäkringen. Men banden har blivit starkare än så.

En annan enhet inom Trygg-Hansa identifierade på senvåren 1997 ett behov av att renodla verksamheten, och beslutade sig för att hitta en lämplig köpare till KundGirot, som sysselsatte 30 personer med reskontrahantering. Gissa vem det blev?

Stabilt för Industrial & Marine

Trots hård konkurrens lyckades affärsområdet upprätthålla en god lönsamhet. Trygg-Hansa är marknadsledande på svensk sjöförsäkring och har en stark ställning inom näringslivsförsäkring.

Marknaden för både industri/företagsförsäkring och sjökaskoförsäkring har under de senaste åren kännetecknats av ökad konkurrens, främst från utländska försäkringsgivare, och stor återförsäkringskapacitet. Detta har lett till en stark prispress och sjunkande premievolymer. Trots detta har affärsområdet en god lönsamhet.

Specialiserad underwriting

Under 1997 genomfördes en omorganisation av verksamheten inom företagsförsäkring. Den innebar att Industrial & Marines verksamhetsfält utökades. Affärsområdet hanterar numera alla företag som har behov av skräddarsydda och individuellt prissatta försäkringslösningar. Det innebär effektivare arbetsformer och ökad specialistkompetens i riskurvalet. Mindre och medelstora företag hanteras av affärsområde Property & Casualty.

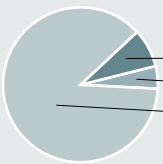

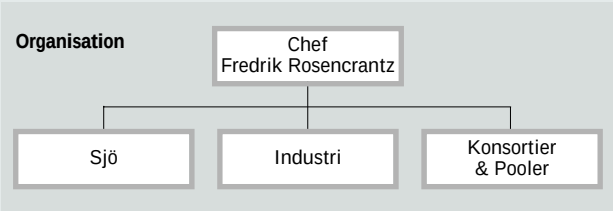

Resultat 1997 (Mkr)

Intäkter	380
Kostnader	240
Rörelseresultat	**140**
Driftkostnadsprocent, netto	26,0
Skadekostnadsprocent, netto	67,0
Totalkostnadsprocent, netto	93,0
Antal anställda	180

Affärsområde Industrial & Marine tillhandahåller anpassade försäkringslösningar för medelstora och stora nordiska och baltiska företags- och industrikunder.

Försäkringsrörelseresultatet förbättrades och lönsamheten var god.

15 procent av svensk näringslivsförsäkring

Industrienheten har flera kontor i Sverige samt filialer och bolag i övriga Norden och Baltikum. Genom samarbetsavtal med brittiska General Accident och franska AGF kan Trygg-Hansa erbjuda internationellt verksamma kunder högkvalitativ försäkringsservice över hela världen. I Sverige är Trygg-Hansas marknadsandel inom näringslivsförsäkring cirka 15 procent.

Produkterna – egendoms-, ansvars- och transportförsäkring – marknadsförs både genom egna direktkontakter med kunderna och via mäklare. Affärerna via mäklarna har blivit allt viktigare och svarade 1997 för cirka 40 procent av premievolymen.

Trygg-Hansas industrisäljare, s k underwriters, har specialistkompetens inom teknik, försäkring och administration. I kombination med ett modernt affärs- och systemstöd innebär det att Trygg-Hansa kan tillfredsställa sina kunders försäkringsbehov på ett effektivt och professionellt sätt.

Marknadsledande på svensk sjöförsäkring

Trygg-Hansa är marknadsledande inom svenskrelaterad sjöförsäkring med en verksamhet koncentrerad på den nordiska marknaden. Sjöförsäkringstjänsten är heltäckande, vilket innebär att bolaget möter kundernas behov, allt i från ett anpassat försäkringsskydd till fartygsbesiktning och skadereglering i egen regi.

Framgångsrikt år för Run Off

Vid sidan av koncernens sju affärsområden, men i nära anslutning till sakförsäkringsverksamheten, finns verksamhetsområde Run Off. Denna enhet har i uppdrag att avveckla sådana försäkringsaffärer som Trygg-Hansa av strategiska skäl beslutat lämna. Den huvudsakliga inriktningen är mottagen återförsäkring samt viss likartad internationell direktförsäkring. Målet är att reducera koncernens riskexponering genom att aktivt förhandla sig ur och därmed avsluta ingångna avtal i förtid med bästa möjliga resultat.

Verksamheten bedrivs dels inom ramen för Trygg-Hansa Försäkrings AB i Sverige, dels genom egna dotterbolag i England, USA och Kanada.

Riskbedömning på hög nivå

Att bygga Höga Kusten-bron gjordes inte på en dag. Det tog närmare bestämt fyra år för entreprenören Skanska att slutföra det komplicerade projektet. Trygg-Hansa levererade försäkringen för uppförandet av bron, som med en höjd på nästan 200 meter är Sveriges högsta byggnadsverk.

För Lars Engstedt, Senior Engineering Underwriter, var det en balansgång att skapa den försäkringslösning som tillfredsställde Skanska, som innebar ett rimligt risktagande för Trygg-Hansa och som dessutom skulle vara attraktiv på den hårt konkurrensutsatta marknaden för industriförsäkringar.

Det värsta som kunde hända, ur Trygg-Hansas perspektiv, var att en häftig storm bröt ut under montering av en brosektion. Svängningarna i brokonstruktionen skulle då, i allra värsta fall, göra att brosektionen störtade ned på ett passerande fartyg. Sannolikheten för att detta skulle hända var inte speciellt hög, snarast högst obefintlig. Men ändå. Lars Engstedts riskanalys krävde att han förutsåg alla eventualiteter.

Med utgångspunkt från konstruktionen och Skanskas underlag över värdet på ingående delar som huvudkablar, pyloner och vägbanan på bron, skapade han ett scenario över alla tänkbara skadesituationer och dess ekomiska konsekvenser. På så vis identifierades den händelse som skulle orsaka störst krav på ekonomisk ersättning: EML (Estimated Maximum Loss).

”Ett viktigt inslag i riskanalysen är entreprenörens kompetens, erfarenhet och riskmedvetenhet – faktorer som också har en avgörande betydelse när vi återförsäkrar på de internationella försäkringsmarknaderna”, säger Lars Engstedt. Genom s k kontraktuell återförsäkring reducerades Trygg-Hansas åtagande till 25 procent av EML.

Är det inte svårt att göra en riskbedömning av ett så pass unikt projekt? ”Man bör vara väl insatt i entreprenadjuridik samt bygg- och konstruktionsteknik, ha lång erfarenhet av försäkringsarbete och en djup insikt i konsekvenserna av olika skadeutfall”, berättar han. ”Tillgång till internationell skadehistorik över större infrastrukturprojekt är också värdefullt.”

I december 1997 kunde Höga Kusten-bron invigas. ”Trygg-Hansa erbjöd en konkurrenskraftig lösning och uppfyllde alla våra krav på en solid partner”, säger Thomas Alm, Risk Manager på Skanska. ”Framförallt lyckades Trygg-Hansa förlänga den garantitid som krävs av oss efter byggets färdigställande från gängse 2 till 5 år, vilket imponerade. Det gjorde i sin tur att Skanska kunde tillmötesgå de krav som Vägverket ställde.”

Trots en lång byggperiod och mer än 1 000 000 nedlagda arbetstimmar, inträffade endast två allvarligare incidenter. Lyckligtvis ledde ingen av dem till några personliga skador.

I det ena fallet rasade förankringskammaren till en av pylonerna in, och behövde gjutas om. Det andra var mer dramatiskt. En brand utbröt på 100 meters höjd, vid gjutning av den sydvästra pylonens topp. Tack vare en snabb insats från kranföraren på den motstående pylonen, kunde i sista sekund två män räddas.

Sett ur den synvinkeln ter sig Lars Engstedts arbete närmast riskfritt.

Resultatet av Run Offs verksamhet avgörs till stor del av styrkan på de reserver som avsatts för att kunna möta framtida skadeutbetalningar. Uppbyggnaden av reserven bygger på en kombination av faktisk kunskap och avancerade statistiska modeller och justeras löpande. Genom en aktiv förvaltning av de tillgångar som motsvarar reserverna, som i praktiken är att betrakta som räntefria skulder, kan betydande räntevinster göras.

1997 var ett mycket framgångsrikt år för Run Off. Ett antal rättsliga avgöranden till Trygg-Hansas fördel i kombination med god kapitalavkastning och flera framgångsrika kontraktsavslut bidrog till det goda resultatet. Under året avvecklades också ett antal dotterbolag samtidigt som nya, mer flödesorienterade arbetsmetoder infördes. Därmed lades en god grund för en fortsatt effektiv riskreducering med gott ekonomiskt resultat.

Merchant Banking befäste starka ställningar

Affärsområdet befäste på de flesta håll sin marknadsledande ställning. Under året fortsatte S-E-Banken att hävda sig på de nordiska marknaderna, bland annat genom etableringen av en filial i Köpenhamn.

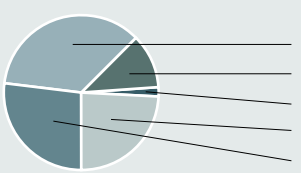

Fördelning av intäkter (Mkr)

Finansiering	1 732
Betalningar	547
Övrigt	95
Eget positionstagande	1 181
Trading	1 306

Organisation

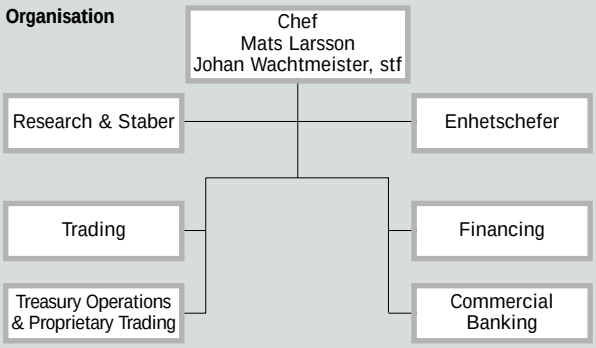

Resultaträkning 1997 (Mkr)

Intäkter	4 861
Kostnader	2 977
Kreditförluster	305
Rörelseresultat	**1 579**
I/K-tal före kreditförluster	1,63
Antal anställda	1 650

Merchant Banking bedriver verksamhet i 13 länder utanför Sverige.

Trading ansvarar på global basis för bankens handel med valutor och räntebärande instrument, derivat och futures.

Treasury Operations & Proprietary Trading svarar för bankens likviditetshantering samt valuta- och räntehandel i egen portfölj.

Commercial Banking, omfattar cash management- och trade finance-tjänster.

Financing ansvarar bland annat för bankens verksamhet på kapital- och skuldmarknaderna, samt export- och projektfinansiering, fartygs- och företagsförvärvsfinansiering. Denna enhet har också det övergripande ansvaret för affärerna med de stora företagskunderna i Norden, finansiella institutioner samt internationella banker.

Resultatet försämrades till följd av lägre – men positivt – resultat från handeln i egen räkning och reserveringar för krediter i Sydostasien. Lönsamheten kan förbättras.

Splittrad marknadsbild

1997 var ett år med kraftiga skillnader mellan olika regioner i världen. Men även om de stora länderna befann sig i olika faser av konjunkturen, hade de det gemensamt att inflationen var låg. Det medförde att den åtstramning av penningpolitiken som allmänt förväntades i början av 1997 uteblev eller – i de flesta fall – blev betydligt svagare än väntat.

Under årets sista månader spred den finansiella krisen i en rad asiatiska länder, med kraftigt sjunkande valutor och dramatiska kursfall, oro även i västvärlden.

Tre tydliga skeenden präglade valutamarknaden under 1997: en fortsatt minskad rörlighet hos de valutor som bedöms ingå i EMU från start 1999, en ökad rörlighet hos de stora världsvalutorna dollar, pund och yen, samt kraftiga rörelser i tillväxtekonomierna både i Central- och Östeuropa och i Asien.

Kronan höll sig tämligen stabil mot D-marken under 1997, men tappade i värde mot dollarn. Överskott i bytesbalansen, fallande budgetunderskott och låg inflation gav en tämligen lugn valutakursutveckling. Jämfört med många andra europeiska valutor var dock kronan volatil. En orsak var att det under året blev klart att Sverige kommer att stanna utanför EMU vid unionens start 1999.

Inflationen i Sverige höll sig på en låg nivå hela året; under första delen av året rådde till och med en svag deflation. När den ekonomiska aktiviteten tilltog under hösten steg dock priserna något igen. Inflationen låg dock hela året under Riksbankens mål på 2 procent.

De svenska obligationsmarknaden kännetecknades av en under året allt flackare avkastningskurva. Den låga inflationsnivån i Sverige och omvärlden samt Riksbankens räntehöjning i december var viktiga orsaker till denna trend.

Tongivande aktör på penning- och obligationsmarknaden

Penning- och obligationsmarknaderna i Europa präglades under året av en ökad strävan efter att uppnå konvergens inför EMU-starten. Detta ledde till såväl avsevärt minskad rörlighet som hårdnande konkurrens. S-E-Banken fortsatte att hävda sig på de nordiska marknaderna och etablerade sig som en tongivande aktör på den danska penning- och obligationsmarknaden genom etableringen i Köpenhamn under sommaren. Resultatet utvecklades tillfredsställande

Kursutveckling
Svenska kronan mot dollar och D-mark

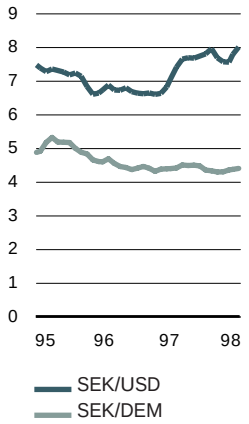

Ränteutveckling i Sverige
Månadsgenomsnitt, procent

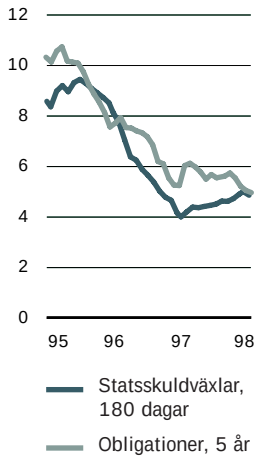

och marknadsandelarna ökade överlag. I Sverige är S-E-Banken marknadsledande såväl på penning- och obligationsmarknaden som på privatobligationsmarknaden, där banken hade 32 procents marknadsandel 1997. Banken har också en ledande ställning på marknaden för ränteoptioner och realränteobligationer, som vuxit kraftigt under 1997.

S-E-Banken satsar hårt på produktutveckling för att kunna erbjuda kunderna kostnadseffektiva riskhanteringsinstrument. Under 1997 introducerades bland annat en termin på konsumentprisindex samt en syntetisk termin på den tioåriga räntespreaden mellan Sverige och Tyskland.

Ledande inom valutahandel

Den ökade strävan mot konvergens och förberedelserna för den nya europeiska valutan ledde till en accelererande konsolidering inom valutahandeln och antalet aktörer minskade genom fusioner och rationaliseringar. Denna trend bedöms fortsätta och öka i intensitet under de kommande åren. S-E-Banken har sett över sin organisation för valutahandel och med hjälp av den nya informationstekniken kunnat centralisera och effektivisera hanteringen av valutaflöden. Ett stort steg togs i och med att banken som den första aktören i världen under året kunde erbjuda företagskunderna att handla valutor i realtid via Internet. Tjänsten, som under 1997 endast var tillgänglig för svenska kunder, introduceras under 1998 även i övriga Norden.

Den elektroniska mäklartjänsten EBS, Electronic Broking Services, där banken blev delägare 1996, utvecklades mycket positivt. Marknadsandelen av den globala elektroniska valutahandeln uppgick till 45 procent och resultatet steg med 23 procent.

Intäkterna från valutahandeln var goda och den marknadsledande positionen befästes. S-E-Banken är sedan många år den största valutabanken i Norden och har under många år rankats som främsta bank i världen vad gäller handel med nordiska valutor.

Banken bedrev under året ett intensifierat arbete med att rekrytera nya kunder och samtidigt fördjupa relationen till de existerande kunderna, bl a genom kvalificerad rådgivning i fråga om riskhantering och eurons påverkan på företagen under de kommande åren.

Stark ställning på derivatmarknaden

Marknaden för räntederivat gick under senare delen av 1997 in i vad som närmast kan betraktas som en konsolideringsfas. Den lägre aktiviteten berodde bland annat på den relativt låga rörligheten samt den starka trenden mot lägre absoluta räntor och på att en del flöden flyttade till futuresmarknaden. Tack vare utveckling av redan etablerade produkter kunde banken bibehålla sin dominerande roll på derivatmarknaderna i Norden.

Inom handeln med börsrelaterade produkter som futures och optioner var 1997 ett rekordår med volymökningar på cirka 20 procent. Enheten Enskilda Futures hävdade sig väl i konkurrensen med en volymökning på 55 procent och bekräftade därmed positionen som en av de ledande mäklarna på detta område i Norden. Under året åtog sig också Enskilda Futures att vara market maker på Pulpex, OMs marknadsplats för handel i pappersmassa.

Treasury Operations & Proprietary Trading

Treasury Operations ansvarar huvudsakligen för förvaltningen av koncernens svenska och utländska kassa samt bankens svenska och utländska likviditetsportfölj. Förvaltningen under 1997 var framgångsrik beroende på att banken utnyttjade avkastningskurvans lutning, framför allt i svenska kronor.

Proprietary trading är koncernens positionstagning i egen räkning i obligationer, penningmarknadsinstrument och valutor samt derivat på dessa produkter.

Resultatet under 1997 var positivt, men avsevärt lägre än föregående år. Detta förklaras främst av att trenderna i obligations- och penningmarknaderna inte var lika starka som 1996 samt att banken tog lägre risker än tidigare år. Positionstagningen i valutor utvecklades dock mycket bra.

Finansiering

Intresset för företags- och kommunobligationer på den nordiska marknaden var fortsatt starkt. Banken hade liksom tidigare år en ledande ställning på detta område i Sverige och växande aktiviteter på obligationsmarknaderna i Danmark, Finland och Norge. Vid årets slut deltog banken i ett 30-tal Medium Term Note program (MTN) och medverkade vid nyemissioner i MTN, obligationer och private placements till ett värde av omkring 20 miljarder kronor. Bland låntagarna återfinns Öresundskonsortiet i Danmark, Enso och Kommunernas Bostadskredit i Finland, Landsbanken och Orkla i Norge samt Investor, Volvo och Sydkraft i Sverige. Verksamheten för Euro Medium Term Notes och private placements i Europa och Asien fortsatte att växa med en volym på cirka 4 miljarder kronor.

Den svenska certifikatmarknaden utgjorde en prismäs-

sigt fördelaktig lånekälla och den utestående volymen ökade med 16 miljarder kronor till drygt 200 miljarder vid årets slut. Den största delen av ökningen var hänförlig till ökad upplåning hos banker och industriföretag, där bland annat Sandvik och Stora utnyttjade denna marknad. Banken deltog i cirka 70 av totalt drygt 100 utestående låneprogram. Även på Euro Commercial Paper-marknaden var aktiviteten hög och banken befäste sin ställning som den ledande aktören för nordiska bolag och kommuner, med deltagande i ett 40-tal ECP-program. Banken är numera också etablerad som ett stort emissionsinstitut på certifikatmarknaderna i Norge och Finland, där banken deltar i två tredjedelar av samtliga låneprogram.

Bankens andelar av marknaden för strukturerade obligationer, aktieindexobligationer, fördubblades under året och satsningen på detta tillväxtområde fortsatte under 1998.

Marknaden för aktieindexobligationer ökade kraftigt och S-E-Banken deltog aktivt med bl a fem emissioner riktade främst till privatpersoner. Aktieindexobligationerna, där avkastningen relateras till utvecklingen på ett flertal aktiemarknader runt om i världen, såldes med stor framgång. Den totala volymen publika lån uppgick till ca 1,2 miljarder kronor och bankens marknadsandel fördubblades.

Tillväxten på den internationella syndikerade lånemarknaden för nordiska krediter stagnerade volymmässigt med allt lägre lånemarginaler. Banken hade en marknadsandel på cirka 30 procent.

Inom enheten för export- och projektfinansiering, fartygs- och företagsförvärvsfinansiering, Project & Structured Finance, var aktiviteten fortsatt hög. Under året lanserades en för svenska banker ny produkt – mezzaninkapital. Det är en hybrid mellan eget och främmande kapital, som används i samband med företagsförvärv eller expansion i privata företag. S-E-Banken är marknadsledande inom samtliga dessa områden i Sverige.

Nordisk kundbas – globala ambitioner

Commercial Banking består i huvudsak av tre produktområden, Cash Management (betalningar, kontohållning och elektroniska banktjänster), Trade Finance (dokumentprodukter som remburser m m, köp och försäljning av handelsrelaterade instrument) samt utlåning. Enheten vänder sig främst till de största nordiska koncernerna och deras dotterbolag samt finansiella institutioner. Företagskundernas internationalisering och höga krav på kompetens och service är drivkraften i arbetet med försäljning, produktion och produktutveckling. Trots hård konkurrens befäste Commercial Banking sin ledande ställning bland de svenska bankerna inom segmenten stora och medelstora företag samt utländska banker.

Trots att räntor och marginaler sjönk inom Commercial Bankings verksamhetsområde, framförallt i Sverige, lyckades enheten kompensera detta med volymökningar. Inom Trade Finance har dessutom volymerna inom Emerging Markets ökat kraftigt bl a tack vare en utökad aktivitet avseende köp och försäljning av handelsrelaterade instrument, dotterbolagsfinansiering och fördjupade bankrelationer.

Fusionerna mellan bankerna i Norden innebär att konkurrensen ökar i en redan mogen marknad. Det innebär att S-E-Bankskoncernen måste ligga i framkant när det gäller kvalitet, utveckling och service för att försvara lönsamhet och marknadsposition.

Bankgruppens andel av volymen inhemska bankgirobetalningar uppgår till cirka 30 procent. Därutöver utför banken en stor volym företagsbetalningar via telefonöverföringar och med hjälp av bankens egna system. Marknadsandelen på utlandsbetalningar uppgår till 50–55 procent, medan andelen på exportremburser (odisponerad volym) är 38 procent.

Att förena globala kassaflöden

Bernt Ingman, Munters, och Magnus Gustafsson, S-E-Banken.

Bernt Ingman hade en primär uppgift under Munters första tid efter börsintroduktionen: att skaffa sig kontroll över koncernens kassaflöden. Han valde att samarbeta med S-E-Banken.

Munters är det ledande företaget i världen på reglering av luftfuktighet. Företagets produkter är extremt viktiga i känsliga industriella processer, samt i många typer av kommersiella miljöer. Koncernen omsatte drygt 2 miljarder kronor 1997, i en världsomspännande organisation med försäljning och tillverkning i 25 länder. Fram till 1997 var Munters ett helägt dotterbolag till Incentive. I linje med fokuseringen på medicinsk teknik beslöt sig Incentive för att sälja Munters. Utförsäljningen ställde nya krav på företaget.

Dels på att själv finansiera verksamheten, som tidigare hade ordnats genom Incentive. Det löste Bernt Ingman, ekonomidirektör på Munters, parallellt med börsintroduktionen. Dels på finansiell styrning och kontroll. För valuta- och räntariskhanteringen infördes snabbt nya riktlinjer. Effektiva system för kontroll av koncernens kassaflöden var det värre med.

”S-E-Bankens experter på internationella betalsystem och cash management har drivit på för att vi snabbt skulle komma igång”, berättar han. S-E-Bankens Cash Pool specialutvecklades för företag som ville decentralisera sina affärsaktiviteter utan att förlora den finansiella kontrollen. Med en Cash Pool kan dotterbolagen agera självständigt medan likviditetshanteringen sköts centralt från finansavdelningen. Det innebär klara fördelar, menar Bernt Ingman. ”Vi minskar exponeringen i olika valutor, och gör stora besparingar eftersom upplåningsbehovet minskar och avgifterna reduceras. Men vårt interna arbete underlättas också. Sammanställningen av boksluten kommer att gå snabbare och vi kan mer flexibelt styra betalningar mellan koncernens olika enheter.”

S-E-Banken var tidigt ute med att bygga upp bra kompetens och system för internationella betalningar. ”Våra kunder har sedan länge krävt betalningssystem och rutiner som fungerar effektivt i lokala betalsystem över hela världen”, berättar Magnus Gustafsson, kundansvarig på S-E-Banken.

För närvarande är man i analysfasen av projektet. Betalflödena till, från och mellan koncernens samtliga bolag ska kartläggas. På så sätt kan man identifiera den brytpunkt där det för respektive Munters-bolag blir kostnadseffektivt att delta i en Cash Pool.

”Jag sökte, och fann, en kompetent partner med global representation och förmåga att fatta snabba beslut”, säger Bernt Ingman. ”De lösningar som S-E-Banken erbjuder ger oss bättre möjligheter att stödja dotterbolagen, som är spridda över hela världen.”

Ett gott år för Enskilda Securities

Enskilda Securities befäste sin position som den ledande nordiska investmentbanken. Hög aktivitet på de finansiella marknaderna ledde till ökade volymer. Banken är en av de största aktörerna på nordisk aktiehandel.

Goda marknadsförhållanden

Aktiviteten under 1997 var hög på de finansiella marknaderna i Norden med stigande kurser på samtliga nordiska börser och stor omsättning. De goda marknadsförhållandena möjliggjorde ett mycket stort antal börsintroduktioner, vilket tillsammans med den ökade volymen i aktiehandeln påverkade Enskilda Securities omsättning och resultat positivt.

Även i fråga om fusioner och förvärv (mergers & acquisitions, M&A) var aktiviteten hög och Enskilda Securities var delaktig i ett flertal stora publika transaktioner. När det gäller s k privat M&A, dvs affärer där Enskilda Securities agerar som rådgivare till säljare eller köpare av icke noterade företag eller verksamheter, genomfördes ett stort antal transaktioner, varav flera gränsöverskridande.

Konkurrensen på den nordiska marknaden utgörs främst av ABN Amro (Alfred Berg) och Carnegie samt av de större amerikanska och engelska investmentbankerna. Härtill kommer i varje enskilt land ett stort antal mindre och medelstora lokala konkurrenter.

Geografisk fördelning av inkomster (Mkr)

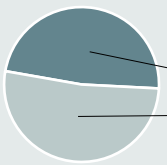

Organisation

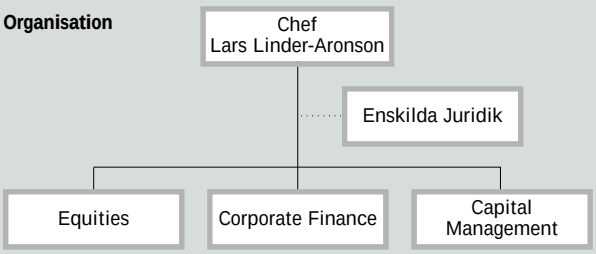

Resultaträkning 1997 (Mkr)

Intäkter	1 446
Kostnader	1 117
Rörelseresultat	**329**
I/K-tal före kreditförluster	1,29
Antal anställda	380

Enskilda Securities är en fristående investmentbank inom S-E-Banks-koncernen med eget produkt- och marknadsföringsansvar för tjänster inom finansiell rådgivning, aktiehandel och analys. Enskilda Securities består av enheterna Corporate Finance, Equities och Capital Management.

Till affärsområdet hör även Enskilda Juridik som erbjuder juridisk rådgivning, ofta i samband med corporate finance-transaktioner.

Målet för Enskilda Securities är att vara den ledande internationella investmentbanken för nordiska kunder samt en av de ledande internationella fondkommissionärerna på de viktigare aktiemarknaderna i kontinentaleuropa. Under 1998 avses Enskilda Securities bolagiseras.

Enskilda Securities finns representerat i Stockholm, London, Helsingfors, Köpenhamn, Oslo och New York samt genom Equities även i Paris och Frankfurt. I New York samarbetar Corporate Finance med den amerikanska investmentbanken Blackstone Limited Partnership. Equities har fyra samarbetspartners på olika marknader: J P Morgan Securities (Nordamerika), Henderson Crosthwaite (Storbritannien), SocGen-Crosby (Fjärran Östern) samt Dresdner Kleinwort Benson (Japan).

Rörelseresultatet förbättrades under 1997 och lönsamheten var god.

Ledande rådgivare vid storaffärer

Corporate Finance bedriver finansiell rådgivning huvudsakligen vid emissioner, börsintroduktioner samt M&A. Under 1997 befästes Enskilda Securities position som den ledande nordiska investmentbanken inom corporate finance vid större, komplexa transaktioner ytterligare. Till exempel rankades Enskilda Securities under 1997, med bred marginal, som det bästa Corporate Finance-teamet i tidningen Affärsvärlden.

Bland större transaktioner kan nämnas Autolivs samgående med amerikanska Mortons division för bilsäkerhetsprodukter – en affär på sammanlagt drygt 30 miljarder kronor, där Enskilda Securities tillsammans med amerikanska samarbetspartnern Blackstone agerade som rådgivare åt Autoliv, S-E-Bankens samgående med Trygg-Hansa (närmare 17 miljarder kronor) samt Ericssons rekordstora personalkonvertibelemission (6 miljarder kronor).

Andra affärer som genomfördes med Enskilda Securities som rådgivare under 1997 var danska Lexels förvärv av svenska Thorsman för cirka 2 miljarder kronor, ASSA ABLOYs förvärv av franska Vachette och därpå följande nyemission samt börsintroduktionerna av Gränges, Hemköp, Munters, Semcon och Arkivator.

Under året genomförde Enskilda Securities även ett flertal transaktioner i Finland och Norge. I Finland ledde Enskilda Securities bland annat börsnoteringen av Metsä Tissue med en total volym på cirka 700 miljoner finska mark – den största finska börsnoteringen under 1997. I Norge var Enskilda Securities bland annat rådgivare åt Merkantil-

data i samband med en riktad nyemission på cirka 300 miljoner norska kronor. Trots att verksamheten i Danmark påbörjades först under hösten genomfördes flera transaktioner under 1997.

Störst på aktiehandel i Sverige

Equities svarar för analys och försäljning av, samt handel med, aktier och aktierelaterade instrument. Kundkretsen utgörs huvudsakligen av institutionella placerare, framför allt i Storbritannien, Norden och USA. Institutionella placerare utanför Norden svarar för ungefär två tredjedelar av Enskilda Securities omsättning vad avser aktierelaterade affärer.

Förutom egna analyser av de nordiska och kontinentaleuropeiska aktiemarknaderna kan Enskilda Securities genom samarbete med andra analysföretag även erbjuda analyser för Storbritannien, Nordamerika och Fjärran Östern. Enskilda Securities egen analys rankas för närvarande av flera bedömare som den näst bästa i Norden.

Under 1997 ökade banken sin andel av aktiehandeln i Sverige till 11,3 procent – och återtog därmed positionen som den största aktören på den svenska börsen. På aktiederivat var banken fortsatt störst med drygt 20 procent av marknaden.

På Helsingforsbörsen uppgick Enskilda Securities andel av aktiehandeln till över 7 procent. Banken har därmed redan efter tre år etablerat sig som en av de största aktörerna på den finska börsen. Andelen av handel med aktiederivat var ännu större. På den norska aktiemarknaden var andelen cirka 2,5 procent. Verksamheten i Danmark startades under året och andelen låg vid årets slut på drygt 3 procent.

God start för Capital Management

1997 var det första fulla verksamhetsåret för Enskilda Securities Capital Management som på armlängds avstånd och inom givna limiter kan ta egna positioner i aktier och aktierelaterade instrument. Capital Management lyckades under året utnyttja det goda börsklimatet och uppnådde ett mycket gott resultat.

Börsintroduktion med mersmak

I december 1997 gjorde mjukpapperstillverkaren Metsä Tissue entré på Helsingfors Fondbörs. Det var den största börsintroduktionen i Finland under året, och arbetet leddes av Enskilda Securities.

Det var Metsä Tissues moderbolag, den finska skogskoncernen Metsä-Serla, som fattade beslut om att sälja ut företaget på börsen. Som ett fristående företag hade bolaget bättre möjligheter att utvecklas, oberoende av Metsä-Serlas strategi och med förmåga att själv finansiera sin tillväxt.

Metsä-Serla samarbetar i sina Corporate Finance-projekt med flera av de ledande internationella investmentbankerna. Denna gång vände man sig till Enskilda Securities, som utsågs till Lead Manager. Enskilda Securities hade lång erfarenhet från både svensk och finsk aktiemarknad och djup kunskap om Metsä-Serla och Metsä Tissue från tidigare samarbeten.

Introduktionen av Metsä Tissue på Helsingfors Fondbörs engagerade många människor.
Juhani Saarela, VD, Metsä Tissue, och Antti Mäkinen, Enskilda Securities, får representera de två företagens projektgrupper.

Per Hellström, ekonomi- och finansdirektör på Metsä Tissue, var starkt engagerad i arbetet med börsintroduktionen, som under några månader upptog mer än hälften av hans tid. Vad anser han om Enskilda Securities insats? ”Redan från den snabba starten präglades projektet av mycket bra planering och styrning. Tempot var högt, men genomförbart tack vare detaljerade tidsplaner och ordentlig uppföljning. Den stora arbetskapaciteten och den höga kompetensen på analyssidan imponerade.”

Metsä Tissues produkter säljs på den nordiska marknaden under varumärkena Lambi, Katrin, Leni och Serla. Marknadsandelarna uppgår till ungefär 45 procent, och tillverkningen är jämnt fördelad mellan Finland och Sverige. Börsintroduktionen påverkade också bolaget på det operativa planet.

”Den hade en mycket stor intern betydelse för vår start som ett mer fristående bolag”, berättar Per Hellström. ”De stora informationskraven gjorde att vår egen historia fördes upp till ytan, och underlättade fokuseringen på enskilda affärsområden. Det blev också lättare att etablera ett gemensamt synsätt på vår verksamhet, som tidigare i princip drivits som separata enheter i Finland och Sverige. Enskilda Securities fungerade som en kraftfull katalysator i den processen.”

Fokus på kompetensutveckling

Utbildning och kompetensutveckling har mycket hög prioritet inom S-E-Bankskoncernen. Utbildningen är behovsstyrd, och anpassas efter deltagarnas behov och förutsättningar. Affärsområdenas skilda aktiviteter styr inriktningen.

Vid årsskiftet 1997–98 hade den nya koncernen 13 190 anställda.

S-E-Bankskoncernen är, liksom många andra finansiella företag, inne i en period av stora förändringar med omstrukturering, internationalisering och snabb teknisk utveckling. Det omstruktureringsprogram som koncernens ledning lagt fast innebär bland annat att antalet tjänster skall minskas med minst 1 500 på två år. Neddragningarna berör i första hand staber, stödfunktioner och serviceenheter, men även inom operativa enheter kommer många tjänster att försvinna. Ambitionen är att personalminskningen skall genomföras med naturlig avgång, förtidspensioneringar och avgångsersättningar.

Bred satsning på höjd kompetens

Genom att enkla rutinärenden i ökad grad hanteras via automater och elektroniska hjälpmedel, styrs personalen i ökad grad över mot kunskapskrävande tjänster som rådgivning och försäljning. En konsekvens av detta är att utbildning och kompetensutveckling har mycket hög prioritet inom koncernen.

Utbildningen är behovsstyrd, dvs anpassad efter deltagarnas behov och förutsättningar, och bygger på de olika affärsområdenas skilda aktiviteter. Behoven ringas in med hjälp av bland annat utvecklingssamtal, som ligger till grund för upprättandet av en ansvars- och kompetensprofil, individuella önskemål och en utvecklingsplan.

Alla program för utbildning och kompetensutveckling grundar sig på koncernens medarbetar- och ledarpolicy, som bland annat fastslår att samtliga anställda skall ta ansvar för såväl sitt arbete som för sin personliga utveckling.

Målet för koncernens ledarutbildning är att utveckla ledarskapsförmågan samt stärka arbetslust och inlevelseförmåga hos chefer och medarbetare. Grundläggande inslag i ledarutbildningen är Autentiskt ledarskap, Team building, Konflikthantering och Situationsanpassat ledarskap. Det sistnämnda inslaget bygger på insikten att en ledare måste agera olika i olika situationer med olika medarbetare. Situationsanpassat ledarskap är således något helt annat än att vara ”rättvis” genom att bete sig lika mot alla.

Wallenberginstitutet, S-E-Bankskoncernens eget exklusiva management-program, fokuserar på ledarskapet och dess olika dimensioner. 1997 hölls programmet på engelska, vilket gjorde det möjligt för utländska medarbetare från bland annat London, New York och Singapore att deltaga, vilket har stärkt samhörighetskänslan och samarbetet i det internationella nätverket.

Inom såväl bank – som försäkringsdelarna av koncernen satsas också på ökad datakunskap i form av Hem-PC och ”PC-körkort”. Utbildningen bygger på självstudier, vilket är viktigt med tanke på den framtida satsningen på bland annat distansutbildning.

Prisbelönt jämställdhetsarbete

För andra året i rad belönades S-E-Banken med Finansförbundets och BAOs jämställdhetskommittés Jämställdhetspris. Denna gång var det S-E-Banken Kapitalförvaltning som tog emot priset bland annat för den höga andelen kvinnor bland fjolårets utnämningar och arbetet med att införa flexibla lösningar i fråga om arbetstider och distansarbete.

Vinstandel

1997 års avsättning till vinstandel för de anställda i S-E-Bankskoncernen uppgick till 88 Mkr (282 Mkr). Denna summa omfattar endast personer som arbetat i den”gamla” koncernen, dvs exklusive Trygg-Hansa. Detta bolag har ett eget vinstandelssystem, som upphörde vid årsskiftet. För 1997 har preliminärt avsatts 25 Mkr för Trygg-Hansas medarbetare.

Åldersstruktur i S-E-Bankskoncernen
Antal personer

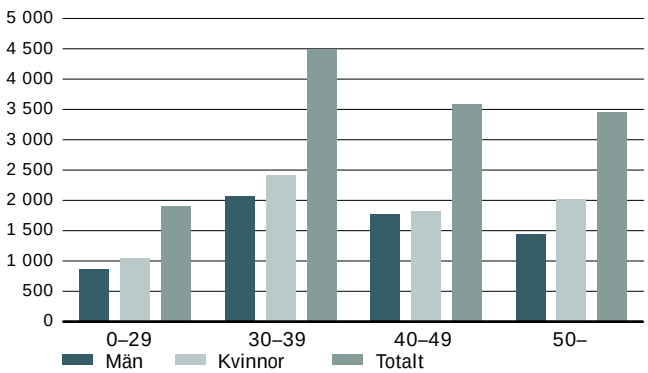

Kraven höjs och kunskaperna förbättras

Koncernens miljöarbete utgår från att alla medarbetare tar sin del av ansvaret. Alla chefer är ansvariga för miljöpåverkan från sin respektive enhet. Den omfattande grundutbildningen av personalen genomförs även med utlandsanställda.

Miljöarbete är ett prioriterat strategiskt område inom S-E-Bankskoncernen. Enligt den miljöpolicy som antogs i slutet av 1995 skall banken bland annat

- bedriva en successiv miljöanpassning av verksamheten
- hålla miljökunskaperna hos alla anställda på en nivå som krävs för ett konstruktivt miljöarbete
- ta hänsyn till miljön i kreditgivning och vid utformning av produkter och tjänster samt
- tillhandahålla en öppen och korrekt miljöinformation.

Genomförandet av miljöanpassningen utgår från att alla medarbetare tar sin del av ansvaret. Det innebär att alla chefer är ansvariga för miljöpåverkan från sin respektive enhet. Planläggning och koordinering av det övergripande miljöarbetet sker med hjälp av ledningens stab för miljöarbete.

Internt inom koncernen omfattar miljöarbetet exempelvis en övergång till miljövänligare energiförbrukning. Ett avtal som omfattar hela koncernen om leverans av så kallad grön el har slutits, ombyggnader för införande av fjärrvärme och -kyla pågår i centrala fastigheter. Alla inköp av förbrukningsmateriel och maskiner prövas och bedöms från miljösynpunkt.

Inom Trygg-Hansa ställs t ex krav på att leverantörerna kan redovisa konkreta miljöhandlingsprogram och att de har en miljöpolicy. Miljöhänsyn är en viktig del av upphandlingsarbetet vid val av leverantörer av skadereparationer och lackering av skadade bilar. Koncernen kräver också att begagnade reservdelar används och att plastdetaljer repareras där så är möjligt.

Många gånger ingår miljöskador i försäkringar. Det är därför viktigt att försöka reducera och eliminera miljörisker så att inga skador inträffar.

Miljöaspekter på kreditgivning beaktas som en del i den normala kreditberedningen. En handledning för kundansvariga har tagits fram för att underlätta identifikation av huvudområden avseende miljörisker. Hit hör kundernas egna produkter och produktion, deras leverantörers produkter och produktionsmetoder samt eventuellt förekommande markföroreningar.

Under de senaste åren har koncernens personal både i Sverige och utomlands fått en omfattande grundutbildning i miljökunskap. I samband med genomförandet av den grundläggande utbildningen skapar alla avdelningar och kontor egna åtgärdsprogram för att minska sin belastning av miljön. De lokala programmen följs sedan upp tillsammans med enhetens övriga verksamhetsmål.

S-E-Bankskoncernen har undertecknat såväl FNs som ICCs (Internationella Handelskammarens) miljödokument, där undertecknarna förbinder sig att ta hänsyn till och verka för en bättre miljö i sin verksamhet.

Ständiga förbättringar i riskhanteringen

Att hantera risker är en naturlig och betydelsefull del i ett finansiellt företags verksamhet. Det är därför väsentligt att de som arbetar inom affärsverksamheten har en hög medvetenhet om alla riskaspekter på genomförda eller planerade affärer samt kännedom om lönsamheten på de risker som tas. Dessutom måste det finnas en självständig funktion för riskkontroll som ser till att de av styrelsen och ledningen fastställda risklimiterna inte överskrids eller att företaget på annat sätt utsätts för en alltför hög risk.

Riskhantering i bankverksamheten

De risker bankrörelsen måste kunna hantera och värdera indelas vanligtvis i tre kategorier:

marknadsrisker, dvs risken att bankens tillgångar eller skulder (inklusive så kallade utombalansposter) förändras i värde så att rörelseresultatet därigenom blir lägre än förväntat.

motpartsrisker, dvs risken för att någon av bankens motparter / kunder inte förmår fullgöra sina skyldigheter gentemot banken så att rörelseresultatet påverkas negativt.

operationella risker, dvs risken för förluster till följd av brister i t ex processer, informationssystem eller intern kontroll som leder till lägre rörelseresultat än förväntat.

Styrning och kontroll av risk

Banken har sedan länge arbetat med olika typer av limiter för både marknads- och motpartsrisker. Ett exempel på detta är de av bankstyrelsen fastställda maximala beloppen för olika typer av marknadsrisker, som också fördelas på de olika affärsenheterna. Dessa arbetar sedan i sin dagliga verksamhet t ex med fastställda maximala limiter för olika motparters kreditengagemang samt olika typer av maximiexponeringar och / eller realiserade förluster vad avser marknadsrisker.

Under de senaste åren har banken kompletterat detta regelverk med statistiska metoder för värdering av storleken på olika risker. Den metod som huvudsakligen används i fråga om marknadsrisker kallas allmänt inom finansvärlden för Value at Risk och beräknar med hjälp av statistiska sannolikhetsfördelningar risken för oväntade resultatavvikelser på grund av förändringar i marknadspriserna på bankens tillgångar och skulder. Med liknande tillämpning beräknas också motpartsriskerna.

Value at Risk används på daglig basis för att kontrollera risken och mäta lönsamheten inom bankens tradingverksamhet, dvs handeln med valutor, räntor och aktier. Inom detta område, där alla typer av skulder och tillgångar inklusive utombalansposter löpande marknadsvärderas, slår avvikelser från förväntat utfall igenom direkt på rörelseresultatet. I vidstående diagram beskrivs den dagliga vinstens fördelning inom denna verksamhet. Höjden på kurvan representerar antalet dagar med den vinstnivå som anges i undre kanten av diagrammet.

Ur strategisk synvinkel följs också löpande bankens behov av riskkapital, den buffert som behövs mot oväntade förluster, för i första hand marknads- och motpartsrisk. Detta långsiktiga behov av riskkapital stäms också av mot bankens redovisade egna kapital inklusive reserver. Relationen mellan faktiskt kapital inklusive reserver och riskkapitalbehovet för att täcka risker i den nuvarande affären bestämmer bankens vilja / förmåga att ta på sig ytterligare risker i nya affärer.

I detta sammanhang är det viktigt att observera de betydande portföljeffekter som uppstår när en stor banks enskilda risker läggs samman. Den totala risknivån blir genom s k diversifieringseffekter väsentligt lägre än summan av de enskilda riskerna. I den löpande uppföljningen analyseras därför de enskilda risktyperna var för sig, liksom behovet av riskkapital inom olika affärsområden, både med och utan ovannämnda diversifieringseffekter.
I bankkoncernen som helhet svarade, beräknat efter principer för Value at Risk, vid utgången av året marknadsrisken för cirka en femtedel och motpartsrisken för cirka fyra femtedelar av det totala riskkapitalbehovet hänförligt till dessa risker.

Shareholder Value Added

Behovet av riskkapital är också en komponent i den interna styrningen av banken, där riskjusterade lönsamhetsmått i ökad utsträckning kommer till användning på såväl affärsnivå som i värderingen av olika verksamhetsgrenar. Under året har banken i begränsad omfattning börjat beräkna SVA – Shareholder Value Added – dvs vilket värde olika verksamhetsgrenar i banken tillför. Här tas även hänsyn till aktiemarknadens avkastningskrav och tillväxtpotentialen för de olika verksamhetsgrenarna. I ett sådant sammanhang måste även operationella och övriga risker kunna kvantifieras, vilket är en utmaning för alla banker med höga ambitioner inom riskområdet.

Hantering av operationell risk

Efter en pilotverksamhet under 1997 inför banken från och med 1998 successivt ett så kallat självutvärderingsprogram för operationella risker under namnet ORSA (Operational Risk Self-Assessment). ORSA är ett koncerngemensamt angreppssätt, avsett för en decentraliserad verksamhet, med syfte att identifiera, mäta, kontrollera och rapportera operationell risk.

ORSA kommer att genomföras inom bankens olika affärsenheter vilket är en logisk konsekvens av att dessa är ansvariga inte bara för att uppnå fastställda lönsamhetsmål utan även för att hålla samtliga sina risker på en acceptabel nivå. Riskkontrollenheterna inom affärsområdena, liksom koncernens centrala kontrollfunktion, Group Risk Control, och Internrevision, gör sedan en oberoende analys av affärssidans utvärdering av sina operationella risker.

Effektivare riskkontrollfunktion

Vid sidan av den traditionella kreditorganisationen finns i banken olika enheter för riskkontroll, dels centralt inom Treasury dels inom affärsenheterna, i första hand inom de som bedriver tradingverksamhet. Under året har ett antal åtgärder vidtagits i syfte att effektivisera riskkontrollorganisationen och stärka dess självständighet utan större kostnadsökningar eller att närheten till affärsverksamheten går förlorad. Instruktionerna har setts över, funktionerna för riskanalys och metodutveckling har förstärkts och klarare rapporteringsvägar skapats, såväl inom affärsområdena som mellan affärsområdena och Group Risk Control.

Riskbedömning och riskkontroll i försäkringsverksamheten

I försäkringsrörelsen sker riskbedömning och riskkontroll på flera nivåer. Initialt görs en riskbedömning och ett riskurval baserat på riktlinjer för risknivåer, s k underwriting guidelines, som respektive resultatenhet har utfärdat.

Inom vissa områden finns en särskild fristående enhet, Underwriting Controller, som löpande följer upp att riktlinjerna följs.

I försäkringssystemen dokumenteras normalt exponeringar per enskild risk. Det kan emellertid inträffa, t ex i samband med en storm eller översvämning, att flera försäkringsobjekt drabbas av samma skadehändelse – en s k kumul.

För att säkerställa att bolaget inte drabbas av en större skada för egen räkning vid ett sådant tillfälle görs kumulkontroller på två nivåer. Dels dokumenteras alla risker som är fysiskt belägna på samma fastighet, dels analyseras alla risker som skulle kunna drabbas av olika naturskador.

Baserat på ovanstående kartläggning av riskerna upphandlas återförsäkringsskydd för de risker som överskrider de beslutade limiterna för egen risk. Återförsäkringen upphandlas hos cirka 80 återförsäkrare på olika marknader för att åstadkomma en viss riskspridning. Risken att en återförsäkrare inte uppfyller sina åtaganden vid en skada, den s k securityrisken, minimeras genom att varje återförsäkrare granskas och godkänns av en speciell securitykommitté.

För att utveckla ett kostnadseffektivt återförsäkringsprogram har Trygg-Hansa under de senaste åren utvecklat och förfinat en analysmodell baserad på avancerade statistiska metoder. Avsikten är att vidareutveckla modellen för att erhålla ett riskmått inom försäkringsrörelsen motsvarande Value at Risk.

Den samlade risknivån i försäkringsrörelsens placeringar mäts och styrs via olika metoder. Målet är att vid varje tillfälle ha en portföljsammansättning som ger högsta möjliga avkastning vid en fastställd och kontrollerad risknivå. Avstämningar görs för såväl enskilda portföljer som totalportföljen. Genom t ex matchning skall risktagandet balanseras så att det ligger inom avsedda gränser.

Resultatfördelning för bankrörelsens trading (1997)

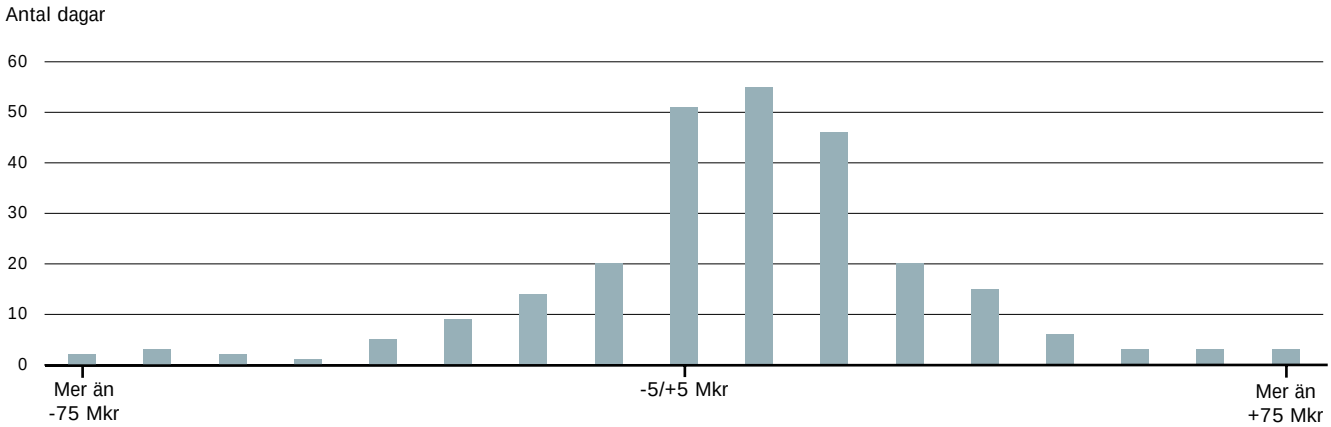

Förvaltningsberättelse

Verksamhetsåret 1997 präglades av arbetet med S-E-Bankskoncernens struktur och framtida inriktning.

Samgåendet med Trygg-Hansa

Den 2 oktober 1997 beslutade styrelsen i Skandinaviska Enskilda Banken att lämna ett offentligt erbjudande till aktieägarna i Trygg-Hansa AB om att överlåta sina aktier till banken. Aktieägarna kunde välja mellan två alternativ:

- 244 kronor kontant för varje aktie av serie A eller B i Trygg-Hansa
- 13 nyemitterade aktier av serie A i Skandinaviska Enskilda Banken för varje femtal aktier av serie A eller B i Trygg-Hansa.

Styrelsen i Trygg-Hansa beslöt enhälligt att rekommendera bolagets aktieägare att acceptera budet. Styrelsen för Trygg-Stiftelsen, Trygg-Hansas huvudaktieägare med 23,7 procent av aktierna och 39,4 procent av rösterna, beslutade anta erbjudandet om aktiebyte.

Vid en extra bolagsstämma den 17 november 1997 fattade aktieägarna i S-E-Banken beslut om att genomföra den av styrelsen föreslagna emissionen. Beslutet innebar att bankens aktiekapital kunde öka med högst 1 807 Mkr genom nyteckning av högst 180 720 394 aktier av serie A.

Erbjudandet till Trygg-Hansas 475 000 aktieägare accepterades i en sådan omfattning att S-E-Bankens innehav vid den extra stämman den 19 december uppgick till 97,3 procent av aktierna med 97,8 procent av rösterna i Trygg-Hansa. Totalt hade banken därmed förvärvat 67 603 799 aktier i Trygg-Hansa, varav 23 564 513 under aktiealternativet och 44 039 286 under kontantalternativet. Totalt nyemitterade S-E-Banken 61 267 733 aktier med ett sammanlagt nominellt belopp på 612 677 330 kronor. Aktiekapitalet uppgick därefter till 5 882 460 620 kronor.

I samband med denna stämma utsågs Lars H Thunell till ny verkställande direktör och koncernchef, medan Jacob Wallenberg utsågs till ny styrelseordförande.

Vid årsskiftet påkallade S-E-Banken tvångsinlösen av utestående aktier i Trygg-Hansa. I början av 1998 fick kvarvarande aktieägare i Trygg-Hansa också möjlighet att acceptera ett underhandsbud på 244 kronor kontant per aktie plus viss ränta.

Den sista dagen för handel med Trygg-Hansa-aktien var den 6 februari 1998, varefter aktien avnoterades på Stockholms Fondbörs.

Andra väsentliga händelser 1997

- Dotterbolaget FinansSkandic förvärvade 51 procent av aktierna i norska Möller Bilfinans samt verksamheten i Motorfinans, ett företag i Philipson-koncernen.
- Jacob Wallenberg utsågs till ny verkställande direktör och koncernchef i samband med bolagsstämman 1997.
- S-E-Banken blev market maker på Pulpex, OMs marknadsplats för handel i pappersmassa.
- Banken öppnade filial med inriktning på trading och andra företagstjänster i Köpenhamn.
- Enskilda Securities tecknade avtal med J P Morgan Securities, som innebär rätt att distribuera J P Morgans analyser i Sverige, Norge och Finland.
- S-E-Banken förvärvade samtliga aktier i Ane Gyllenberg i Helsingfors. Företaget som är specialiserat på förmögenhetsförvaltning hade ett förvaltat kapital på närmare 20 miljarder kronor 1997.
- De amerikanska tillsynsmyndigheterna utfärdade ett föreläggande samt utdömde ett vite på 5 miljoner dollar för transaktioner som ägde rum i bankens New York-rörelse åren 1991–94.
- Beslut om ändrad inriktning av verksamheten, vilket medfört behov av omfattande omstruktureringsåtgärder.
- Ratinginstitutet Standard & Poor's höjde betyget för bankens långa upplåning från A-1 till A och från A-2 till A-1 för den korta.

Finansiell koncernöversikt

Resultat och lönsamhet

Rörelseresultatet för S-E-Bankskoncernen 1997 (exklusive Trygg-Hansa AB) uppgick till 3 129 Mkr att jämföra med 5 870 Mkr föregående år.

Försämringen förklaras till stor del av en avsättning för omstruktureringskostnader på 1 018 Mkr för planerade åtgärder under 1998–99. Men lägre vinster från bankens proprietary trading, dvs handel i egen räkning, och ökade rörelsekostnader bidrog också till det minskade resultatet.

Koncernens kvartalsvisa utveckling

(Mkr)	1997:4	1997:3	1997:2	1997:1	1996:4
Ränteintäkter	*7 472*	*7 402*	*7 126*	*7 159*	*6 755*
Räntekostnader	*-5 907*	*-5 659*	*-5 237*	*-5 066*	*-4 580*
Räntenetto	1 565	1 743	1 889	2 093	2 175
Erhållna utdelningar	3	20	148	9	1
Provisionsintäkter	*1 840*	*1 720*	*1 809*	*1 576*	*1 469*
Provisionskostnader	*-363*	*-242*	*-244*	*-264*	*-202*
Provisonsnetto	1 477	1 478	1 565	1 312	1 267
Nettoresultat av finansiella transaktioner	391	313	278	483	654
Övriga rörelseintäkter	157	80	91	102	124
Summa rörelseintäkter	**3 593**	**3 634**	**3 971**	**3 999**	**4 221**
Administrationskostnader					
Personalkostnader	1 572	1 446	1 467	1 445	1 473
Övrigt	931	655	670	597	722
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	203	116	130	126	136
Övriga rörelsekostnader	318	208	255	168	315
Omstruktureringkostnader	1 018				
Summa rörelsekostnader	**4 042**	**2 425**	**2 522**	**2 336**	**2646**
Resultat före kreditförluster	**-449**	**1 209**	**1 449**	**1 663**	**1 575**
Kreditförluster, netto[1)]	424	40	137	49	-60
Värdeförändring på övertagen egendom	2	-28	-52	116	132
Nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar	55				
Rörelseresultat	**-930**	**1 197**	**1 364**	**1 498**	**1 503**
Pensionsavräkning	126	107	103	104	286
Skatt på periodens resultat	190	-328	-650	-347	-375
Minoritetens andel	3				
Årets resultat	**-611**	**976**	**817**	**1 255**	**1 414**

1) Ökningen av kreditförluster under fjärde kvartalet förklaras av reserveringar för koncernens exponering på länder i Sydostasien.

Nyckeltal kvartalsvis

	1997:4	1997:3	1997:2	1997:1	1996:4
Räntabilitet på eget kapital, procent	-10,8	17,4	14,9	22,9	27,4
Avkastning på totalt kapital, procent	-0,61	0,78	0,89	0,98	1,14
I/K-tal före kreditförluster	0,89	1,50	1,57	1,71	1,60
I/K-tal efter kreditförluster	0,80	1,49	1,52	1,60	1,55
Kreditförlustnivå, procent	0,62	0,02	0,12	0,24	0,11
Andel osäkra fordringar, procent	1,28	1,31	1,63	1,78	1,85

Räntenetto

Räntenettot minskade marginellt till 7 290 Mkr (7 349 Mkr). Nettot från bankens räntekänsliga positioner (t ex investmentportfölj och kassa) ökade till följd av att skillnaden mellan den långa och korta räntan i Sverige i genomsnitt var större än under 1996. Resultatet påverkades också positivt av lägre kostnader för att finansiera de fortsatt minskande problemtillgångarna.

Räntenettot från in- och utlåning minskade, främst till följd av krympande inlåningsmarginaler. Räntenettot belastades med kostnader för den nya insättningsgarantin med 249 Mkr (113 Mkr).

I S-E-Banken är skillnaden mellan ut- och inlåningsräntor totalt sett sedan många år lägre än i andra storbanker. Det beror på att banken med sin speciella kundstruktur – en stor andel förmögna privatkunder och storföretagskunder – betalar mer för sin inlåning än landets fem största banker i snitt. Vid utgången av 1997 var skillnaden mellan bankens ut- och inlåningräntor i genomsnitt 3,74 procent att jämföra med 4,05 procent föregående år. För landets fem största banker låg snittet på 4,51 procent (4,91 procent).

Provisionsintäkter

Provisionsnettot ökade med 24 procent till 5 832 Mkr. Den positiva utvecklingen berodde främst på att värdepappersprovisionerna steg till följd av ökade volymer inom aktiehandel och fondförvaltning.

Värdeförändringar

Nettoresultatet av finansiella transaktioner minskade med 59 procent till 1 465 Mkr. Detta berodde främst på att handeln i egen räkning påverkades negativt av den flackare avkastningskurvan under andra hälften av 1997. Under föregående år kunde banken till följd av snabbt fallande marknadsräntor i kombination med kraftiga svängningar uppnå stora orealiserade vinster.

Försäljningsresultat och värdeförändringar på värdepappersportföljer och derivatkontrakt uppgick sammantaget till 503 Mkr (2 754 Mkr). Försäljningsresultatet var 909 Mkr (865 Mkr), medan de orealiserade värdeförändringarna uppgick till -406 Mkr (1 889 Mkr).

I investmentportföljen finns ett orealiserat övervärde på 257 Mkr (379 Mkr). Detta ingår inte i årets resultat, eftersom portföljen värderas till anskaffningsvärdet.

Valutaagiot ökade med 28 procent till 1 117 Mkr (873 Mkr).

Övriga rörelseintäkter minskade med 25 procent till 430 Mkr. Minskningen berodde huvudsakligen på att banken under 1996 hade realisationsvinster som saknade motsvarighet under 1997.

Kostnader

Totalt uppgick kostnaderna i koncernen till 11 325 Mkr, varav 1 018 Mkr utgör avsättning för omstruktureringskostnader.

Bakgrunden till denna avsättning är att den nya finansiella koncernen väsentligt kommer att förändra och anpassa sin verksamhet till den förändrade marknadsbild i form av avregleringar och hårdnande internationell konkurrens samt de ökade kraven på tillgänglighet och information. Den nya finansiella koncernen står inför omfattande förändringar av system och arbetsmetoder för att sälja och distribuera sina tjänster på ett kostnadseffektivt sätt. Det medför bland annat ett behov av att anpassa det inre arbetet på staber, i stödfunktioner och serviceenheter, att integrera de bägge bolagens datasystem och kontorsnät samt att minska antalet tjänster med minst 1 500 i den nya koncernen på två år. Ambitionen är att personalminskningen skall genomföras med naturlig avgång, förtidspensioneringar och avgångsersättningar.

Exklusive avsättningen till omstruktureringsreseven ökade kostnaderna med 12 procent till 10 307 Mkr (9 167 Mkr), varav ungefär hälften berodde på framtidssatsningar. Dessa rör bland annat etablering av filial i Köpenhamn, lansering av Internet-kontoret för företag, uppbyggnad av internt informationsnät samt övrig system- och produktutveckling, inklusive förberedelser för år 2000 och EMU. Dessa satsningar bidrog också till att medeltalet befattningar under året ökade med 458 till 10 037.

Avsättningen till vinstandelsstiftelsen uppgick till 88 Mkr (282 Mkr).

Kreditförluster

Koncernens kreditförluster inklusive värdeförändring på övertagen egendom och nedskrivning, minskade med 39 procent till 743 Mkr (1303 Mkr).

Kreditförlusterna uppgick till 650 Mkr netto (1 105 Mkr) efter återvinningar och upplösning av reserver. I denna summa ingår både reserveringar för vissa av bankens engagemang i Asien på 313 Mkr under fjärde kvartalet och en upplösning av tidigare gjord landriskreservering för Peru med 95 Mkr.

Huvuddelen av landriskreserveringen gäller Indonesien. Banken har också gjort mindre reserveringar på engagemang i filialerna i Hongkong och Singapore. S-E-Bankskoncernens totala exponering på länder i Sydostasien inklusive Hongkong uppgick vid utgången av 1997 till cirka 19 miljarder kronor. Cirka 12 miljarder avser kortfristig utlåning till banker, resterande 7 miljarder i huvudsak Norden-relaterad exportfinansiering. Sammantaget svarar koncernens exponering på Sydostasien för mindre än 4 procent av den totala affärsvolymen i och utanför balansräkningen.

Kreditförluster per bransch (procent)

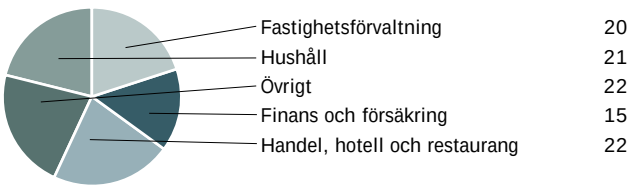

Värdeförändringen på övertagna panter uppgick till 38 Mkr (198 Mkr). Minskningen berodde bland annat på att volymen övertagna aktier sjönk till följd av att koncernens innehav i Fabege och Klövern avyttrats under 1997. Under året gjorde koncernen också en nedskrivning med 55 Mkr på sitt finansiella aktieinnehav i Exchange Clearing House.

Riskstyrning och riskkontroll

Banken har sedan länge arbetat med fastställda limiter för kreditengagemang och olika typer av maximiexponeringar vad avser marknadsrisker. Under de senaste åren har detta regelverk kompletterats med metoder för att värdera storleken på olika risker. Riskhanteringen beskrivs närmare på sidorna 44-45.

Bokslutsdispositioner och skatter

Efter pensionsavräkning på 440 Mkr (410 Mkr) och skatter på 1 135 Mkr (1 584 Mkr) och minoritetsandel på 3 Mkr (0) uppgick det redovisade resultatet till 2 437 Mkr (4 696 Mkr).

Tillgångar

Koncernens* balansomslutning uppgick vid slutet av 1997 till 669 miljarder kronor.

Utlåning

Utlåningen uppgick vid årets slut till 346 miljarder kronor, en minskning med cirka 3 procent jämfört med utgången av 1996. Rensat för utlåning till banker och vissa finansinstitut ökade dock utlåningen till allmänheten med cirka 10 procent under samma period. Ökningen berodde delvis på en stor volym repotransaktioner vid slutet av året. Även S-E-Banken BoLåns expansion och förvärvet av Trygg-Hansa bidrog till ökningen.

Kreditportfölj per bransch (procent)

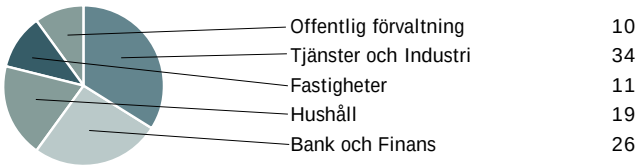

Kreditportföljen fördelad per bransch

	Lån och leasing exkl. repor		Remburser, kreditlöften samt outnyttjad del av checkkredit		Valuta och räntederivat		Total			
	1997	1996	1997	1996	1997	1996	1997	%	1996	%
Företag och banker					Efter nettning					
Bank	46 700	86 934	2 844	1 565	38 829	45 622	88 373	18,3	134 121	27,5
Finans och försäkring	18 015	14 180	14 089	8 114	4 466	8 903	36 570	7,5	31 197	6,4
Fastighetsförvaltning	50 454	46 730	2 826	2 562	35	139	53 315	11,0	49 431	10,1
Handel, hotell och restaurang	22 800	25 966	9 783	8 432	189	66	32 772	6,8	34 464	7,1
Transport	14 997	9 327	2 349	1 715	235	175	17 581	3,6	11 217	2,3
Övrig serviceverksamhet	14 605	17 042	6 640	8 788	584	371	21 829	4,5	26 201	5,4
Byggnadsindustri	4 336	6 856	2 376	2 958	107	108	6 819	1,4	9 922	2,0
Tillverkningsindustri	32 079	29 340	17 996	13 705	5 237	3 060	55 312	11,4	46 105	9,5
Övrigt	20 620	17 747	10 181	6 808	2 922	2 163	33 723	7,0	26 718	5,5
	224 606	**254 122**	**69 084**	**54 647**	**52 604**	**60 607**	**346 294**	**71,5**	**369 376**	**75,8**
Offentlig förvaltning										
Kommuner och landsting	9 826	8 937	5 058	5 770	257	425	15 141	3,1	15 132	3,1
Kommunägda bolag	23 790	23 103	7 637	5 504	387	273	31 814	6,6	28 880	5,9
	33 616	**32 040**	**12 695**	**11 274**	**644**	**698**	**46 955**	**9,7**	**44 012**	**9,0**
Hushåll										
Bostadskrediter (bottenlån)	55 212	47 946	0		0	0	55 212	11,4	47 946	9,9
Övrig utlåning	32 333	22 549	3 586	3 507	0	0	35 919	7,4	26 056	5,3
	87 545	**70 495**	**3 586**	**3 507**	**0**	**0**	**91 131**	**18,8**	**74 002**	**15,2**
Summa	**345 767**	**356 657**	**85 365**	**69 428**	**53 248**	**61 305**	**484 380**	**100**	**487 390**	**100**

Den absoluta merparten av motpartsriskerna är direkt hänförlig till koncernens hemmamarknad – Norden. Dessutom är en större del av kreditvolymen till motparter i övriga världen nordenrelaterad, eftersom den huvudsakligen avser exponering på de nordiska kundernas dotterbolag i utlandet.

I ovanstående tabell redovisas valuta och derivatvolymen med hänsyn tagen till avtal om nettning. Detta reducerar den totala volymen med 38 000 Mkr.

I utlånings- och leasingvolymen 1997 ingår Trygg-Banken och Trygg Finans med 6 100 Mkr, varav 3 300 Mkr till hushåll och 2 800 Mkr till företag.

* Trygg-Hansa AB är konsoliderat i S-E-Bankskoncernen per den 31 december 1997

Produkter

	Kontraktsbelopp, miljarder kr				Kreditriskbelopp, miljarder kr			
		Återstående löptid				Återstående löptid		
	Totalt	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Totalt	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år
OTC								
Terminer	3 495	2 954	541		34,5	32,2	2,3	
Swappar	1 205	660	423	122	29,5	12,5	12,1	4,9
Optioner	91	72	19		1,1	0,9	0,2	
Börshandlade								
Terminer och optioner	24	23	1					
Summa	**4 815**	**3 709**	**984**	**122**	**65,1**	**45,6**	**14,6**	**4,9**

Tabellen visar att tyngdpunkten för koncernens derivatengagemang ligger på kontrakt med kort återstående löptid, vilka i sin tur domineras av valutaterminer. De längsta kontrakten, med mer än fem år i återstående löptid, omfattar framför allt ränteswappar, som svarar för i stort sett hela motpartsrisken i dessa kontrakt.

Derivat

Vid utgången av 1997 uppgick det nominella värdet av koncernens derivatkontrakt till 4 815 miljarder kronor (4 175 miljarder). Motpartsrisken på denna kontraktsvolym uppgick till 65,1 miljarder kronor (61,3 miljarder). I relation till det nominella beloppet utgör motpartsrisken 1,4 procent (1,5 procent).

Motpartsriskvärden fördelade på motpartskategorier, miljarder kronor

Motpartsklass	Totalt	1 år	1-5 år	5 år
A	0,6	0,1	0,3	0,2
B	52,5	36,5	12,0	4,0
C	12,0	9,0	2,3	0,7
Summa	**65,1**	**45,6**	**14,6**	**4,9**

Bland motparterna dominerar OECD-stater, svenska kommuner och centralbanker (grupp A) samt banker och andra finansiella institutioner som står under finansiell tillsyn i sina respektive hemländer (grupp B). Kreditrisken på övriga kunder (grupp C) svarar för endast 18 procent av den totala motpartsrisken. Därav har tre fjärdedelar en återstående löptid kortare än ett år.

Låg kundkoncentration

Under 1997 hade banken fem engagemang, som översteg 10 procent av kapitalbasen (vilket vid utgången av året motsvarade 2 913 Mkr). Utlåningen till dessa bolag uppgick sammanlagt till 18 747 Mkr. Föregående år fanns fyra kundengagemang som vart och ett översteg 10 procent av koncernens kapitalbas.

Minskad volym problemkrediter

Osäkra fordringar netto, dvs efter reserv för befarade kreditförluster, minskade med 16 procent till 4 206 Mkr, vilket motsvarade 1,28 procent (1,85 procent) av av koncernens utlåning och leasing vid årets slut. (se vidare not 47).

Volymen övertagen egendom minskade med 68 procent till 633 Mkr, främst till följd av de tidigare nämnda aktieförsäljningarna. Utöver reserven för befarade kreditförluster inom balansräkningen har koncernen reserver för utombalansposter och länderrisker. Den samlade bilden av reserverna framgår av nedanstående tabell:

Osäkra fordringar per 31 december 1997, netto (procent)

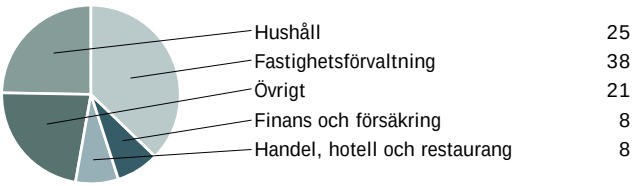

Mkr	1997	1996
Reserv för befarade kreditförluster	3 827	4 028
Reserv för utombalansposter	191	170
Reserv för länderrisker	552	368
Summa	**4 570**	**4 566**

Värdepappersportföljer

S-E-Bankskoncernens likviditetsportfölj hade vid utgången av 1997 ett aktuellt marknadsvärde på 8 739 Mkr (19 294 Mkr), medan tradingportföljen uppgick till 56 298 Mkr (49 094 Mkr). Innehaven i dessa portföljer, som från och med 1996 klassificeras som finansiella omsättningstillgångar, är marknadsvärderade.

Portföljerna består av värdepapper, i svenska kronor och de viktigaste utländska valutorna, som omedelbart går att omsätta. Därmed spelar de en viktig roll i bankens strävan att alltid hålla likviditeten på en sådan nivå att det alltid finns tillräckliga medel för att betala lån på förfallodagen, tillgodose kundernas kreditbehov samt ha en hög beredskap för den egna verksamheten.

Investmentportföljen, som värderas till anskaffningsvärdet, 12 149 Mkr (8 692 Mkr), hade vid årsskiftet ett övervärde på 257 Mkr.

Räntekänslighet

Under loppet av 1997 var de långa räntorna i Sverige i stort sett oförändrade medan de korta räntorna steg med 0,9 procentenheter. Den flackare avkastningskurvan under andra halvåret hade negativ effekt på värdet av bankens trading- och investmentportfölj, där stora delar av innehavet löper med längre ränta än finansieringsräntan.

In- och upplåning per 31 december 1997 (procent)

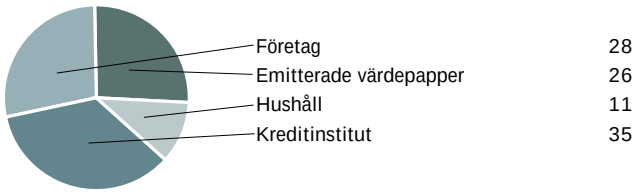

Skulder och eget kapital

Inlåning och upplåning

Inlåningen från allmänheten (hushåll, företag m fl) ökade med 12 procent till 171 miljarder och svarade därmed för 27 procent av koncernens totala skulder (30 procent 1996).

Vid sidan av inlåningen från allmänheten utgörs koncernens finansiering av lån från svenska och utländska kreditinstitut samt emissioner av penningmarknadsinstrument, obligationslån och förlagslån. Förlagslån i utländsk valuta, och speciellt eviga sådana, intar en särställning. Att använda sådana är nämligen i princip det enda sättet att säkra valutaexponeringen i kapitalbasen. Dessutom får eviga förlagslån räknas med i kapitalbasen till sitt fulla värde. Tidsbundna förlagslån i kapitalbasen reduceras successivt under de fem sista åren av sin löptid.

Under 1997 emitterade banken två eviga förlagslån i utländsk valuta till ett motvärde av cirka 2,1 miljarder kronor. Upplåningen skedde i Europa, Japan och USA.

Räntebindningstider

	<3m	3-6m	6-12m	1-3 år	3-5 år	>5år	Total
Utlåning till kreditinstitut	74 744	6 871	2 529	3 884	8 757	2 091	98 876
Utlåning till allmänheten	191 272	27 499	15 473	49 199	28 277	3 846	315 566
Räntebärande värdepapper	25 230	6 916	7 919	22 434	11 752	13 531	87 782
Övriga tillgångar	-107 324	-7 309	73 765	125 558	51 651	30 521	166 862
Summa tillgångar	**183 922**	**33 977**	**99 686**	**201 075**	**100 437**	**49 989**	**669 086**
Skulder till kreditinstitut	124 310	7 644	7 659	4 545	8 631	1 842	154 631
In- och upplåning från allmänheten	158 892	7 513	1 839	1 746	126	622	170 738
Emitterade värdepapper	30 026	9 362	22 600	35 165	12 828	2 824	112 805
Efterställda skulder	3 004	545	435	5 236	4 853	7 434	21 507
Övriga skulder	-64 756	-12 511	49 074	129 255	52 814	27 562	181 438
Eget kapital	0	0	0	0	0	27 967	27 967
Summa skulder och eget kapital	**251 476**	**12 553**	**81 607**	**175 947**	**79 252**	**68 251**	**669 086**
Räntekänslighet netto	67 554	-21 424	-18 079	-25 128	-21 185	18 262	0
Kumulativ räntekänsliget	67 554	46 130	28 051	2 923	-18 262	0	

Kapitaltäckning och rating

Fortsatt stark kapitalsituation

Koncernens kapitalbas minskade med 3 procent till 29,1 miljarder kronor. Samtidigt steg den riskvägda volymen med 9 procent till 303 miljarder. Därmed minskade kapitaltäckningsgraden från 12,7 procent till 9,6 procent. Samtidigt ökade primärkapitalrelationen till 8,2 procent (6,9 procent) till följd av nyemissionen på 5 593 Mkr.

Även om visst utrymme tagits i anspråk av växande affärsvolym är förvärvet av Trygg-Hansa i slutet av 1997 den helt avgörande faktorn bakom den ökade belastningen på kapitalbasen. För att förstå hur ett förvärv belastar kapitalbasen är det nödvändigt att gå tillbaka till de bestämmelser som ligger till grund för beräkningen av ett finansiellt instituts kapitaltäckningsgrad. Ett institut som är underkastat reglerna om kapitalkrav skall uppfylla reglerna både som egen juridisk person och som koncern i de fall institutet är moderbolag för andra bolag. Sedan gammalt har Skandinaviska Enskilda Banken ett antal dotterbolag både inom och utom landet, en skara som nu också inbegriper Trygg-Hansa AB med dotterbolag.

Ett försäkringsföretag är inte underkastat regler om kapitalkrav. Det innebär att ett försäkringsföretag som ingår i en bankkoncern inte tas med i beräkningen av kapitalkravet för koncernen. Därför har en särskild bestämmelse om avgränsning tillkommit i lagstiftningen – den finansiella företagsgruppen. I en finansiell företagsgrupp ingår normalt sett alla företag i den vanliga bankkoncernen, vilka bedriver finansiell verksamhet i någon form eller direkt anknuten verksamhet som att äga fastigheter som används för bankrörelse, dataverksamhet och liknande. Men försäkringsföretag ingår alltså inte i den finansiella företagsgruppen utan behandlas som externa företag. Fordringar på eller skulder till företag som bedriver försäkringsrörelse elimineras således inte. Tillgångsmassan i försäkringsföretag konsolideras inte i den finansiella företagsgruppen.

I den finansiella företagsgruppens tillgångsmassa återfinns således en post som avser insatsen för att förvärva aktierna i försäkringskoncernen och som inte elimineras. Reglerna om kapitalkrav för finansiella företagsgrupper föreskriver att denna tillgångsposts bokförda värde skall dras av från den totala kapitalbasen i den finansiella företagsgruppen, vilket också sker på likartat sätt i beräkningen av kapitalkravet för själva banken.

Belastningen på kapitalbasen kommer att bestå så länge inte värdet på förvärvet reduceras. Reduktioner åstadkoms i det fall någon del av förvärvet avyttras eller skrivs ned. Den utdelning på 3,5 miljarder kronor som anteciperats i bankens bokslut får den effekten att förvärvsvärdet skrivs ned.

Samtidigt som belastningen ökar på kapitaltäckningen totalt stärktes primärkapitalet genom nyemissionen. I och med detta skapas ett betydande utrymme för att inkludera ytterligare supplementärkapital. När den möjligheten utnyttjas förstärks även den totala kapitaltäckningsgraden.

Ytterligare upplysningar om kapitaltäckning och kapitalbas lämnas i not 51.

Rating

Bankens förbättrade riskhanteringssystem och stärkta finansiella ställning ledde vid slutet av året till att det internationella ratinginstitutet Standard & Poor's höjde sitt kreditbetyg för S-E-Banken till A (A-) för lång upplåning och till A-1 (A-2) för korta lån.

Moody´s ändrade under året sina utsikter för banken från stabil till positiv (lång upplåning A2, kort upplåning P-1).

Fitch IBCA höjde bankens individuella rating till B/C (lång upplåning A+, kort upplåning A1).

Hos Thomson Bankwatch var ratingen oförändrad, AA – för lång och TBW-1 för kort upplåning.

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad enligt Lag om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och Finansinspektionens föreskrifter.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen upprättas enligt Redovisningsrådets rekommendation.

S-E-Bankskoncernen omfattar Skandinaviska Enskilda Banken och de bolag i vilka banken direkt eller indirekt har mer än 50 procent av aktiernas röstvärde. I koncernredovisningen ingår ej bolag som banken övertagit för skyddande av fordran om dessa har avvikande verksamhet eller är planerade att säljas inom kort tid. Livförsäkringsaktiebolag som drivs enligt ömsesidiga principer konsolideras ej.

Förvärvet av Trygg-Hansa är redovisat per 1997-12-31. Detta innebär att Trygg-Hansas balansräkning inkluderas i S-E-Banksgruppens koncernbalansräkning från denna tidpunkt. Trygg-Hansas resultaträkning för 1997 ingår därmed inte i S-E-Banksgruppens koncernresultaträkning för detta år. Resultaträkningen proforma redovisas utanför den ordinarie koncernresultaträkningen.

Koncernredovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden. Det innebär att bokförda värden på aktier i dotterbolag elimineras mot det kapital i dotterbolagen som fanns när de förvärvades. Ett dotterbolags bidrag till koncernens eget kapital är således endast sådant kapital som skapats efter förvärvet. Obeskattade reserver har i förvärvskalkylen för svenska bolag belastats med 28 procent latent skatteskuld samt i utländska bolag med respektive lands gällande skattesats.

Obeskattade reserver delas upp i latent skatteskuld och bundet eget kapital. Förändring av latent skatteskuld på grund av förändringar av obeskattade reserver redovisas separat under latent skatt i koncernresultaträkningen.

De övervärden som uppstår vid förvärv av aktier i dotterbolag fördelas på tillgångarna i respektive bolag. Överskjutande del redovisas som goodwill. Avskrivningstiden anpassas till goodwillens uppskattade ekonomiska livslängd, dock högst 20 år. Goodwill hänförlig till förvärvet av Trygg-Hansa skrivs av över 20 år på grund av detta förvärvs särskilt strategiska betydelse. Goodwill hänförlig till övriga förvärv skrivs av över 10 år.

Resultatet i bolag som sålts eller köpts under året konsolideras endast för den period som S-E-Bankskoncernen ägt, direkt eller indirekt, mer än 50 procent av aktiernas röstvärde.

Resultat- och balansräkningar för dotterbolag i utlandet som upprättats enligt den praxis som gäller för respektive land, har vid konsolideringen i S-E-Bankskoncernen anpassats till moderbolagets principer.

Vid omräkning till svenska kronor av boksluten för dotterbolagen i utlandet används dagskursmetoden.

Eftersom balans- och resultaträkningarnas olika poster omräknas med skilda kurser uppkommer omräkningsdifferenser. Dessa ingår ej i koncernens resultat utan förs direkt till eget kapital och fördelas på fria och bundna reserver. Som omräkningsdifferens redovisas också kurspåverkan på kapitalet i utländsk valuta i dotterbolagen till den del det är valutaexponerat.

Valutavärdering

Tillgångar och skulder i utländska valutor värderas till marknadsvärde (balansdagens stängningskurs). Skulder i utländsk valuta i moderbolaget som avser säkring av dotterbolag, värderas till anskaffningskursen i moderbolaget.

Klassificering av finansiella tillgångar

Som finansiella anläggningstillgångar klassificeras lånefordringar och värdepapper för vilka det finns en dokumenterad avsikt och förmåga att inneha till förfall eller på lång sikt.

I försäkringsrörelsen redovisas räntebärande värdepapper, aktier och lånefordringar som finansiella placeringstillgångar. Denna indelningsgrund finns inte i banklagstiftningen. I S-E-Bankskoncernen klassificeras försäkringsrörelsens räntebärande värdepapper och lånefordringar som finansiella anläggningstillgångar. Räntebärande värdepapper i försäkringsrörelsen redovisas på särskild rad i balansräkningen.

Övriga fordringar, finansiella tillgångar som övertagits för skyddande av fordran, värdepapper som ej är avsedda för stadigvarande bruk, derivatinstrument samt placeringsaktier i försäkringsrörelsen klassificeras som omsättningstillgångar.

Värderingsregler

I normalfallet värderas finansiella anläggningstillgångar till anskaffningsvärde och omsättningstillgångar enligt lägsta värdets princip. Överlåtbara värdepapper och derivat, som är omsättningstillgångar får dock värderas till marknadsvärde om den principen väljs. S-E-Bankskoncernen har valt marknadsvärderingsprincipen för dessa tillgångar. Räntebärande värdepapper i försäkringsrörelsen redovisas till upplupet anskaffningsvärde.

Lånefordringar, som är klassificerade som anläggningstillgångar redovisas i balansräkningen efter avdrag för konstaterade och befarade kreditförluster.

Konstaterade förluster är sådana som bedömts vara beloppsmässigt slutgiltigt fastställda t ex i konkurs, genom att ackordsförslag antagits eller fordran eftergivits på annat sätt.

Med befarade förluster avses skillnaden mellan kreditbeloppet och vad som beräknas inflyta med hänsyn till kredittagarens återbetalningsförmåga och säkerhetens värde.

Nedskrivning görs om

- räntor / amorteringar är förfallna till betalning sedan mer än 60 dagar eller andra omständigheter medför osäkerhet om kreditens återbetalning och
- kredittagarens återbetalningsförmåga ej bedöms kunna förbättras tillräckligt samt
- säkerhetens värde inte täcker kreditbeloppet och att en förlust bedöms sannolik.

Lånefordringar klassificeras som osäkra om ovanstående kriterier är uppfyllda eller om andra omständigheter medför osäkerhet om deras värde. I särskild not lämnas uppgift om osäkra fordringar. I de fall dessa krediter bedömts innebära förlustrisk har avsättning för befarad kreditförlust skett. Det kvarstående beloppet avseende osäkra fordringar är således ej uttryck för förlustrisker i utlåningsportföljen. Uppgift lämnas vidare om omfattningen av räntenedsatta krediter, d v s krediter med ränteanstånd eller ränteeftergifter i de ursprungligen gällande lånevillkoren, och för lågförräntande rekonstruktionskrediter. Räntenedsatta krediter är inte att betrakta som osäkra krediter utan skall enbart bedömas utifrån sin lägre avkastning.

Panter, inkl övertagna anläggningstillgångar, värderas som omsättningstillgångar. Värderingen sker till ett uppskattat marknadsvärde vid övertagandet. Därefter sker värdering enligt lägsta värdets princip. Fastigheter som övertagits och där innehavet beräknas bli långvarigt värderas till ett avkastningsbaserat långsiktigt marknadsvärde med avsikten att försälja dessa fastigheter vid en tidpunkt, då marknaden stabiliserats.

För fastighetsvärderingar anlitas extern expertis. Övertagna panter exkl fastigheter redovisas i enlighet med karaktären på tillgången. Är tillgången börsnoterad används normalt detta värde som marknadsvärde. I andra fall, tex vid övertagna ej noterade aktier, får analogiberäkningar göras.

Räntebärande värdepapper, d v s innehav av obligationer och övriga räntebärande värdepapper, klassificeras antingen som anläggningstillgång eller omsättningstillgång. För dessa s k fastförräntande tillgångar periodiseras över- eller underkurs över instrumentets löptid. Den effektiva räntan blir därmed den räntesats som kan beräknas så att diskonterat nuvärde av instrumentets kommande betalningsströmmar blir det ursprungliga anskaffningsvärdet. Det bokförda anskaffningsvärdet förändras därmed löpande och utgör ett s k upplupet anskaffningsvärde. Försäkringsrörelsens räntebärande värdepapper redovisas till upplupet anskaffningsvärde på separat rad i koncernbalansräkningen.

De omsättningsklassificerade räntebärande värdepapper som är överlåtbara värderas till marknadsvärde. Marknadsvärdet utgörs av noterat värde på balansdagen. Vid värderingen uppkomna orealiserade vinster förs till fond för orealiserade vinster inom eget kapital efter belastning för latent skatt.

Överlåtbara värdepapper som inte är räntebärande men klassificerade som omsättningstillgångar värderas likaledes till marknadsvärde och avsättning görs till fond för orealiserade vinster.

Innehav av egna aktier som finns vid bokslutstillfället till följd av bankens agerande som market maker i detta papper värderas till 0. Vid 1997 års utgång var marknadsvärdet på sådana innehav 36 Mkr.

Derivatkontrakt i vilka även inkluderas valutaterminer marknadsvärderas. Positiva stängningsresultat balanseras som övriga tillgångar samtidigt som negativa stängningsresultat balanseras som övriga skulder.

Marknadsvärdena erhålls genom att de metoder som marknaden tillämpar för respektive instrument används vid beräkningen av ett stängningsvärde. För linjära instrument innebär detta att framtida flöden i instrumenten diskonteras till balansdagen efter relevant avkastningskurva.

Säkringsredovisning av finansiella tillgångar och skulder innebär att säkringsinstrumentet värderas enligt samma värderingsprincip som den skyddade positionen oavsett om grundregeln är olika för var och en. Förutsättningar för säkringsredovisning är att positionen är exponerad mot en ränte-, aktiekurs, råvarupris- eller valutakursrisk. Den skyddande och den säkrade positionen är individuellt eller gruppvis identifierade.

Materiella anläggningstillgångar

Inventarier tas upp till anskaffningsvärdet och skrivs av enligt plan. Skillnaden mellan planenliga och skattemässiga avskrivningar förs till en överavskrivningsreserv.

Leasingobjekt tas upp till anskaffningsvärdet och avskrivningar görs enligt en annuitetsmodell som baseras på ett erfarenhetsmässigt, försiktigt beräknat restvärde vid avtalsperiodens slut. För leasingobjekt som inte kan omsättas på en fungerande marknad är det planenliga restvärdet noll vid avtalsperiodens slut. Koncernens leasingverksamhet utgörs av finansiell leasing och redovisas därför som utlåning. Det innebär att leasingintäkterna till en del upptas som ränteintäkter och till resterande del som amortering.

Försäkringsrörelsens innehav av placeringsfastigheter redovisas till verkligt värde. Värdet definieras som det mest sannolika priset vid en försäljning i normal ordning. Samtliga placeringsfastigheter har externvärderats.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar består av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker samt avsättning för oreglerade skador och motsvarar de nominella förpliktelserna enligt försäkringsavtalen. Avsättning för oreglerade skador består av reserv för beräknade ännu ej utbetalda försäkringsersättningar och avser såväl rappor-

terade som ej rapporterade redan inträffade skador.

Avsättning för ej intjänade premier har förstärkts med avsättning för kvardröjande risker och avsättning för oreglerade skador med tillägg för okända skador samt tillägg för att kompensera den kostnadsökning inflation kan medföra.

Länderrisker

Avsättningar för länderrisker görs med det belopp som erfordras i enlighet med värdering av tillgångarna per land till marknadsvärde.

Latent skatteskuld

Koncernens latenta skatteskuld har beräknats med 28 procent skatt i Sverige och respektive lands skattesats för utländska bolag. Latent skatteskuld redovisas ej om motsvarande reserv kan upplösas utan beskattning genom utnyttjande av underskottsavdrag.

Provisionskostnader

Definieras som kostnader för köpta tjänster vilka är relaterade till erhållandet av en provisionsintäkt. Kostnaderna måste vara förenad med intäkten dock inte nödvändigtvis inom samma redovisningsperiod samt vara transaktionsbaserad d v s rörlig.

Övriga kostnader

Definieras som köpta tjänster som ej kan relateras till provisioner, egen personal eller egna fastigheter.

Pensioner

För bankrörelsen redovisas enligt gällande föreskrifter kalkylmässiga pensionskostnader som personalkostnader i resultaträkningen. Denna kalkylmässiga pensionskostnad återförs bland bokslutsdispositioner.

Moderbolaget gottgör sig för utbetalda pensioner samt för destinatärerna erlagda ATP-avgifter ur pensionsstiftelserna om deras ställning så medger. Utbetalda pensioner och gottgörelse ur pensionsstiftelserna redovisas likaledes som bokslutsdispositioner.

Skatter

I posten skatter i resultaträkningen redovisas bedömd skatt i rörelsen och förändring av latent skatteskuld. Fastighetsskatt och särskild löneskatt redovisas i förekommande fall bland rörelsekostnaderna.

Obeskattade reserver

Obeskattade reserver redovisas enbart i de juridiska enheterna. I moderbolaget redovisas förutom periodiseringsfond och skatteutjämningsreserv (SURV), överavskrivning av inventarier och leasingobjekt samt värderegleringskonton i utländska filialer.

Proforma redovisning

Resultaträkningarna för S-E-Bankskoncernen och Trygg-Hansa koncernen har lagts samman till en proforma resultaträkning. Principen för sammanläggning har i allt väsentligt följt ÅRKL:s uppställningsform. En ny intäktsrad har skapats benämnd försäkringsnetto. Denna rad visar tekniskt resultat enligt ÅRFL:s principer förutom att skadeförsäkringsrörelsens driftkostnader och skaderegleringskostnader återlagts och redovisas bland kostnaderna.

Försäkringsrörelsen tillförs kalkylmässigt en kapitalavkastning som därmed ingår i det tekniska resultatet (och i raden försäkringsnetto). Från den totala kapitalavkastningen avräknas ovanstående kalkylmässiga del i första hand från räntor. Kvarvarande kapitalavkastning redovisas på därför lämpliga rader bland intäkterna.

För att erhålla en bild av verksamheten som även återspeglar hur redovisningen kommer att se ut framåt i tiden har kostnaderna belastats med avskrivning på goodwill samt kalkylerad effekt av minskade ränteintäkter som kontantdelen av förvärvet ger upphov till.

Den nya koncernens affärsområden redovisas också proforma. Avräkningar mellan affärsområden är delvis förhandlade marknadsmässiga priser. Stödfunktionernas kostnader har fördelats på affärsområdena.

Förändrade redovisningsprinciper

Löpande ränteintäkter / kostnader avseende marknadsvärderade ränteswappkontrakt redovisas fr o m 1997 som nettoresultat finansiella transaktioner. 1996 års värden har justerats i enlighet härmed. Denna redovisning anses ge en mer rättvisande resultatbild eftersom marknadsvärderingskonsekvenserna och ränteflödet hänger ihop och därmed dessa konsekvenser hamnar på samma resultatrad. Förändringen är i linje med Finansinspektionens föreskrifter för 1998 men med rätt till användning redan från 1997.

I enlighet med Finansinspektionens föreskrifter tillämpas från och med 1997 Redovisningsrådets rekommendation rörande ”Redovisning av leasingavtal”. Jämförelseåret har omräknats.

Definitioner

Placeringsmarginal
Räntenetto i förhållande till genomsnittlig balansomslutning, d v s nettoavkastningen på tillgångarna.

Räntabilitet på eget kapital
Årets resultat i förhållande till genomsnittligt eget kapital, definierat som genomsnittet av beskattat eget kapital vid årets ingång samt utgången av mars, juni, september och december justerat för under året utbetald utdelning, eventuell nyemission och minoritetens andel av eget kapital.

Avkastning på totalt kapital
Rörelseresultat i relation till genomsnittlig balansomslutning.

I/K-tal, före förluster
Summa rörelseintäkter minskade med avskrivningar på leasingobjekt, dividerat med summa kostnader före kreditförluster minskade med avskrivningar på leasingobjekt.

I/K-tal, efter förluster
Summa rörelseintäkter minskade med avskrivningar på leasingobjekt, dividerat med summa kostnader efter kreditförluster minskade med avskrivningar på leasingobjekt.

Rörelseresultat per aktie efter schablonskatt
Rörelseresultat efter schablonskatt (28 procent) dividerat med antalet aktier vid årets slut efter full konvertering.

Årets resultat per aktie
Vinst efter dispositioner och bedömd skatt dividerat med antalet aktier efter full konvertering.

Justerat eget kapital per aktie
Eget kapital enligt balansräkningen, samt kapitaldelen av eventuella övervärden i innehav av räntebärande värdepapper dividerat med antalet stamaktier vid årets slut efter full konvertering.

Riskvägd volym
Det bokförda värdet av tillgångar i balansräkningen och åtaganden utanför balansräkningen värderas, enligt bankrörelselagens regler för kapitaltäckning, med en schablon motsvarande den grad av kreditrisk som anses föreligga. Denna schablon kan vara 0, 20, 50 eller 100 procent av bokfört värde, beroende på motpart och ibland beroende på pant. Summan av de riskvägda värdena utgör den riskvägda volymen.

Primärkapitalrelation
Primärt kapital i förhållande till den riskvägda volymen i och utanför balansräkningen. Det primära kapitalet består av det egna kapitalet justerat enligt kapitaltäckningsreglerna.

Kapitaltäckningsgrad
Koncernens egna kapital justerat enligt kapitaltäckningsreglerna i förhållande till den riskvägda volymen. Detta totala kapital består av primärkapital och supplementärkapital med avdrag för innehav av aktier i bolag som inte konsolideras och föreslagen utdelning. Till supplementärkapitalet hör förlagslån samt reserver och kapitaltillskott efter regeringens godkännande. Supplementärkapitalet får inte räknas med till högre belopp än primärkapitalet.

Kreditförlustnivå
Kreditförlustnivån definieras som kreditförluster och värdeförändring på övertagen egendom dividerat med ingående balansen för utlåning till allmänheten och kreditinstitut (exkl banker), övertagen egendom samt kreditgarantier.

Reserveringsgrad för osäkra fordringar
Reserv för befarade kreditförluster i förhållande till osäkra fordringar brutto.

Andel osäkra fordringar
Osäkra fordringar (netto) dividerat med utlåning till allmänheten och kreditinstitut (exkl banker) samt leasingobjekt (netto).

Osäkra fordringar
Omfattar sedan mer än 60 dagar oreglerade fordringar samt krediter där andra omständigheter medför osäkerhet om deras värde.

Driftskostnadsprocent
Anger förhållandet mellan driftskostnad och premieintäkt.

Skadekostnadsprocent
Anger förhållandet mellan försäkringsersättningar och premieintäkt.

Totalkostnadsprocent
Anger summan av försäkringsersättningar och driftskostnader i relation till premieintäkt.

NOT
Förekommande sifferuppgifter inom parentes avser 1996, om inte annat sägs. Procentuella förändringar avser jämförelser med 1996, om inte annat sägs.

Resultaträkningar

Noter sid 60-65

		Koncernen			Moderbolaget		
	Not	1997 Mkr	1996 Mkr	Förändr %	1997 Mkr	1996 Mkr	Förändr %
Intäkter							
Ränteintäkter	1	29 159	28 823	+1,2	21 618	21 837	-1,0
Leasingintäkter	2				57	27	+111,1
Räntekostnader	3	-21 869	-21 474	+1,8	-15 782	-16 076	-1,8
Erhållna utdelningar	4	180	120	+50,0	3 773	424	
Provisionsintäkter	5	6 945	5 543	+25,3	5 561	3 976	+39,9
Provisionskostnader	6	-1 113	-844	+31,9	-982	-769	+27,7
Nettoresultat av finansiella transaktioner	7	1 465	3 601	-59,3	1 408	3 585	-60,7
Övriga rörelseintäkter	8	430	571	-24,7	189	225	-16,0
Summa rörelseintäkter		**15 197**	**16 340**	**-7,0**	**15 842**	**13 229**	**+19,8**
Kostnader							
Allmänna administrationskostnader	9	8 783	7 854	+11,8	8 058	7 172	+12,4
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	10	575	497	+15,7	289	235	+23,0
Övriga rörelsekostnader	11	949	816	+16,3	815	748	+9,0
Omstruktureringskostnader	12	1 018			1 018		
Summa kostnader		**11 325**	**9 167**	**+23,5**	**10 180**	**8 155**	**+24,8**
Resultat före kreditförluster		**3 872**	**7 173**	**-46,0**	**5 662**	**5 074**	**+11,6**
Kreditförluster, netto	13	650	1 105	-41,2	438	885	-50,5
Värdeförändring på övertagen egendom	14	38	198	-80,8	101		
Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar	27	55			3 558		
Rörelseresultat		**3 129**	**5 870**	**-46,7**	**1 565**	**4 189**	**-62,6**
Bokslutsdispositioner	15	440	410	+7,3	-12	755	-101,6
Skatt på årets resultat	16	-1 077	-1 584	-24,5	-793	-1 200	-24,0
Övriga skatter		-58			-55		
Minoritetens andel		3					
Årets resultat		**2 437**	**4 696**	**-48,1**	**705**	**3 744**	**-81,2**

Balansräkningar

31 december

Noter sid 66-74

		Koncernen			Moderbolaget		
	Not	1997 Mkr	1996 Mkr	Förändr %	1997 Mkr	1996 Mkr	Förändr %
Tillgångar							
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	17	6 593	4 836	+36,3	6 471	4 790	+35,1
Belåningsbara statsskuldsförbindelser m m	18	44 370	43 604	+1,8	42 180	43 547	-3,1
Utlåning till kreditinstitut	19	98 876	98 271	+0,6	139 150	125 560	+10,8
Utlåning till allmänheten	20	315 566	258 386	+22,1	189 874	156 010	+21,7
Obligationer och andra räntebärande värdepapper i bankrörelsen	21	32 816	33 386	-1,7	31 656	33 870	-6,5
Obligationer och andra räntebärande värdepapper i försäkringsrörelsen	22	10 596					
Aktier och andelar i bankrörelsen	23	3 530	3 403	+3,7	2 926	1 796	+62,9
Aktier och andelar i försäkringsrörelsen	24	8 475					
Aktier och andelar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken	25	28 371	16 663	+70,3			
Aktier och andelar i intresseföretag	26	262	82		32	32	
Aktier och andelar i koncernföretag	27				22 129	7 429	+197,9
Immateriella anläggningstillgångar	28	10 556	326			103	-100,0
Materiella tillgångar	29	4 499	3 738	+20,4	731	439	+66,5
Övriga tillgångar	30	86 301	74 028	+16,6	87 998	75 353	+16,8
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	31	18 275	13 905	+31,4	16 453	12 820	+28,3
Summa tillgångar		**669 086**	**550 628**	**+21,5**	**539 600**	**461 749**	**+16,9**

Balansräkningar

31 december

Noter sid 74-87

		Koncernen			Moderbolaget		
	Not	1997 Mkr	1996 Mkr	Förändr %	1997 Mkr	1996 Mkr	Förändr %
Skulder, avsättningar och eget kapital							
Skulder till kreditinstitut	32	154 631	123 585	+25,1	159 133	131 905	+20,6
In- och upplåning från allmänheten	33	170 738	151 929	+12,4	164 082	148 350	+10,6
Emitterade värdepapper m m	34	112 805	106 866	+5,6	46 467	40 039	+16,1
Övriga skulder	35	116 843	95 554	+22,3	108 981	93 128	+17,0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	36	18 235	13 115	+39,0	14 894	10 897	+36,7
Summa skulder		**573 252**	**491 049**	**+16,7**	**493 557**	**424 319**	**+16,3**
Försäkringstekniska avsättningar	37	13 236					
Avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken	38	28 275	16 663	+69,7			
Övriga avsättningar	39	4 826	2 651	+82,0	1 562	471	+231,6
Summa avsättningar		**46 337**	**19 314**	**+139,9**	**1 562**	**471**	**+231,6**
Efterställda skulder	40	**21 507**	**18 965**	**+13,4**	**20 485**	**18 340**	**+11,7**
Minoritetsintressen		**23**					
Obeskattade reserver	41				**3 566**	**3 039**	**+17,3**
Aktiekapital		5 882	5 270	+11,6	5 882	5 270	+11,6
Andra fonder		17 325	11 635	+48,9	10 123	5 624	
Balanserad vinst eller förlust		2 323	-301		3 720	942	
Årets resultat		2 437	4 696	-48,1	705	3 744	-81,2
Summa eget kapital	42	**27 967**	**21 300**	**+31,3**	**20 430**	**15 580**	**+31,1**
Summa skulder, avsättningar och eget kapital		**669 086**	**550 628**	**+21,5**	**539 600**	**461 749**	**+16,9**
För egna skulder ställda säkerheter	43	**80 925**	**50 932**	**+58,9**	**74 843**	**50 864**	**+47,1**
Övriga ställda säkerheter	44	**25 651**	**13 111**	**+95,6**	**4 845**	**2 923**	**+65,8**
Ansvarsförbindelser	45	**47 501**	**49 640**	**-4,3**	**43 638**	**48 026**	**-9,1**
Åtaganden	46	**89 126**	**113 819**	**+24,3**	**83 570**	**71 854**	**+16,3**

Noter till resultat- och balansräkning

Valutakoder Följande internationella valutakoder används:

AUD	australiska dollar	EEK	estländska kroon	ITL	italienska lire	SEK	svenska kronor
BEF	belgiska francs	ESP	spanska pesetas	JPY	japanska yen	SGD	singaporedollar
BRL	brasilianska reales	FIM	finska mark	LUF	luxemburgfrancs	THB	thailändska baht
CHF	schweizerfrancs	FRF	franska francs	NLG	holländska floriner	USD	amerikanska dollar
DEM	tyska mark	GBP	engelska pund	NOK	norska kronor	XEU	european currency unit
DKK	danska kronor	INR	indiska rupier	PLN	polska zloty		

Mkr där ej annat anges

1 Ränteintäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Utlåning till kreditinstitut	4 154	3 116	5 321	4 558
Utlåning till allmänheten	19 779	19 658	10 998	12 251
Räntebärande värdepapper[1)]	4 044	5 645	4 337	5 030
Övriga ränteintäkter	1 182	404	962	-2
Summa	**29 159**	**28 823**	**21 618**	**21 837**
1) varav omsättningsklassificerade	3 671	5 195	3 576	4 580
Ränteintäkter från koncernföretag			1 841	1 955
Medelräntan på utlåning till allmänheten	7,11%	8,14%	5,97%	7,17%

2 Leasingintäkter

	Moderbolaget	
	1997	1996
Leasingintäkter	57	27
Leasingavskrivningar enligt plan	-49	-22
Summa	**8**	**5**

3 Räntekostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Skulder till kreditinstitut	6 233	4 676	6 339	5 846
In- och upplåning från allmänheten	5 601	7 129	5 310	6 947
Räntebärande värdepapper	8 744	8 606	2 690	2 092
Efterställda skulder	1 152	1 026	1 136	1 026
Övriga räntekostnader	139	37	307	165
Summa	**21 869**	**21 474**	**15 782**	**16 076**
Räntekostnader avseende koncernföretag			731	224
Medelräntan på inlåning från allmänheten	3,53%	5,00%	3,28%	4,83%

	Koncernen		Moderbolaget	
Räntenetto	1997	1996	1997	1996
Ränteintäkter	29 159	28 823	21 618	21 837
Leasingintäkter			57	27
Räntekostnader	-21 869	-21 474	-15 782	-16 076
Leasingavskrivningar enligt plan			-49	-22
Summa	**7 290**	**7 349**	**5 844**	**5 766**

4 Erhållna utdelningar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
från aktier/andelar (not 23)	176	120	166	119
från intresseföretag (not 26)	4		4	
från koncernföretag (not 27)			3 603	305
Summa	**180**	**120**	**3 773**	**424**

5 Provisionsintäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Betalningsförmedlingsprovisioner	2 267	2 034	1 798	1 622
Utlåningsprovisioner	291	218	231	168
Inlåningsprovisioner	102	103	102	103
Garantiprovisioner	113	99	108	99
Värdepappersprovisioner	3 281	2 291	2 518	1 379
Övriga provisioner	891	798	804	605
Summa	**6 945**	**5 543**	**5 561**	**3 976**

6 Provisionskostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Betalningsförmedlingsprovisioner	768	626	695	596
Värdepappersprovisioner	45	35	33	23
Övriga provisioner	300	183	254	150
Summa	**1 113**	**844**	**982**	**769**

7 Nettoresultat av finansiella transaktioner

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Realisationsresultat				
Aktier/andelar	302	106	282	42
Räntebärande värdepapper	330	881	321	846
Andra finansiella instrument	277	-122	278	-108
Summa	**909**	**865**	**881**	**780**
Orealiserade värdeförändringar				
Aktier/andelar	132	-106	121	-114
Räntebärande värdepapper	-404	702	-498	816
Andra finansiella instrument	-134	1 293	-120	1 291
Summa	**-406**	**1 889**	**-497**	**1 993**
Valutakursförändringar	**1 117**	**873**	**1 024**	**812**
Skuldinlösen	**-155**	**-26**		
Summa	**1 465**	**3 601**	**1 408**	**3 585**

8 Övriga rörelseintäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Fastighetsintäkter	117	123	1	1
Realisationsvinster anläggningstillgångar	164	208	35	162
Övriga intäkter	149	240	153	62
Summa	**430**	**571**	**189**	**225**

9 Allmänna administrationskostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Personalkostnader	5 930	5 457	5 208	4 815
Lokalkostnader	733	593	836	781
Datakostnader	872	678	949	674
Kontorsmateriel	131	110	120	96
Resor och representation	242	208	208	179
Porto och telefon	372	339	314	279
Övriga adm kostnader	503	469	423	348
Summa	**8 783**	**7 854**	**8 058**	**7 172**

	Koncernen		Moderbolaget	
Personalkostnader	1997	1996	1997	1996
Löner och arvoden	4 062	3 569	3 556	3 124
Kalkylmässiga pensionskostnader	183	170	183	170
Erlagda pensionspremier	88	130	53	48
Lönebikostnader	1 198	1 070	1 081	963
Vinstandel	88	282	88	282
Övriga personalkostnader	311	236	247	228
Summa	**5 930**	**5 457**	**5 208**	**4 815**

Pensionskostnaderna i Skandinaviska Enskilda Banken har beräknats enligt Finansinspektionens föreskrifter, vilket innebär en försäkringsteknisk beräkning av pensionskostnader.
Engångskostnader för förtida pensioneringar på 179 Mkr (230 Mkr) belastar bankens pensionsstiftelser.

	Koncernen		Moderbolaget	
Löner och arvoden	1997	1996	1997	1996
Styrelser och verkställande direktörer	54	35	11	10
Övriga anställda i Sverige	2 978	2 744	2 737	2 541
Övriga anställda i utlandet	1 030	790	808	573
Summa	**4 062**	**3 569**	**3 556**	**3 124**

Löner, arvoden och förmåner

Karl-Erik Sahlberg, som var ordförande fram till den extra bolagsstämman den 19 december 1997, har uppburit styrelsearvode och förmåner om totalt 1 136 895 kronor. Övriga av bolagsstämman utsedda styrelseledamöter har erhållit av bolagsstämman beslutat arvode.

Björn Svedberg, verkställande direktör och koncernchef fram till bolagsstämman den 29 april 1997, har erhållit lön, förmåner och pension om totalt 6 495 000 kronor. Björn Svedberg avgick med avtalspension vid 60 års ålder med 50 procent av lönen fram till 65 års ålder och därefter 55 procent av lönen.

Jacob Wallenberg har under 1997 erhållit lön och förmåner om 4 407 000 kronor, vilket inkluderar ersättning och bonus från hans position som vice verkställande direktör under årets fyra första månader. Jacob Wallenberg har som verkställande direktör och koncernchef också intjänat en bonus för 1997 på 2,3 Mkr, som utbetalas först under 1998. Jacob Wallenbergs anställning i banken upphörde den 19 december 1997, varvid alla pensionsförmåner upphörde.

För den nye verkställande direktören och koncernchefen *Lars H Thunell* utgick inte någon lön eller förmån från S-E-Bankskoncernen under 1997. Från Trygg-Hansa erhöll Lars H Thunell löner och förmåner om sammanlagt 4 773 147 kronor.

Grundlönen för Lars H Thunell som verkställande direktör i Skandinaviska Enskilda Banken är 4 500 000 kronor. Därtill kommer ett bonusavtal med två olika beräkningsgrunder: en individuell del och en del som bland annat är beroende av att bankens aktiekurs utvecklas bättre än konkurrenternas. Pension utgår tidigast från 58 års ålder. Pensionsavtalet beräknas ge 65 procent av lönen till 65 års ålder och därefter 55 procent.

Vid uppsägning av anställning från bankens sida – uppsägningstid 12 månader – utgår avgångsvederlag om 12 månaders lön.

För verkställande ledningen i övrigt (12 befattningshavare) har under 1997 gällt följande:
Vid uppsägning av anställningen från bankens sida – uppsägningstid 12 månader – utgår ett avgångsvederlag om 24 månaders lön. Banken äger rätt att från avgångsvederlaget avräkna vad befattningshavaren erhåller i kontant ersättning från annan anställning eller från egen näringsverksamhet.

Ålderspension utgår från 65 års ålder med 65 procent av lönen. Pensionsbeloppen inkluderar belopp som utgår i form av AFP och ATP. Förtida pension från tidigast 60 års ålder, med rätt för banken respektive befattningshavaren att påkalla anställningens upphörande, uppgår till 65 procent av lönen.

Pensionsförpliktelser m m för ledande befattningshavare

För nuvarande och tidigare VD:ar, vVD:ar och styrelseledamöter specificeras nedan pensionsrelaterade uppgifter.

	Koncernen		Moderbolaget	
Pensionsförpliktelser	1997	1996	1997	1996
Kostnad pensionsförsäkringspremier		3		
Utbetald pension	30	23	22	18
Förändring förpliktelse	14	11	8	7
Förpliktelse december	371	320	285	246

Förpliktelserna är täckta av pensionsstiftelserna eller av banken ägda kapitalförsäkringar.

forts. not 9 Allmänna administrationskostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
Lån till ledande befattningshavare	1997	1996	1997	1996
Verkställande direktörer och vice verkställande direktörer	25	9	2	1
Styrelser	80	74	18	2
Summa	**105**	**83**	**20**	**3**

	Koncernen		Moderbolaget	
Medeltal befattningar i	1997	1996	1997	1996
Moderbolaget	8 809	8 478	8 809	8 478
Svenska dotterbolag	638	600		
Utländska dotterbolag	590	501		
Summa	**10 037**	**9 579**	**8 809**	**8 478**
Arbetade timmar			14 656 161	14 297 595

	Koncernen		Moderbolaget	
Medeltal anställda 1997	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Brasilien	2	4	2	4
Danmark	67	71	22	6
Finland	87	89	61	53
Frankrike	19	23	19	23
Hong Kong	37	36	33	32
Japan	6	5	6	5
Kina	1	2	1	2
Luxemburg	51	44		
Norge	106	82	76	32
Ryssland	2	1	2	1
Singapore	40	54		
Spanien	4	2		
Storbritannien	231	151	219	136
Sverige	4 155	4 902	3 871	4 570
Tyskland	48	69		
USA	82	45	82	45
Koncernen	**4 938**	**5 580**	**4 394**	**4 909**

Detaljerade uppgifter om medeltalet anställda samt löner och ersättningar tillhandahålls av banken på begäran.

	Pensionsförpliktelser		Förmögenhet dagsvärde	
Skandinaviska Enskilda Bankens pensionsstiftelser	1997	1996	1997	1996
SB-stiftelsen, Skandinaviska Enskilda Bankens pensionsstiftelse	3 849	3 446	8 975	7 921
EB-stiftelsen, Skandinaviska Enskilda Bankens pensionsstiftelse	1 585	1 345	9 550	7 836
Summa	**5 434**	**4 791**	**18 525**	**15 757**

10 Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Goodwill	144	100	104	62
Leasingobjekt			49	22
Inventarier	174	189	133	151
Internt leasade inventarier	165	125		
Fastigheter	92	83	3	
Summa	**575**	**497**	**289**	**235**

Inventarier skrivs av enligt särskild plan, som i korthet innebär att persondatorer o dyl skrivs av på tre år, installationer av kontorsterminaler på sju år och övriga inventarier på fem år.

11 Övriga rörelsekostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Konsulter	416	342	360	292
Marknadsföring	273	291	195	224
Informationstjänster	132	88	121	87
Försäkringar	19	24	81	81
Realisationsförluster anläggningstillgångar	1	35		23
Övriga rörelsekostnader	108	36	58	41
Summa	**949**	**816**	**815**	**748**

12 Omstruktureringskostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Personalavveckling	308		308	
Lokalanpassning	308		308	
Systemanpassning	382		382	
Övrigt	20		20	
Summa	**1 018**		**1 018**	

13 Kreditförluster, netto

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Nedskrivningar och reserveringar av fordringar				
på kreditinstitut	325	6	282	5
på allmänheten	1 112	1 992	816	1 597
	1 437	**1 998**	**1 098**	**1 602**
Återföringar och återvinningar av fordringar				
på kreditinstitut		-42		-41
på allmänheten	-787	-851	-660	-676
	-787	**-893**	**-660**	**-717**
Summa	**650**	**1 105**	**438**	**885**

A. Individuellt värderade fordringar:				
Årets nedskrivning avseende konstaterade kreditförluster	891	1 596	650	1 345
Återförda tidigare gjorda reserveringar för befarade kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	-506	-1 208	-344	-1 021
Årets reservering avseende befarade kreditförluster	536	1 354	432	1 139
Influtet på tidigare års konstaterade kreditförluster	-350	-224	-331	-206
Återförda ej längre erforderliga reserveringar för befarade kreditförluster	-196	-399	-150	-303
Årets nettokostnad för individuellt värderade fordringar	**375**	**1 119**	**257**	**954**

B. Gruppvis värderade fordringar:				
Årets nedskrivning avseende konstaterade kreditförluster	112	135	51	52
Årets reservering avseende befarade kreditförluster	34	31	18	11
Influtet på tidigare års konstaterade kreditförluster	-56	-66	-45	-55
Upplösning(-) av reserv för kreditförluster	-73	-75	-30	-38
Årets nettokostnad för gruppvis värderade fordringar	**17**	**25**	**-6**	**-30**

forts. not 13 Kreditförluster, netto

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
C. Länderrisker:				
Avsättning/upplösning(-) av reserv för länderrisker	**225**	**-100**	**145**	**-100**
D. Ansvarsförbindelser:				
Årets nettokostnad för infriande av garantier och andra ansvarsförbindelser	**33**	**61**	**42**	**61**
Årets nettokostnad för kreditförluster (A+B+C+D)	**650**	**1 105**	**438**	**885**

14 Värdeförändring på övertagen egendom

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Realiserad värdeförändring				
övertagna fastigheter				
övrig övertagen egendom	14		101	
	14		**101**	
Orealiserad värdeförändring				
övertagna fastigheter		40		
övrig övertagen egendom	24	158		
	24	**198**		
Summa	**38**	**198**	**101**	

15 Bokslutsdispositioner

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Upplösning av skatteutjämningsreserv K			+300	+301
Avsättningar till obeskattade reserver			-755	-983
Avsättning till värderegleringskonto utlåning				-4
Skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan			-71	-3
Återläggning kalkylmässiga pensionspremier	+183	+170	+183	+170
Gottgörelse från pensionsstiftelser	+587	+554	+587	+554
Utbetalda pensioner	-330	-314	-330	-314
Erhållna koncernbidrag			+753	+1 521
Lämnade koncernbidrag			-679	-487
Summa	**440**	**410**	**-12**	**755**

16 Skatt på årets resultat

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Beräknad bolagsskatt m m	920	951	761	788
Beräknad utländsk källskatt	41	37	41	38
Latent skatt	116	596	-9	374
Summa	**1 077**	**1 584**	**793**	**1 200**

17 Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Kassa	1 406	1 313	1 401	1 312
Clearingfordringar	603	689	603	686
Checkräkning Riksbanken	30	58	21	58
Tillgodohavanden hos utländska centralbanker	4 554	2 776	4 446	2 734
Summa	**6 593**	**4 836**	**6 471**	**4 790**

18 Belåningsbara statsskuldsförbindelser m m

	Koncernen		Moderbolaget	
a) Typ av värdepapper	1997	1996	1997	1996
Belåningsbara statspapper	43 260	38 038	41 070	37 981
Andra belåningsbara värdepapper	1 110	5 566	1 110	5 566
Summa	**44 370**	**43 604**	**42 180**	**43 547**

	Koncernen 1997			Koncernen 1996		
b) Emittenter	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Bokfört värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Bokfört värde
Anläggningstillgångar						
Svenska staten	3 947	3 987	3 947	55	55	55
Svenska kommuner	624	644	624	603	627	603
Utländska stater				669	669	669
Övriga utländska emittenter						
	4 571	**4 631**	**4 571**	**1 327**	**1 351**	**1 327**
Omsättningstillgångar						
Svenska staten	14 899	14 931	14 931	20 189	20 632	20 632
Svenska kommuner	447	486	486	555	596	596
Utländska stater	24 381	24 382	24 382	16 680	16 682	16 682
Övriga utländska emittenter				4 367	4 367	4 367
Summa	**39 727**	**39 799**	**39 799**	**41 791**	**42 277**	**42 277**

	Moderbolaget 1997			Moderbolaget 1996		
	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Bokfört värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Bokfört värde
Anläggningstillgångar						
Svenska staten	3 947	3 987	3 947			
Svenska kommuner	624	644	624	603	626	603
Utländska stater				669	669	669
Övriga utländska emittenter						
	4 571	**4 631**	**4 571**	**1 272**	**1 295**	**1 272**
Omsättningstillgångar						
Svenska staten	14 709	14 741	14 741	20 187	20 630	20 630
Svenska kommuner	447	486	486	555	596	596
Utländska stater	22 382	22 382	22 382	16 680	16 682	16 682
Övriga utländska emittenter				4 367	4 367	4 367
Summa	**37 538**	**37 609**	**37 609**	**41 789**	**42 275**	**42 275**

	Koncernen		Moderbolaget	
c) Löptidsinformation	1997	1996	1997	1996
Förfallande				
– om högst ett år	19 276	18 505	18 777	18 492
– senare än ett år men om högst fem år	19 758	19 514	18 265	19 470
– senare än fem år men om högst tio år	3 500	3 589	3 417	3 589
– senare än om tio år	1 836	1 996	1 721	1 996
Summa	**44 370**	**43 604**	**42 180**	**43 547**
Genomsnittlig återstående löptid (år)	1,35	1,20	1,35	1,20

Närmare upplysningar om de kriterier som använts för att klassificera dessa värdepapper lämnas under Redovisningsprinciper.

19 Utlåning till kreditinstitut

	Koncernen		Moderbolaget	
Löptidsinformation	1997	1996	1997	1996
Fordran att erhålla				
– på anfordran	82 099	89 242	103 946	96 588
– om högst tre månader	8 581	5 967	9 869	22 331
– senare än om tre månader men om högst ett år	6 386	2 392	8 774	3 545
– senare än om ett år men om högst fem år	1 622		14 597	1 845
– senare än om fem år	188	670	1 964	1 251
Summa	**98 876**	**98 271**	**139 150**	**125 560**

I ovanstående tabell ingår reserv för länderrisker enligt följande:

Länderriskreserv*	326	368	283	368
*Kreditvolym	1 440	1 289	1 248	1 289

20 Utlåning till allmänheten

	Koncernen		Moderbolaget	
Löptidsinformation	1997	1996	1997	1996
Fordran att erhålla				
– på anfordran	62 533	39 933	59 742	37 511
– om högst tre månader	44 156	40 285	37 579	34 019
– senare än om tre månader men om högst ett år	69 577	44 399	49 025	32 162
– senare än om ett år men om högst fem år	117 922	96 484	32 937	33 178
– senare än om fem år	21 378	30 251	10 591	19 140
Leasingutlåning		7 034		
Summa	**315 566**	**258 386**	**189 874**	**156 010**

I ovanstående tabell ingår reserv för befarade kreditförluster och länderrisker enligt följande:

Reserv för befarade förluster	3 827	4 028	3 495	3 576
Länderriskreserv*	226		189	
Summa	**4 053**	**4 028**	**3 684**	**3 576**
*Kreditvolym	1 297		1 170	

21 Obligationer och andra räntebärande papper i bankrörelsen

a) Typ av låntagare	Koncernen 1997	Koncernen 1996	Moderbolaget 1997	Moderbolaget 1996
Offentliga organ				
Andra låntagare	32 816	33 386	31 656	33 870
	32 816	**33 386**	**31 656**	**33 870**

b) Noterade/Onoterade	Koncernen 1997	Koncernen 1996	Moderbolaget 1997	Moderbolaget 1996
Noterade värdepapper	32 816	33 386	31 656	33 870
Onoterade värdepapper				
	32 816	**33 386**	**31 656**	**33 870**

c) Emittenter	Koncernen 1997 Anskaffningsvärde	Koncernen 1997 Verkligt värde	Koncernen 1997 Bokfört värde	Koncernen 1996 Anskaffningsvärde	Koncernen 1996 Verkligt värde	Koncernen 1996 Bokfört värde
Anläggningstillgångar						
Svenska bostadsinstitut	4 918	5 035	4 918	4 138	4 392	4 138
Övriga svenska emittenter;						
-icke finansiella företag	944	962	944	832	866	832
-övriga finansiella företag	1 014	1 076	1 014	1 808	1 866	1 808
Övriga utländska emittenter	702	702	702	587	596	587
	7 578	**7 775**	**7 578**	**7 365**	**7 720**	**7 365**
varav efterställt (förlagsbevis)	103	102	103			
Omsättningstillgångar						
Svenska bostadsinstitut	6 341	6 343	6 343	4 710	4 710	4 710
Övriga svenska emittenter;						
-icke finansiella företag	1 389	1 389	1 389	2 495	2 524	2 524
-övriga finansiella företag	3 239	3 240	3 240	4 579	4 588	4 588
Övriga utländska emittenter	14 237	14 266	14 266	14 199	14 199	14 199
	25 206	**25 238**	**25 238**	**25 983**	**26 021**	**26 021**
varav efterställt (förlagsbevis)	221	221	221	103	103	103

	Moderbolaget 1997 Anskaffningsvärde	Moderbolaget 1997 Verkligt värde	Moderbolaget 1997 Bokfört värde	Moderbolaget 1996 Anskaffningsvärde	Moderbolaget 1996 Verkligt värde	Moderbolaget 1996 Bokfört värde
Anläggningstillgångar						
Svenska bostadsinstitut	4 227	4 290	4 227	3 649	3 847	3 649
Övriga svenska emittenter;						
-icke finansiella företag	944	962	944	832	866	832
-övriga finansiella företag	1 014	1 073	1 014	1 808	1 866	1 808
Övriga utländska emittenter	395	395	395	501	506	501
	6 580	**6 720**	**6 580**	**6 790**	**7 085**	**6 790**
varav efterställt (förlagsbevis)	103	102	103			
Omsättningstillgångar						
Svenska bostadsinstitut	6 430	6 430	6 430	7 007	7 163	7 163
Övriga svenska emittenter;						
-icke finansiella företag	1 389	1 389	1 389	2 495	2 524	2 524
-övriga finansiella företag	3 042	3 042	3 042	4 582	4 591	4 591
Övriga utländska emittenter	14 186	14 215	14 215	12 778	12 802	12 802
	25 047	**25 076**	**25 076**	**26 862**	**27 080**	**27 080**
varav efterställt (förlagsbevis)	221	221	221	216	224	224

d) Löptidsinformation	Koncernen 1997	Koncernen 1996	Moderbolaget 1997	Moderbolaget 1996
Förfallande				
-om högst ett år	9 529	14 514	8 894	15 136
-senare än om ett år men om högst fem år	14 479	11 640	14 407	12 510
-senare än om fem år men om högst tio år	7 028	5 444	6 887	4 898
-senare än om tio år	1 780	1 788	1 468	1 326
	32 816	**33 386**	**31 656**	**33 870**
Genomsnittlig återstående löptid (år)	2,10	1,55	2,06	1,34

Närmare upplysningar om de kriterier som använts för att klassificera dessa värdepapper lämnas under Redovisningsprinciper.

22 Obligationer och andra räntebärande värdepapper i försäkringsrörelsen

a) Typ av låntagare	Koncernen 1997
Offentliga organ	5 031
Andra låntagare	5 565
	10 596

b) Noterade/Onoterade	Koncernen 1997
Noterade värdepapper	10 596
Onoterade värdepapper	
	10 596

c) Emittenter	Koncernen 1997 Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Bokfört värde
Anläggningstillgångar			
Svenska staten	5 031	5 232	5 031
Svenska bostadsinstitut	3 383	3 394	3 383
Övriga svenska emittenter;			
-icke finansiella företag			
-övriga finansiella företag	161	170	161
Utländska stater	1 105	1 121	1 105
Övriga utländska emittenter	916	925	916
	10 596	**10 842**	**10 596**
varav efterställt (förlagsbevis)			

d) Löptidsinformation	Koncernen 1997
Förfallande	
-om högst ett år	188
-senare än om ett år men om högst fem år	6 504
-senare än om fem år men om högst tio år	2 286
-senare än om tio år	1 618
	10 596
Genomsnittlig återstående löptid (år)	3,75

Närmare upplysningar om de kriterier som använts för att klassificera dessa värdepapper lämnas under Redovisningsprinciper.

23 Aktier och andelar i bankrörelsen

a) Noterade/Onoterade	Koncernen 1997	Koncernen 1996	Moderbolaget 1997	Moderbolaget 1996
Noterade värdepapper	2 372	1 018	2 217	984
Onoterade värdepapper	1 158	2 385	709	812
Summa	**3 530**	**3 403**	**2 926**	**1 796**
Typ av innehav				
A. Positions-/placeringsaktier	2 344	1 017	2 217	983
B. Övertagna för skyddande av fordran	529	1 809	224	372
C. Övriga aktier och andelar	657	577	485	441
	3 530	3 403	2 926	1 796

		Nominellt belopp	Bokfört värde	Utdelning	Röstandel %
A1. Positions-/placeringsaktier					
Positionsaktier i SEK		0,0	1 307,7	0,0	0
Positionsaktier i andra valutor		0,0	803,5	3,2	0
FR FastighetsRenting AB	SEK	22,9	82,5	0,0	6
Stockholms Fondbörs, emissionsaktier	SEK	0,0	0,0	0,0	0
Scandinavian EQT Partners Ltd (teckningsrätter)	NLG	0,0	0,0	0,0	0
Scandinavian Equity Partners Ltd	GBP	0,0	5,3	2,6	5
Hansabank Ltd	EEK	0,0	17,9	0,0	0
Moderbolagets innehav			**2 216,9**	**5,8**	
A2. Positions-/placeringsaktier					
Positionsaktier i SEK			117,3	7,5	
Positionsaktier i andra valutor			10,0	1,8	
Dotterbolags innehav			**127,3**	**9,3**	
Koncernens innehav			**2 344,2**	**15,1**	

Moderbolagets tradingportfölj innehöll vid utgången av året S-E-Banksaktier till ett marknadsvärde av 36 Mkr (120 Mkr). Dessa har i bokslutet enligt redovisningsreglerna värderats till 0 kronor.

B1. Övertagna för skyddande av fordran					
Activum Fastighetsutveckling	SEK	1,5	4,4	0,0	23[1)]
Birma AB	SEK	0,0	0,0	0,0	0
Eter Leasing AB, (i likvidation)	SEK	2,5	0,0	0,0	50[1)]
Eterium AB (i likvidation)	SEK	0,0	0,0	0,0	25[1)]
Fastighets AB Coronado (i likvidation)	SEK	163,3	0,0	0,0	100[1)]
Fastighetsaktiebolaget Bonifazius	SEK	3,4	1,0	0,0	2
FR FastighetsRenting AB	SEK	25,2	68,0	28,8	25[1)]
Gamlestaden Intressenter AB	SEK	0,0	0,0	0,0	17
IFA Ship AB Stockholm	SEK	0,1	0,1	0,0	100[1)]
Independent Intressenter AB	SEK	0,0	0,0	0,0	20
PEAB AB, teckningsoptioner	SEK	0,0	11,5	0,0	
Coronado 2 Holding BV	NLG	0,0	0,0	0,0	100[1)]
Cowen Holding I BV	NLG	0,1	41,1	0,0	35
Cowen Holding II BV	NLG	0,1	41,1	0,0	35
Cowen Holding III BV	NLG	0,1	41,1	0,0	35
Raffles Holding	GBP	1,3	16,3	0,0	0
Moderbolagets innehav			**224,6**	**28,8**	
B2. Övertagna för skyddande av fordran					
Evidentia Fastighets AB		139,1	143,1	0,0	34[1)]
InfraCity AB		40,0	150,0	0,0	40[1)]
Kapitalparken AB		0,0	0,3	0,0	15
Sacramento Property Holding AB		0,7	0,7	0,0	48[1)]
Wihlborgs Fastigheter AB		12,2	10,6	0	0
Dotterbolags innehav			**304,7**	**0,0**	
Koncernens innehav			**529,3**	**28,8**	

1) Innehavet i dessa bolag har redovisats som aktier och andelar övertagna för skyddande av fordran och inte som aktier och andelar i intressebolag trots att innehavet uppgår till minst 20 %. Övertagna panter värderas enligt lägsta värdets princip, vilket innebär att en konsolidering med kapitalandelsmetoden teoretiskt inte ger någon extra effekt på koncernens kapital så länge inga övervärden finns i innehaven.

forts.not 23 Aktier och andelar i bankrörelsen

		Nominellt belopp	Bokfört värde	Utdelning	Röstandel %
C1. Övriga aktier och andelar					
Backupcentralen AB	SEK	0,0	0,0	1,5	0
Brf Centrum Hofors	SEK	0,0	0,0	0,0	0
Brf Falken Malmö	SEK	0,0	11,2	0,0	0
Brf Fältprästen 3 Stockholm	SEK	0,0	1,7	0,0	0
Brf Karl den XV:s Port (Nybrog. 62)	SEK	0,0	0,3	0,0	0
Brf Mellanheden Malmö	SEK	0,0	0,1	0,0	0
Brf Munklägret Stockholm	SEK	0,0	1,2	0,0	0
Brf Oxen Mindre Stockholm	SEK	0,0	2,5	0,0	0
CityMail Sweden AB	SEK	0,4	2,9	0,0	4
Epigress AB	SEK	0,0	1,5	0,0	1
Gordion AB	SEK	0,1	1,0	0,0	3
Metget AB	SEK	0,3	3,0	0,0	5
HMS Fieldbus Systems AB	SEK	0,0	10,0	0,0	3
Brf Opalen Falkenberg	SEK	0,0	0,1	0,0	0
Brf Riksbyggen Götenehus	SEK	0,0	0,2	0,0	0
Brf Rådjuret Stockholm	SEK	0,0	3,8	0,0	0
Brf Räfsan nr 13	SEK	0,0	0,4	0,0	0
Brf Tellusborg Stockholm	SEK	0,0	0,4	0,0	0
Brf Åkern Norrköping	SEK	0,0	0,1	0,0	0
Fastighetsbolaget Inedal (HB)	SEK	0,0	1,4	0,0	0
Företagskapital AB	SEK	2,3	1,6	0,7	12
KontoCentralen AB	SEK	0,0	0,0	0,0	17
OM Gruppen AB	SEK	2,6	1,1	4,7	2
Penningmarknadsinformation PMI AB	SEK	0,4	0,4	0,0	14
Stockholms Fondbörs AB	SEK	2,7	5,7	3,3	11
Svensk Exportkredit AB	SEK	126,0	361,0	118,4	18
Stöldskyddsregistret SR AB	SEK	0,5	5,0	0,0	4
Procoat AB	SEK	0,6	4,0	0,0	5
Prodacapo AB	SEK	0,0	1,0	0,0	2
Värdepapperscentralen VPC AB	SEK	4,5	0,4	0,0	8
Chicago Mercantile, New York	USD	0,0	34,5	0,0	0
Euroclear Clearance System S.C., Belgien	BEF	0,0	0,0	0,0	0
Adela Investment Company S.A., Luxemburg	USD	2,8	0,0	0,0	3
Banco Finasa de Investimento, Sao Paolo	BRL	127,2	0,0	0,3	4
Euroclear Clearance System Public Ltd. Company, Zurich	USD	0,1	5,7	2,9	4
Exchange Clearing House Limited, London	GBP	5,2	9,2	0,0	8
Helsingfors Fondbörs	FIM	0,6	0,9	0,0	1
Helsingfors Värdehandelscentral Oy, Helsingfors	FIM	0,5	0,7	0,0	7
Ind Credit & Investment Co of India (ICICI), Bombay	INR	0,6	0,0	0,0	0
International Petroleum Exchange	GBP	0,0	1,6	0,0	0
Köbenhavn Fondbörs	DKK	0,1	0,1	0,0	0
London Clearing House Ltd.	GBP	0,2	3,9	0,0	0
London Interbank Financial Futures Exchange (LIFFE), London	GBP	0,1	5,6	0,0	0
Norsk Tillitsmann AS	NOK	0,5	0,6	0,0	5
S.W.I.F.T., Bryssel	BEF	3,5	0,0	0,0	1
SIFIDA, Luxemburg	USD	0,2	0,0	0,0	1
Moderbolagets innehav			**484,8**	**131,8**	
C2. Övriga aktier och andelar					
AG Bankirfirma Ab	FIM	0,7	12,7	0,0	70
Community Reinsurance Corp. Ltd	GBP	0,5	4,1	0,0	16
Consulting AB Lennemark & Andersson	SEK	0,1	1,9	0,0	16
Electronic Broking Systems, EBS	USD	17,0	134,4	0,0	5
Europay International S.A.	BEF	0,5	2,2	0,0	5
European Acquisition Capital Ltd. Partnership 1	XEU	0,2	1,6	0,0	0
European Acquisition Capital Ltd. Partnership US	XEU	0,4	3,8	0,0	0
Export Leasing (CI) Company Ltd	USD	0,3	1,6	0,2	0
Gyllenberg Asset Management Ab	FIM	1,5	2,1	0,0	0
Liquiditäts Konsortialbank	DEM	0,3	1,0	0,1	0
Oranien Hotel Betriebs GmbH	DEM	0,5	2,2	0,0	100
Övriga			4,1	0,1	0
Dotterbolags innehav			**172,7**	**0,4**	
Koncernens innehav			**656,5**	**132,2**	

Närmare upplysningar om de kriterier som använts för att klassificera dessa värdepapper lämnas under Redovisningsprinciper.

24 Aktier och andelar i försäkringsrörelsen

	Anskaffningsvärde	Bokfört värde
Placeringsaktier		
Sverige		4291
Danmark		11
Finland		1 147
Frankrike		177
Italien		99
Nederländerna		102
Norge		15
Schweiz		136
Spanien		54
Storbritannien		273
Tyskland		194
USA		1 058
Summa		**7557**
Avgår orealiserat terminsresultat		**-73**
Summa placeringsaktier		**7484**
Summa placeringsaktier	**4849**	**7484**
Andelar utländska aktiefonder	**934**	**991**
Summa placeringsaktier och andelar utländska aktiefonder	**5 783**	**8 475**

Specifikation av aktieinnehaven kan erhållas från koncernens huvudkontor.

25 Aktier och andelar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken

	Koncernen	
	1997	1996
Andel i försäkringspremiefonder för försäkringstagares räkning	28 371	16 663
	28 371	**16 663**

26 Aktier och andelar i intresseföretag

	Koncernen		Moderbolaget	
Noterat/Onoterat	1997	1996	1997	1996
Noterade värdepapper				
Onoterade värdepapper	262	82	32	32
	262	**82**	**32**	**32**
varav innehav i kreditinstitut	29	29	29	29

Närmare upplysningar om de kriterier som använts för att klassificera dessa värdepapper lämnas under Redovisningsprinciper

		Nominellt belopp	Bokfört värde	Utdelning	Röstandel %
Aktier och andelar i intresseföretag					
Bankgirocentralen BGC AB	SEK	16,6	1,7	4,0	33
Bankomatcentralen AB	SEK	0,1	0,1	0,0	22
EQT Partners AB	SEK	0,1	0,3	0,0	25
Privatgirot AB	SEK	0,3	0,3	0,0	28
Svensk Bostadsfinansiering AB, BOFAB	SEK	25,0	29,3	0,0	50
Upplysningscentralen UC AB	SEK	0,3	0,3	0,0	27
Scandinavian Banking Partners Holding A/S, Danmark	DKK	0,1	0,1	0,0	25
Moderbolagets innehav			**32,1**	**4,0**	
FB Inedal 8 HB	SEK	0,0	3,7	0,0	21
Förenade Trygg Gruppförsäkring AB	SEK	8,3	8,3	0,0	45
Garda Life SA	PLN	0,0	19,1	0,0	50
Livförsäkringsaktiebolaget S-E-Banken Försäkring	SEK	50,0	50,0	0,0	100
Partner SA	PLN	0,0	23,9	0,0	50
Trygg-Hansa Livförsäkrings AB	SEK	27,9	24,9	0,0	100
Trygg-Hansa Nya Livförsäkrings AB	SEK	100,0	100,0	0,0	100
Övriga			0,1	0,0	
Dotterbolagens innehav			**230,0**	**0,0**	
Koncernens innehav			**262,1**	**4,0**	

27 Aktier och andelar i koncernföretag

	Moderbolaget 1997	1996
A. Svenska dotterbolag	18 823	4 662
B. Utländska dotterbolag	3 306	2 767
	22 129	**7 429**
varav innehav i kreditinstitut	6 887	6 015

		Nominellt belopp	Bokfört värde	Utdelning	Röstandel %
A. Svenska dotterbolag					
Aktiv Placering AB, Stockholm, (vilande)	SEK	0,1	0,1	0,0	100
Diners Club Nordic AB, Stockholm	SEK	5,7	205,9	0,0	100
Enskilda Corporate AB, Stockholm, (vilande)	SEK	0,1	0,1	0,0	100
Enskilda Securities AB, Stockholm, (vilande)	SEK	0,1	0,1	0,0	100
Eurocard AB, Stockholm	SEK	5,0	8,4	0,0	100
FinansSkandic AB, Stockholm	SEK	225,0	145,0	52,0	100
Försäkringsaktiebolaget S E Captive, Stockholm	SEK	100,0	100,0	0,0	100
S-E-Banken BoLån AB (förlagslån), Stockholm	SEK	1 775,0	1 775,0	0,0	100
S-E-Banken BoLån AB, Stockholm	SEK	200,0	1 934,0	0,0	100
S-E-Banken Fastigheter AB, Stockholm	SEK	130,0	980,0	0,0	100
S-E-Banken Fonder AB, Stockholm	SEK	21,0	21,0	0,0	100
S-E-Banken Försäkring Holding AB, Stockholm	SEK	120,0	253,0	47,0	100
SEB Invest, Stockholm	SEK	5,0	5,0	0,0	100
Skandinaviska Kredit AB (vilande) Stockholm	SEK	0,1	0,1	0,0	100
Trygg-Hansa AB[1)], Stockholm	SEK	6 950,8	13 395,3	3 500,0	98
Moderbolagets innehav			**18 823,0**	**3 599,0**	

1) Aktieinnehavet i Trygg-Hansa har skrivits ned med 3 500 Mkr. Det motsvarar en anteciperad utdelning från Trygg-Hansa på 3 500 Mkr.

B. Utländska dotterbolag					
Ane Gyllenberg Ab, Helsingfors	FIM	409,1	415,7	0,0	100
Enskilda España S. A., Madrid	ESP	15,0	0,0	0,0	100
Enskilda Securities Incorp., New York	USD	0,0	21,4	3,8	100
Enskilda Societé de Bourse S. A., Paris	FRF	26,9	42,6	0,0	100
FinansSkandic Leasing (SEA) Ltd, Singapore	SGD	0,1	0,4	0,0	100
Interscan Servicos de Consultoria Ltda, Sao Paulo	BRL	2,3	0,0	0,0	100
Skandinaviska Enskilda Banken Corporation, New York	USD	20,0	556,6	0,0	100
Skandinaviska Enskilda Banken Funding Incorp, Delaware	USD	0,0	0,1	0,0	100
Skandinaviska Enskilda Banken, Reinsurance, Luxemburg	LUF	50,0	8,2	0,0	100
Skandinaviska Enskilda Banken, Luxemburg S. A., Luxemburg	LUF	1 460,0	369,5	0,0	100
Scandinavian Finance BV, Amsterdam	NLG	2,1	8,4	0,0	100
Skandinaviska Enskilda Banken South East Asia Ltd, Singapore	SGD	40,0	191,3	0,0	100
Skandinaviska Enskilda Banken AG, Frankfurt	DEM	81,3	579,6	0,0	100
Skandinaviska Enskilda Banken AG, Frankfurt (förlagslån)	DEM	50,0	232,2	0,0	100
Skandinaviska Enskilda Ltd, London	GBP	49,3	880,4	0,0	100
			3 306,4	**3,8**	

Närmare upplysningar om de kriterier som använts för att klassificera dessa värdepapper lämnas under Redovisningsprinciper.
Uppgifter om dotter- och intressebolagens organisationsnummer tillhandahålls av banken på begäran.

28 Immateriella anläggningstillgångar

	Koncernen 1997	1996	Moderbolaget 1997	1996
Goodwill	10 556	326		103
	10 556	**326**		**103**

29 Materiella tillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Inventarier	1 135	728	317	263
Leasingobjekt			373	133
Placeringsfastigheter	287			
Fastigheter för egen verksamhet	2 973	2 862	15	17
Fastigheter övertagna för skydd av fordran	104	148	26	26
Summa	**4 499**	**3 738**	**731**	**439**

Leasingobjekt				
Ackumulerat anskaffningsvärde			466	177
Ackumulerade avskrivningar			-93	-44
Bokfört värde			**373**	**133**

Avskrivningar på leasingobjekt görs enligt annuitetsmodell och baseras på ett erfarenhetsmässigt beräknat restvärde vid avtalsperiodens slut. För leasingobjekt som inte kan omsättas på en fungerande marknad är det planenliga restvärdet noll vid avtalsperiodens slut.

Överskott i samband med avyttring av leasingobjekt redovisas under övriga intäkter.

Fastigheter för egen verksamhet				
Ackumulerat anskaffningsvärde	2 851	2 660	19	18
Ackumulerade uppskrivningar	860	861		
Ackumulerade avskrivningar	-719	-645	-1	-1
Ackumulerade nedskrivningar	-19	-14	-3	
Summa	**2 973**	**2 862**	**15**	**17**
Taxeringsvärde fastigheter	2 609	2 022	11	10

Driftnetto för fastigheter som övertagits för skyddande av fordran				
Externa intäkter	6	3	3	3
Driftskostnader	1	1	1	1
Driftsnetto	**5**	**2**	**2**	**2**

Egendom som övertagits för skyddande av fordran				
Byggnader och mark	104	148	26	26
Aktier och andelar	529	1 809	224	372
Summa	**633**	**1 957**	**250**	**398**

30 Övriga tillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Fondlikvidfordringar	13 132	9 794	13 132	9 794
Marknadsvärde derivat	65 061	61 305	64 955	61 275
Övrigt	8 108	2 929	9 911	4 284
Summa	**86 301**	**74 028**	**87 998**	**75 353**

31 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Förutbetalda kostnader	1 302	1 198	540	968
Upplupna räntor	16 973	12 707	15 913	11 852
Summa	**18 275**	**13 905**	**16 453**	**12 820**

32 Skulder till kreditinstitut

	Koncernen		Moderbolaget	
Löptidsinformation	1997	1996	1997	1996
Skuld att återbetala				
- på anfordran	126 428	83 189	126 883	85 985
- om högst tre månader	11 859	28 109	15 435	33 149
- senare än om tre månader men om högst ett år	15 158	11 754	15 268	12 522
- senare än om ett år men om högst fem år	1 179	533	1 467	211
- senare än om fem år	7		80	38
Summa	**154 631**	**123 585**	**159 133**	**131 905**

33 In- och upplåning från allmänheten

Löptidsinformation – Inlåning	Koncernen 1997	Koncernen 1996	Moderbolaget 1997	Moderbolaget 1996
Skuld att återbetala				
- på anfordran	129 821	123 961	129 123	124 632
- om högst tre månader	57			
- senare än om tre månader men om högst ett år	104			
- senare än om ett år men om högst fem år	37			
- senare än om fem år				
Summa	**130 019**	**123 961**	**129 123**	**124 632**

Inlåning definieras som saldot på de konton som omfattas av insättningsgarantin. Beloppet avser hela behållningen på konton utan hänsyn till den beloppsbegränsning som gäller för insättningsgaranti och avgiftsunderlag.

Löptidsinformation - Upplåning	Koncernen 1997	Koncernen 1996	Moderbolaget 1997	Moderbolaget 1996
Skuld att återbetala				
- på anfordran	24 204		20 855	
- om högst tre månader	9 015	20 834	6 913	18 709
- senare än om tre månader men om högst ett år	5 780	3 889	5 601	1 800
- senare än om ett år men om högst fem år	1 250	3 023	1 220	2 987
- senare än om fem år	470	222	370	222
Summa	**40 719**	**27 968**	**34 959**	**23 718**
Summa	**170 738**	**151 929**	**164 082**	**148 350**

34 Emitterade värdepapper m m

	Koncernen 1997	Koncernen 1996	Moderbolaget 1997	Moderbolaget 1996
Commercial paper	1 167	1 679	1 167	1 302
Certifikat	36 150	26 778	30 819	23 973
Obligationslån	75 488	78 409	14 481	14 764
	112 805	**106 866**	**46 467**	**40 039**
Löptidsinformation – Emitterade skuldebrev				
Förfallande				
- om högst ett år	17 944	24 211	2 336	7 334
- senare än om ett år men om högst fem år	49 435	46 164	10 571	6 595
- senare än om fem år men om högst tio år	7 429	7 350	894	151
- senare än tio år	680	684	680	684
	75 488	**78 409**	**14 481**	**14 764**
Genomsnittlig återstående löptid	2,87	2,78	2,49	2,98
Löptidsinformation - Övriga				
Skuld att återbetala				
- på anfordran	395		395	
- om högst tre månader	21 209	18 249	15 844	16 901
- senare än om tre månader men om högst ett år	14 222	10 208	14 256	8 374
- senare än om ett år men om högst fem år	1 304		1 304	
- senare än om fem år	187		187	
	37 317	**28 457**	**31 986**	**25 275**
Summa	**112 805**	**106 866**	**46 467**	**40 039**

forts. not 34 Emitterade värdepapper m m

Obligationslån utgivna av moderbolaget		Ursprungligt nominellt belopp	Bokfört belopp	Räntesats %
1991/01	DEM	30,0	109,1	0,000
1991/98	DEM	100,0	384,0	0,000
1991/01	JPY	5 000,0	305,0	1)
1991/98	JPY	10 000,0	542,8	3)
1992/98	USD	40,0	0,0	1)
1993/98	USD	5,0	39,5	2)
1993/33	USD	300,0	680,2	8,110
1994/98	USD	10,0	79,1	2)
1994/98	JPY	1 000,0	61,0	3)
1994/01	JPY	1 000,0	0,0	5,000
1994/98	JPY	1 000,0	0,0	4,100
1995/00	USD	3,0	0,0	2)
1995/00	DEM	75,0	331,0	2)
1995/98	DEM	400,0	0,0	2)
1995/98	DEM	20,0	88,2	2)
1995/98	DEM	30,0	132,4	2)
1995/98	DEM	50,0	220,6	2)
1995/98	DEM	50,0	220,6	5,600
1995/99	DEM	50,0	0,0	2)
1995/01	JPY	5 000,0	195,2	2)
1995/98	DEM	30,0	132,4	4,600
1996/00	USD	10,0	79,1	2)
1996/00	USD	30,0	237,1	2)
1996/98	DEM	30,0	0,0	2)
1996/99	SEK	27,7	26,3	1)
1996/99	SEK	147,4	140,2	1)
1996/99	USD	11,0	87,0	2)
1996/99	DKK	20,0	0,0	4)
1996/99	SEK	34,4	33,6	1)
1996/99	JPY	2 000,0	122,0	2)
1996/98	GBP	10,0	130,9	6,630
1996/03	USD	5,0	0,0	2)
1996/00	GBP	25,0	327,2	2)
1996/00	DEM	100,0	441,2	4,980
1996/99	SEK	91,5	102,8	1)
1996/99	SEK	63,5	85,0	1)
1996/03	GBP	10,0	130,9	7,920
1997/99	USD	10,0	79,0	2)
1997/98	USD	7,5	59,3	2)
1997/99	USD	10,0	79,0	2)
1997/02	SEK	100,0	100,0	2)
1997/01	JPY	3 000,0	183,0	1 ,380
1997/02	SEK	50,0	50,0	6,160
1997/99	DEM	50,0	220,6	2)
1997/99	JPY	1 300,0	79,3	0,450
1997/01	NOK	58,5	62,9	1)
1997/02	SEK	200,0	200,0	2)
1997/99	GBP	10,0	130,9	2,000
1997/00	SEK	186,0	185,0	1)
1997/04	USD	5,0	39,5	2)
1997/04	SEK	100,0	100,0	6,780
1997/99	USD	50,0	395,2	2)
1997/99	USD	20,0	158,1	2)
1997/98	ITL	10 000,0	44,9	4)
1997/99	USD	30,0	237,1	2)
1997/02	DEM	75,0	330,9	4,880
1997/00	SEK	213,5	212,1	1)
1997/99	USD	25,0	197,6	2)
1997/01	NOK	15,0	16,2	1)
1997/98	SEK	200,0	200,0	4)
1997/02	USD	20,0	158,1	2)
1997/00	USD	25,0	79,2	2)
1997/00	DEM	50,0	220,6	2)
1997/00	DEM	25,0	197,6	2)
1997/02	DEM	50,0	220,6	2)
1997/00	USD	25,0	197,6	6,250
1997/99	GBP	6,5	85,1	2)

forts. not 34 Emitterade värdepapper m m

Obligationslån utgivna av moderbolaget		Ursprungligt nominellt belopp	Bokfört belopp	Räntesats %
1997/99	USD	17,6	139,1	2)
1997/02	GBP	10,0	130,9	7,950
1997/02	DEM	120,0	529,5	2)
1997/02	GBP	10,0	130,9	8,000
1997/00	FIM	200,0	291,5	4,530
1997/00	JPY	3 000,0	0,0	1,350
1997/04	DEM	100,0	441,2	2)
1997/02	USD	20,0	158,1	2)
1997/00	SEK	304,5	303,7	1)
1997/02	ITL	10 000,0	44,9	4)
1997/02	USD	25,0	197,6	2)
1997/02	NOK	575,0	618,3	2)
1997/99	JPY	1 170,0	71,4	2)
1997/01	JPY	2 000,0	122,0	2)
1997/02	ITL	10 000,0	44,9	4)
1997/02	DEM	50,0	220,6	5,370
1997/07	NOK	400,0	233,9	0,000
1997/02	SEK	50,0	50,0	3)
1997/00	JPY	3 000,0	183,0	1,110
1997/04	USD	10,0	79,1	2)
1997/99	SEK	50,0	50,0	1)
1997/03	NOK	35,6	38,3	1)
1997/02	NOK	14,8	15,9	1)
1997/00	SEK	96,2	92,9	1)
1997/00	SEK	85,4	84,8	1)
1997/00	SEK	38,1	36,9	1)
1997/00	SEK	80,7	79,3	1)
1997/00	SEK	62,7	61,5	1)
1997/00	SEK	31,2	28,8	1)
1997/03	NOK	16,6	17,8	1)
Summa			**14 480,6**	

1) Index
2) FRN, Floating Rate Note
3) VRN, Variable Rate Note
4) Formula

35 Övriga skulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Bankgirouppdrag	2 065	1 704	2 045	1 704
Skatteskuld	657	927	249	241
Fondlikvidskulder	19 376	16 038	19 374	16 038
Postväxlar	2 620	2 496	2 415	2 496
Marknadsvärde derivat	62 664	56 270	62 600	56 258
Övriga skulder	29 461	18 119	22 298	16 391
Summa	**116 843**	**95 554**	**108 981**	**93 128**

36 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Upplupna räntor	16 414	10 704	13 854	8 925
Förutbetalda intäkter	1 821	2 411	1 040	1 972
Summa	**18 235**	**13 115**	**14 894**	**10 897**

37 Försäkringstekniska avsättningar

	Koncernen	
Typ av innehav	1997	1996
Försäkringstekniska avsättningar brutto	14 955	
Återförsäkringsbolagens andel i försäkringstekniska avsättningar	-1 719	
Summa	**13 236**	

38 Avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken

Typ av innehav	Koncernen 1997	Koncernen 1996
Premiereserv för försäkringstagare	28 275	16 663
Summa	**28 275**	**16 663**

39 Övriga avsättningar

	Koncernen 1997	Koncernen 1996	Moderbolaget 1997	Moderbolaget 1996
Latent skatteskuld	2 380	2 481	364	374
Reserv för utombalansposter	191	170	180	97
Omstruktureringsreserv	2 255		1 018	
Summa	**4 826**	**2 651**	**1 562**	**471**

40 Efterställda skulder

	Koncernen 1997	Koncernen 1996	Moderbolaget 1997	Moderbolaget 1996
Förlagslån	8 306	8 394	7 534	7 769
Förlagslån, nollkupong	1 841	1 793	1 841	1 793
Förlagslån, eviga	11 360	8 778	11 110	8 778
Summa	**21 507**	**18 965**	**20 485**	**18 340**

Moderbolaget		Ursprungligt nominellt belopp	Bokfört belopp	Räntesats %
Förlagslån				
1989/99	SEK	1 000,0	541,1	1)
1990/05	DKK	300,0	243,1	9,000
1990/05	DKK	25,0	28,9	9,000
1990/00	GBP	12,0	157,1	1)
1990/00	XEU	60,0	488,3	8,097
1990/00	CHF	100,0	277,6	7,125
1990/00	DEM	200,0	551,9	9,000
1990/00	AUD	150,0	773,7	6,000
1990/05	AUD	200,0	1 031,6	6,000
1990/05	AUD	100,0	515,8	7,500
1991/01	CHF	100,0	219,7	7,250
1991/98	LUF	750,0	160,4	9,250
1992/02	USD	400,0	995,4	8,450
1994/09	USD	200,0	1 549,4	6,875
Summa			**7 534,0**	
Förlagslån, nollkupong				
1991/01	SEK	1 000,0	731,6	0,000
1991/01	JPY	8 902,6	469,9	0,000
1992/02	SEK	1 000,0	639,6	0,000
Summa			**1 841,1**	
Förlagslån, eviga				
1990	DEM	170,0	580,2	2)
1990	USD	100,0	632,4	2)
1991	DKK	350,0	324,2	2)
1995	JPY	10 000,0	609,9	4,400
1995	JPY	15 000,0	914,9	3,600
1996	JPY	5 000,0	299,3	1)
1996	USD	150,0	1 185,7	6,625
1996	USD	50,0	392,8	1)
1996	USD	50,0	389,5	1)
1996	USD	150,0	1 185,7	1)
1996	USD	150,0	1 185,7	8,125
1996	GBP	100,0	1 309,0	9,040
1997	USD	150,0	1 185,7	7,500
1997	JPY	15 000,0	914,9	5,000
Summa			**11 109,9**	
Förlagslån emitterade av moderbolaget			**20 485,0**	

forts. not 40 Efterställda skulder

Förlagslån emitterade av S-E-Banken BoLån AB	2 474,6
Förlagslån emitterade av övriga dotterbolag	542,7
Koncerninterna innehav	-1 995,6
Förlagslån emitterade av koncernen	**21 506,7**

1) FRN, Floating Rate Note
2) VRN, Variable Rate Note

41 Obeskattade reserver

	Moderbolaget 1997	Moderbolaget 1996
A. Skatteutjämningsreserv		
Saldo vid årets ingång	1 202	1 503
Upplösning	-300	-301
	902	**1 202**
B. Periodiseringsfond		
Saldo vid årets ingång	1 813	830
Avsättning	755	983
	2 568	**1 813**
C. Överavskrivning inventarier och leasingobjekt		
Saldo vid årets ingång	8	5
Avsättning	71	3
	79	**8**
D. Övriga obeskattade reserver		
Saldo vid årets ingång	16	12
Valutakursförändringar	1	
Avsättning		4
	17	**16**
Summa obeskattade reserver	**3 566**	**3 039**

42 Eget kapital

	Koncernen 1997	Koncernen 1996	Moderbolaget 1997	Moderbolaget 1996
Bundet eget kapital				
Aktiekapital	5 882	5 270	5 882	5 270
562 553 128 A-aktier à nom 10 kr				
25 692 934 C-aktier à nom 10 kr				
Reservfond m m	16 316	10 286	9 183	4 201
Fond för orealiserade vinster	1 009	1 349	940	1 423
Summa	**23 207**	**16 905**	**16 005**	**10 894**
Fritt eget kapital				
Balanserad vinst	2 323	-301	3 720	942
Årets resultat	2 437	4 696	705	3 744
Summa	**4 760**	**4 395**	**4 425**	**4 686**
Summa eget kapital	**27 967**	**21 300**	**20 430**	**15 580**

Förändring av eget kapital	Koncernen Bundet eget kapital	Koncernen Fritt eget kapital	Moderbolaget Bundet eget kapital	Moderbolaget Fritt eget kapital
Saldo vid årets ingång	16 905	4 395	10 894	4 686
Utdelning till aktieägarna		-1 449		-1 449
Förändring av omräknings-differens/koncernstruktur	+61	+24		
Nyemission	+5 594		+5 594	
Omföring fritt/bundet kapital	+987	-987		
Årets resultat		+2 437		+705
Omföring netto till/från fond för orealiserade vinster	-340	+340	-483	+483
Saldo vid årets utgång	**23 207**	**4 760**	**16 005**	**4 425**

43 För egna skulder ställda säkerheter

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Ställda panter				
Utlåning	1 466	836	1 457	820
Obligationer m m	34 313	23 843	32 014	23 791
Repor	45 134	26 251	41 372	26 251
Pantbrev	12	2		2
Summa	**80 925**	**50 932**	**74 843**	**50 864**

Av posten utlåning i moderbolaget avser 401 Mkr (359 Mkr) pantförskrivning av lånereverser till förmån för AB Svensk Exportkredit.

44 Övriga ställda säkerheter

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Andelar i försäkringspremiefonder	20 597	10 188		
Värdepapperslån	5 054	2 923	4 845	2 923
Summa	**25 651**	**13 111**	**4 845**	**2 923**

45 Ansvarsförbindelser

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Garantier				
Garantiförbindelser – krediter	12 773	8 381	10 272	7 954
Garantiförbindelser – övriga	25 247	32 926	24 012	32 008
Egna accepter	2 750	1 716	2 722	1 716
Garantifondförbindelser	123	123	123	123
Summa	**40 893**	**43 146**	**37 129**	**41 801**
Beviljade, ej disponerade remburser	**6 608**	**6 494**	**6 509**	**6 225**
Summa	**47 501**	**49 640**	**43 638**	**48 026**

Övriga ansvarsförbindelser

Moderbolaget har gentemot Monetary Authority of Singapore utfäst sig att svara för att dotterbanken i Singapore kan fullgöra sina åtaganden.
Moderbolaget har utfäst sig att vid varje tidpunkt hålla aktiekapitalet Diners Club Nordic AB intakt.

46 Åtaganden

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Åtaganden om framtida betalning				
Avtal om köp och försäljning av värdepapper på termin	44	14		
Avtal om att inom viss tid ställa deposition till annans förfogande	4 054	2 878	4 054	2 878
Andra åtaganden				
Garanterat belopp vid likviditetsförvaltning	2 694	5 361	2 694	5 361
Beviljade men ej utbetalade krediter	40 969	37 746	37 083	28 905
Outnyttjad del av beviljad räkningskredit	35 461	64 395	33 838	31 327
Värdepapperslån	5 904	3 425	5 901	3 383
Övriga åtaganden				
Summa	**89 126**	**113 819**	**83 570**	**71 854**

47 Problemkrediter och kreditförlustreserv

	Koncernen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Problemkrediter				
Osäkra fordringar	8 033	9 014	5 593	6 964
Räntenedsatta fordringar	1 756	1 843	1 643	1 114
	9 789	**10 857**	**7 236**	**8 078**
Reserv för befarade kredit-förluster	-3 827	-4 028	-3 495	-3 576
Summa	**5 962**	**6 829**	**3 741**	**4 502**
Oreglerade fordringar för vilka ränta intäktsförs	279	256		
Löpande avkastning på problemkrediter	191	246	191	246
Årlig procentuell löpande avkastning på problemkrediter	2,38	2,54	2,84	2,86
Årlig procentuell ränta på fordringar som inte utgör på problemkrediter	7,17	8,29	5,96	7,25
Reserv för befarade kreditförluster				
Ingående balans	4 028	4 325	3 576	3 788
Under året konstaterade förluster mot reserv	-506	-1 208	-344	-1 021
Under året återförda reserveringar	-269	-474	-180	-341
Reservering för befarade förluster	570	1 385	450	1 150
Trygg Hansa	20			
Kursdifferens	-16		-7	
Summa	**3 827**	**4 028**	**3 495**	**3 576**

48 Derivatinstrument

	Med positiva stängningsvärden eller värde noll			Med negativa stängningsvärden	
Koncernen 1997	Nominellt belopp	Verkligt värde	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde
Ränterelaterade					
Optioner	34 305	144	144	4	4
Terminer	2 097 800	3 890	3 890	3 972	3 972
Swappar	821 563	19 202	19 202	17 151	17 151
Summa	**2 953 668**	**23 236**	**23 236**	**21 127**	**21 127**
varav clearat	17 174	1	1	1	1
Valutarelaterade					
Optioner	63 986	878	878		
Terminer	1 409 729	30 577	30 577	29 661	29 661
Swappar	380 096	11 673	10 292	13 006	11 845
Summa	**1 853 811**	**43 128**	**41 747**	**42 667**	**41 506**
varav clearat					
Aktierelaterade					
Optioner	7 556	76	76	31	31
Terminer	240	2	2		
Swappar					
Summa	**7 796**	**78**	**78**	**31**	**31**
varav clearat	6 767	43	43	15	15
Summa	**4 815 275**	**66 442**	**65 061**	**63 825**	**62 664**

forts. not 48 Derivatinstrument

	Med positiva stängningsvärden eller värde noll			Med negativa stängningsvärden	
Koncernen 1996	Nominellt belopp	Verkligt värde	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde
Ränterelaterade					
Optioner	232 980	248	248	1	1
Terminer	1 434 232	2 564	2 564	2 371	2 371
Swappar	607 919	22 585	21 897	22 044	20 609
Summa	**2 275 131**	**25 397**	**24 709**	**24 416**	**22 981**
varav clearat	258 322	65	65	8	8
Valutarelaterade					
Optioner	43 867	770	770	1	1
Terminer	1 354 302	22 275	22 275	22 726	22 726
Swappar	500 705	13 884	13 370	10 402	10 195
Summa	**1 898 874**	**36 929**	**36 415**	**33 129**	**32 922**
varav clearat					
Aktierelaterade					
Optioner	277	138	138	139	139
Terminer	330	43	43	228	228
Summa	**607**	**181**	**181**	**367**	**367**
varav clearat	537	140	140	338	338
Summa	**4 174 612**	**62 507**	**61 305**	**57 912**	**56 270**

Moderbolaget 1997					
Ränterelaterade					
Optioner	33 849	144	144	1	1
Terminer	2 097 560	3 886	3 886	3 928	3 928
Swappar	820 092	19 175	19 175	17 150	17 150
Summa	**2 951 501**	**23 205**	**23 205**	**21 079**	**21 079**
varav clearat	17 174	1	1	1	1
Valutarelaterade					
Optioner	63 929	873	873		
Terminer	1 406 941	30 507	30 507	29 646	29 646
Swappar	380 092	11 673	10 292	13 005	11 844
Summa	**1 850 962**	**43 053**	**41 672**	**42 651**	**41 490**
varav clearat					
Aktierelaterade					
Optioner	7 556	76	76	31	31
Terminer	240	2	2		
Swappar					
Summa	**7 796**	**78**	**78**	**31**	**31**
varav clearat					
Summa	**4 810 259**	**66 336**	**64 955**	**63 761**	**62 600**

Moderbolaget 1996					
Ränterelaterade					
Optioner	232 980	248	248	1	1
Terminer	1 434 186	2 562	2 562	2 371	2 371
Swappar	607 664	22 554	21 866	22 042	20 607
Summa	**2 274 830**	**25 364**	**24 676**	**24 414**	**22 979**
varav clearat	258 322	65	65	8	8
Valutarelaterade					
Optioner	43 764	770	770		
Terminer	1 351 599	22 299	22 299	22 719	22 719
Swappar	500 410	13 863	13 349	10 400	10 193
Summa	**1 895 773**	**36 932**	**36 418**	**33 119**	**32 912**
varav clearat					
Aktierelaterade					
Optioner	277	138	138	139	139
Terminer	330	43	43	228	228
	607	**181**	**181**	**367**	**367**
varav clearat	537	140	140	338	338
Summa	**4 171 210**	**62 477**	**61 275**	**57 900**	**56 258**

49 Upplysningar om fair value

Koncernen 1997	Omsättningstillgångar Bokfört värde	Omsättningstillgångar Fair value	Anläggningstillgångar Bokfört värde	Anläggningstillgångar Fair value
Tillgångar				
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	1 406	1 406	5 187	5 187
Belåningsbara statsskulds-förbindelser m m	39 799	39 799	4 571	4 816
Utlåning till kreditinstitut			98 876	99 385
Utlåning till allmänheten			315 566	318 742
Obligationer och andra räntebärande värdepapper i bankrörelsen	25 238	25 238	7 578	7 578
Obligationer och andra räntebärande värde-papper i försäkringsrörelsen			10 596	10 596
Aktier och andelar i bankrörelsen	2 873	2 873	657	657
Aktier och andelar i försäkringsrörelsen	8 475	8 475		
Aktier och andelar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken			28 371	28 371
Aktier och andelar i intresseföretag			262	643
Immateriella anläggningstillgångar			10 556	10 556
Materiella tillgångar	391	391	4 108	6 237
Egna aktier				
Övriga tillgångar	86 301	86 337		
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	18 275	18 275		
Summa	**182 758**	**182 794**	**486 328**	**492 768**
Skulder				
Skulder till kreditinstitut	154 631	155 160		
In- och upplåning från allmänheten	170 738	170 828		
Emitterade värdepapper m m	112 805	114 894		
Övriga skulder	116 843	117 934		
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	18 235	18 235		
Försäkringstekniska avsättningar	13 236	13 236		
Avsättningar för försäkringstagares räkning	28 275	28 275		
Övriga avsättningar	4 826	4 826		
Efterställda skulder	21 507	21 507		
Summa	**641 096**	**644 895**		

Koncernen, 1996	Omsättningstillgångar Bokfört värde	Omsättningstillgångar Fair value	Anläggningstillgångar Bokfört värde	Anläggningstillgångar Fair value
Tillgångar				
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	1 313	1 313	3 523	3 523
Belåningsbara statsskulds-förbindelser m m	42 288	42 288	1 316	1 316
Utlåning till kreditinstitut			98 271	99 188
Utlåning till allmänheten			258 386	264 405
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	24 694	24 694	8 692	9 008
Aktier och andelar	2 826	2 826	17 240	17 440
Aktier och andelar i intresseföretag			82	82
Immateriella anläggningstillgångar			326	326
Materiella tillgångar	148	148	3 590	5 873
Egna aktier		120		
Övriga tillgångar	74 028	75 230		
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	13 905	13 905		
Summa	**159 202**	**160 524**	**391 426**	**401 161**

forts. not 49 Upplysningar om fair value

	Omsättningstillgångar		Anläggningstillgångar	
Koncernen, 1996	Bokfört värde	Fair value	Bokfört värde	Fair value
Skulder				
Skulder till kreditinstitut	123 585	124 458		
In- och upplåning från allmänheten	151 929	152 015		
Emitterade värdepapper m m	106 866	111 356		
Övriga skulder	95 554	97 196		
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13 115	13 115		
Avsättningar	19 314	19 314		
Efterställda skulder	18 965	19 261		
Summa	**529 328**	**536 715**		

Beräkningen omfattar poster i balansräkningen med fastställd ränta under en fastställd period. Alltså har alla poster med rörlig ränta, d v s sådan in- och utlåning vars räntevillkor är relaterade till marknadsräntan inte omräknats utan det nominella beloppet anses motsvara ett fair value.

När fair value beräknas för fastränteutlåning diskonteras framtida ränteintäkter med en marknadsräntekurva, som justerats med den rådande nyutlåningsmarginalen. På motsvarande sätt diskonteras fastränterelaterad in-/upplåning med marknadsräntekurvan med justering för relevant marginal.

Utöver fast in- och utlåning har justeringar gjorts även för övervärden i fastigheter samt vissa aktieinnehav.

En effekt av denna beräkningsmodell är att i tider då nyutlåningsmarginalen är i sjunkande uppstår ett fair value som är högre än bokförtvärde och tvärtom i stigande läge. Vidare kan noteras att beräkningen inte utgör en marknadsvärdering av banken som företag.

50 Upplysningar om fordringar och skulder mot intresse- och koncernföretag

Moderbolaget 1997	Totalt	Koncernföretag	varav mot Intresseföretag	Övriga
Belåningsbara statsskuldsförbindelser m m	42 180			42 180
Utlåning till kreditinstitut	139 150	44 081		95 069
Utlåning till allmänheten	189 874	3 526		186 348
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	31 656	404		31 252
Skulder till kreditinstitut	159 133	10 154		148 979
In- och utlåning från allmänheten	164 082	2 663	40	161 379
Emitterade värdepapper m m	46 467	15		46 452
Efterställda skulder	20 485			20 485
Moderbolaget 1996				
Belåningsbara statsskuldsförbindelser m m	43 547			43 547
Utlåning till kreditinstitut	125 560	30 444		95 116
Utlåning till allmänheten	156 010	2 835		153 175
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	33 870	2 375		31 495
Skulder till kreditinstitut	131 905	10 172		121 733
In- och utlåning från allmänheten	148 350	1 211	16	147 123
Emitterade värdepapper m m	40 039			40 039
Efterställda skulder	18 340			18 340

51 Kapitaltäckningsanalys

	Finansiella företagsgruppen[1]		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Primärt kapital (netto)	24 914	19 179	20 983	16 302
Supplementärt kapital	18 041	16 567	17 659	16 294
Avräkning	-13 824	-709	-14 148	-645
Summa primärt och supplementärt kapital	**29 131**	**35 037**	**24 494**	**31 951**
Beräkning av kapitalkrav för kreditrisker				
Poster i balansräkningen				
Summa placeringar				
Grupp A (0 %)	244 020	154 667	216 647	125 206
Grupp B (20 %)	95 993	88 975	89 395	81 754
Grupp C (50 %)	91 205	80 198	10 821	11 891
Grupp D (100 %)	172 685	147 444	134 685	121 935
Summa	**603 903**	**471 284**	**451 548**	**340 786**
Riskvägt belopp				
Grupp A (0 %)				
Grupp B (20 %)	19 199	17 795	17 878	16 351
Grupp C (50%)	45 603	40 099	5 410	5 945
Grupp D (100 %)	172 685	147 444	134 685	121 935
Summa	**237 487**	**205 338**	**157 973**	**144 231**
Poster utanför balansräkningen				
Nominellt belopp				
Grupp A (0 %)	197 548	482 632	187 801	470 849
Grupp B (20 %)	1 823 343	2 050 122	1 822 985	2 049 512
Grupp C (50 %)	424 401	612 665	418 436	607 417
Grupp D (100 %)	56 716	40 808	60 816	41 896
Summa	**2 502 008**	**3 186 227**	**2 490 038**	**3 169 674**
Omräknat belopp				
Grupp A (0 %)	13 384	14 564	12 055	11 974
Grupp B (20 %)	31 386	54 028	31 343	53 957
Grupp C (50 %)	14 319	22 540	13 480	22 416
Grupp D (100 %)	30 535	22 393	35 299	24 067
Summa	**89 624**	**113 525**	**92 177**	**112 414**
Riskvägt belopp				
Grupp A (0 %)				
Grupp B (20 %)	6 277	10 805	6 269	10 791
Grupp C (50 %)	7 159	11 270	6 740	11 208
Grupp D (100 %)	30 535	22 393	35 299	24 067
Summa	**43 971**	**44 468**	**48 308**	**46 066**
Summa riskvägt belopp för kreditrisker	**281 458**	**249 806**	**206 281**	**190 297**
Beräkning av kapitalkrav för marknadsrisker				
Riskvägt belopp för ränterisker	8 826	14 440	8 869	14 403
varav för specifik risk	1 598	1 417	1 599	1 413
varav för generell risk	7 228	13 023	7 270	12 990
Riskvägt belopp för aktiekursrisker	318	643	314	638
varav för specifik risk	119	552	117	550
varav för generell risk	199	91	197	88
Riskvägt belopp för avvecklingsrisker	29	57	25	56
Riskvägt belopp för motpartsrisker och andra risker	8 156	7 824	8 156	7 731
Riskvägt belopp för valutakursrisker	4 309	3 760	4 401	3 822
Summa riskvägt belopp för marknadsrisker	**21 638**	**26 724**	**21 765**	**26 650**
Beräkning av total kapitaltäckningsgrad				
Total kapitalbas	29 131	35 037	24 494	31 951
Totalt riskvägt belopp för kreditrisker och marknadsrisker	303 096	276 530	228 046	216 947
Total kapitaltäckningsgrad	**9,61%**	**12,67%**	**10,74%**	**14,73%**

1) Enligt kapitaltäckningsreglerna skall kapitaltäckningsanalysen omfatta den finansiella företagsgruppen vilken även innefattar intressebolag som ej konsolideras i balansräkningen.

52 Geografisk fördelning av intäkterna

Koncernen 1997	Totalt	Sverige	Övriga Norden	Övriga Europa	Övriga världen
Ränteintäkter	**29 159**	22 045	1 185	3 550	2 379
Leasingintäkter					
Erhållna utdelningar	**180**	178		2	
Provisionsintäkter	**6 945**	5 531	604	700	110
Nettoresultat av finansiella transaktioner	**1 465**	1 146	96	126	97
Övriga rörelseintäkter	**430**	334	15	77	4
	38 179	**29 234**	**1 900**	**4 455**	**2 590**
Koncernen 1996					
Ränteintäkter	**28 766**	22 725	1 007	3 195	1 839
Leasingintäkter	**1 883**	1 752		129	2
Erhållna utdelningar	**120**	118	1	1	
Provisionsintäkter	**5 543**	4 465	455	535	88
Nettoresultat av finansiella transaktioner	**3 275**	2 229	31	864	151
Övriga rörelseintäkter	**545**	382	11	143	9
	40 132	**31 671**	**1 505**	**4 867**	**2 089**
Moderbolaget 1997					
Ränteintäkter	**21 618**	14 929	1 107	3 243	2 339
Leasingintäkter	**57**	39		18	
Erhållna utdelningar	**3 773**	3 770			3
Provisionsintäkter	**5 561**	4 867	158	436	100
Nettoresultat av finansiella transaktioner	**1 408**	1 185	60	80	83
Övriga rörelseintäkter	**189**	138	1	11	39
	32 606	**24 928**	**1 326**	**3 788**	**2 564**
Moderbolaget, 1996					
Ränteintäkter	**22 189**	16 090	1 031	3 198	1 870
Leasingintäkter	**27**			27	
Erhållna utdelningar	**424**	423	1		
Provisionsintäkter	**3 976**	3 451	77	367	81
Nettoresultat av finansiella transaktioner	**3 233**	2 287	3	790	153
Övriga rörelseintäkter	**225**	175	1	12	37
	30 074	**22 426**	**1 113**	**4 394**	**2 141**

53 Uppgifter om väsentliga tillgångars och skulders uppdelning på väsentliga valutor

Koncernen 1997	Totalt	SEK	USD	GBP	DEM	DKK/NOK/FIM	Övr. valutor
Utlåning till kreditinstitut	98 876	33 825	43 723	840	1 508	12 762	6 218
Utlåning till allmänheten	315 566	227 932	37 840	9 146	7 405	13 221	20 022
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	87 782	39 978	12 118	735	4 050	12 607	18 294
Övriga tillgångar	166 862	79 018	39 770	17 749	869	21 779	7 677
Summa tillgångar	**669 086**	**380 753**	**133 451**	**28 470**	**13 832**	**60 369**	**52 211**
Skulder till kreditinstitut	154 631	55 965	50 918	6 828	13 786	11 842	15 292
In- och upplåning från allmänheten	170 738	125 664	21 420	3 915	3 290	4 621	11 828
Emitterade värdepapper m.m.	112 805	68 576	14 247	14 491	4 243	8 592	2 656
Övriga skulder	181 438	93 820	42 519	19 665	1 043	20 864	3 527
Efterställda skulder	21 507	2 692	8 702	1 466	1 375	596	6 676
Eget kapital	27 967	27 967					
Summa skulder, avsättningar och eget kapital	**669 086**	**374 684**	**137 806**	**46 365**	**23 737**	**46 515**	**39 979**

forts. not 53 Uppgifter om väsentliga tillgångars och skulders uppdelning på väsentliga valutor

Koncernen, 1996	Totalt	SEK	USD	GBP	DEM	DKK/NOK/FIM	Övr. valutor
Utlåning till kreditinstitut	98 271	25 863	48 514	365	7 090	10 598	5 841
Utlåning till allmänheten	258 386	199 708	23 263	9 015	7 238	2 906	16 256
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	76 990	36 548	3 037	877	2 764	12 090	21 674
Övriga tillgångar	116 981	48 223	44 307	5 789	3 756	606	14 300
Summa tillgångar	**550 628**	**310 342**	**119 121**	**16 046**	**20 848**	**26 200**	**58 071**
Skulder till kreditinstitut	123 585	30 499	55 926	8 787	12 561	1 339	14 473
In- och upplåning från allmänheten	151 929	119 736	12 770	5 429	3 358	6 477	4 159
Emitterade värdepapper m.m.	106 866	67 230	9 482	6 554	3 867	15 149	4 584
Övriga skulder	127 983	63 591	28 748	6 478	419	260	28 487
Efterställda skulder	18 965	2 612	7 000	1 302	1 306		6 745
Eget kapital	21 300	21 300					
Summa skulder, avsättningar och eget kapital	**550 628**	**304 968**	**113 926**	**28 550**	**21 511**	**23 225**	**58 448**
Moderbolaget, 1997							
Utlåning till kreditinstitut	139 150	65 233	45 702	5 239	3 010	13 191	6 775
Utlåning till allmänheten	189 874	117 682	32 677	6 049	5 232	9 533	18 701
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	73 836	30 418	10 692	351	1 747	12 426	18 202
Övriga tillgångar	136 740	62 617	38 035	9 021	276	20 267	6 524
Summa tillgångar	**539 600**	**275 950**	**127 106**	**20 660**	**10 265**	**55 417**	**50 202**
Skulder till kreditinstitut	159 133	56 327	50 215	7 730	12 908	11 708	20 245
In- och upplåning från allmänheten	164 082	123 599	19 886	3 737	1 836	3 991	11 033
Emitterade värdepapper m.m.	46 467	2 223	14 247	14 491	4 243	8 606	2 657
Övriga skulder	125 437	51 449	40 319	10 289	767	19 731	2 882
Efterställda skulder	20 485	1 913	8 702	1 466	1 132	596	6 676
Eget kapital och obeskattade reserver	23 996	23 996					
Summa skulder, avsättningar och eget kapital	**539 600**	**259 507**	**133 369**	**37 713**	**20 886**	**44 632**	**43 493**
Moderbolaget, 1996							
Utlåning till kreditinstitut	125 560	48 496	50 667	1 821	4 878	10 598	9 100
Utlåning till allmänheten	156 010	103 246	21 680	7 474	5 063	2 656	15 891
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	77 417	38 459	1 621	874	2 707	12 090	21 666
Övriga tillgångar	102 762	40 093	44 760	5 826	3 818	599	7 666
Summa tillgångar	**461 749**	**230 294**	**118 728**	**15 995**	**16 466**	**25 943**	**54 323**
Skulder till kreditinstitut	131 905	33 401	56 369	8 915	10 310	1 341	21 569
In- och upplåning från allmänheten	148 350	119 286	13 022	5 628	2 291	6 445	1 678
Emitterade värdepapper m.m.	40 039	781	9 105	6 554	3 867	15 149	4 583
Övriga skulder	104 496	47 184	28 663	6 175	179	245	22 050
Efterställda skulder	18 340	2 008	7 000	1 302	1 284		6 746
Eget kapital och obeskattade reserver	18 619	18 619					
Summa skulder, avsättningar och eget kapital	**461 749**	**221 279**	**114 159**	**28 574**	**17 931**	**23 180**	**56 626**

S-E-Bankskoncernen

(Mkr)

Resultaträkningar

	1997	1996	1995		1994	1993
Räntor netto	7 290	7 349	4 513	Räntenetto	8 357	9 779
Provisionsnetto	5 832	4 699	4 200	Provisioner, avgifter och agio	5 771	6 816
Nettoresultat finansiella transaktioner	1 465	3 601	3 979			
Övriga intäkter	610	691	3 033	Övriga intäkter	3 042	2 162
Summa rörelseintäkter	**15 197**	**16 340**	**15 725**	**Summa intäkter**	**17 170**	**18 757**
Allmänna administrationskostnader	8 783	7 854	7 047	Personalkostnader	4 535	4 308
Av- och nedskrivningar	575	497	455	Övriga kostnader	3 474	3 193
Övriga rörelsekostnader	949	816	712			
Omstruktureringskostnader	1 018			Avskrivningar	418	410
Summa kostnader före kreditförluster	**11 325**	**9 167**	**8 214**	**Summa kostnader före förluster**	**8 427**	**7 911**
Kreditförluster och värdeförändringar	688	1 303	4 025	Kreditförluster	9 444	10 167
Nedskrivningar	55					
Rörelseresultat	**3 129**	**5 870**	**3 486**	**Rörelseresultat**	**-701**	**679**
Bokslutsdispositioner	440	410	142	Bokslutsdispositioner	-488	735
Skatter	-1 135	-1 584	-1 098	Skatt	1 411	-216
Minoritetens andel	3		1	Minoritetens andel	-11	-26
Årets resultat	**2 437**	**4 696**	**2 531**	**Redovisat årsresultat**	**211**	**1 172**

Balansräkningar

	1997	1996	1995		1994	1993
Utlåning till kreditinstitut	98 876	98 271	58 185	Placerat hos banker	25 506	20 310
Utlåning till allmänheten	315 566	258 386	222 544	Utlåning	235 081	275 151
Räntebärande värdepapper	87 782	76 990	89 380	Räntebärande värdepapper	84 767	79 474
Aktier och andelar	40 638	20 148	16 285			
Övriga tillgångar	126 224	96 833	132 229	Övriga tillgångar	65 710	73 325
Summa tillgångar	**669 086**	**550 628**	**518 623**	**Summa tillgångar**	**411 064**	**448 260**
Skulder till kreditinstitut	154 631	123 585	99 165	Upplåning från banker	81 956	77 124
In- och upplåning från allmänheten	170 738	151 929	133 606	Inlåning	139 823	157 015
Emitterade värdepapper m m	112 805	106 866	106 669	Emitterade värdepapper m m	102 503	117 900
Försäkringstekniska avsättningar	13 236					
Avsättningar för försäkringstagares räkning	28 275	16 663	12 441			
Övriga skulder	139 927	111 320	126 153	Övriga skulder	45 040	50 330
Efterställda skulder	21 507	18 965	16 020	Förlagslån	18 239	22 563
Eget kapital och kapitalandel av obeskattade reserver	27 967	21 300	24 569	Eget kapital och kapitalandel av obeskattade reserver	23 503	23 328
Summa skulder och eget kapital	**669 086**	**550 628**	**518 623**	**Summa skulder och eget kapital**	**411 064**	**448 260**

Nyckeltal

	1997	1996	1995	1994	1993
Placeringsmarginal, %	1,20	1,37	1,40	1,99	2,09
Räntabilitet, %	11,0	22,7	10,7	-2,2	2,6
Årets resultat per aktie, kr	4,14	8,91	4,80	-0,40	3,68
I/K-tal före förluster	1,34	1,78	1,91	2,04	2,37
I/K-tal efter förluster	1,27	1,56	1,28	0,96	1,04
Kreditförlustnivå, %	0,25	0,51	1,55	3,02	2,90
Andel osäkra fordringar, %	1,28	1,85	2,68	3,55	5,90
Kapitaltäckningsgrad, %	9,6	12,7	15,2	14,2	13,0
Primärkapitalrelation, %	8,2	6,9	9,6	8,8	8,0

Skandinaviska Enskilda Banken

(Mkr)

Resultaträkningar

	1997	1996	1995		1994	1993
Räntor netto	5 893	5 788	5 540	Räntenetto	7 423	7 688
Provisionsnetto	4 579	3 207	2 814	Provisioner, avgifter och agio	4 279	5 080
Nettoresultat finansiella transaktioner	1 408	3 585	4 078			
Övriga intäkter	3 962	649	2 344	Övriga intäkter	2 010	1 660
Summa rörelseintäkter	**15 842**	**13 229**	**14 776**	**Summa intäkter**	**13 712**	**14 428**
Allmänna administrationskostnader	8 058	7 172	6 165	Personalkostnader	3 739	3 213
Av- och nedskrivningar	289	235	291	Övriga kostnader	3 254	2 822
Övriga rörelsekostnader	815	748	607			
Omstruktueringskostnader	1 018			Avskrivningar	253	234
Summa kostnader före kreditförluster	**10 180**	**8 155**	**7 063**	**Summa kostnader före förluster**	**7 246**	**6 269**
Kreditförluster och värdeförändringar	539	885	3 596	Kreditförluster	5 148	8 962
Nedskrivningar	3 558					
Rörelseresultat	**1 565**	**4 189**	**4 117**	**Rörelseresultat**	**1 318**	**-803**
Bokslutsdispositioner	-12	755	431	Bokslutsdispositioner	3 028	2 470
Skatter	-848	-1 200	-726	Skatt	-414	-331
Årets resultat	**705**	**3 744**	**3 822**	**Redovisat årsresultat**	**3 932**	**1 336**

Balansräkningar

	1997	1996	1995		1994	1993
Utlåning till kreditinstitut	139 150	125 560	83 781	Placerat hos banker	38 206	32 737
Utlåning till allmänheten	189 874	156 010	153 384	Utlåning	179 737	203 615
Räntebärande värdepapper	73 836	77 417	90 290	Räntebärande värdepapper	84 791	77 775
Aktier och andelar	25 087	9 257	8 963			
Övriga tillgångar	111 653	93 505	109 282	Övriga tillgångar	38 388	42 170
Summa tillgångar	**539 600**	**461 749**	**445 700**	**Summa tillgångar**	**341 122**	**356 297**
Skulder till kreditinstitut	159 133	131 905	111 720	Upplåning från banker	93 740	82 761
In- och upplåning från allmänheten	164 082	148 350	130 600	Inlåning	138 333	153 047
Emitterade värdepapper m m	46 467	40 039	46 305	Emitterade värdepapper m m	40 675	47 263
Övriga skulder	125 437	104 496	119 818	Övriga skulder	32 478	32 227
Efterställda skulder	20 485	18 340	15 335	Förlagslån	17 479	21 040
Eget kapital och obeskattade reserver	23 996	18 619	21 922	Eget kapital och obeskattade reserver	18 417	19 959
Summa skulder och eget kapital	**539 600**	**461 749**	**445 700**	**Summa skulder och eget kapital**	**341 122**	**356 297**

Den nya redovisningslagstiftningen för kreditinstitut innebär dels en ny uppställning för resultat- och balansräkningar, dels införandet av nya värderingsregler. För en närmare beskrivning av dessa hänvisas till Redovisningsprinciper (sid 53).

De nya värderingsreglerna har införts fr o m 1996. I tabellen ovan har den nya redovisningsformen använts för resultat- och balansräkningen för åren 1995–1997 medan den gamla uppställningsformen bibehållits för åren 1993–1994

Förslag till vinstdisposition

S-E-Bankskoncernens fria medel uppgår till 4 760 Mkr. Till bolagsstämmans förfogande står enligt Skandinaviska Enskilda Bankens balansräkning

	Mkr
Fritt eget kapital	
Överfört från föregående år	3 237
Årets resultat	705
Återföring från fond för orealiserade vinster	483
	4 425

Styrelsen föreslår att bolagsstämman med fastställande av Skandinaviska Enskilda Bankens balansräkning för verksamhetsåret 1997 beslutar att av ovannämnda disponibla medel

	Mkr
till aktieägarna utdela	
per A-aktie 3:00 kr	1 688
per C-aktie 3:00 kr	77
samt till nästa år överföra	2 660

Stockholm den 17 februari 1998

Jacob Wallenberg
ordförande

Claes Dahlbäck

Gösta Wiking

Tore Daun

Urban Jansson

Tuve Johannesson

Rolf Karlsson

Tommy Ottosson

Marcus Wallenberg

Carl Johan Åberg

Lars H Thunell
Verkställande direktör

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ) Organisationsnummer 502032-9081

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen (sidorna 46–90) och räkenskaperna samt styrelsens förvaltning för Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ) för år 1997. Biträde har därvid lämnats av bankens interna revisionsavdelning. Det är styrelsen som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot är ersättningsskyldig mot bolaget eller på annat sätt handlat i strid mot bankrörelselagen, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, bankaktiebolagslagen eller bolagsordningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, varför vi tillstyrker

att resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen fastställs och

att vinsten i moderbolaget disponeras enligt förslaget i förvaltningsberättelsen.

Styrelseledamöterna har inte vidtagit någon åtgärd eller gjort sig skyldiga till någon försummelse som enligt vår bedömning kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, varför vi tillstyrker att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 6 mars 1998

Clas Blix
Auktoriserad revisor
Ordförande

Göran Jacobsson
Auktoriserad revisor

Ulla Nordin Buisman
Auktoriserad revisor
Av Finansinspektionen förordnad revisor

Styrelse

Av bolagsstämman valda ledamöter

Jacob Wallenberg[3)4)]
f 1956; 1997 (1996)
Styrelsens ordförande.
Vice verkställande direktör i Investor.
Ledamot i Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse.
Aktieinnehav: 68 690 aktier av serie A och 4 478 aktier av serie C.

Claes Dahlbäck[2)]
f 1947; 1997
Styrelsens vice ordförande.
Verkställande direktör i Investor och ABB. Ordförande i Vin & Sprit AB.
Ledamot i ABB Asea Brown Boveri Ltd, Astra, Electrolux och STORA.
Aktieinnehav: 0

Gösta Wiking[4)]
f 1937; 1997
Styrelsens vice ordförande.
Ordförande i Perstorp och Kemikontoret. Ledamot i Bong Ljungdahl, Bure, Karlshamns AB och Sveriges Industriförbund.
Aktieinnehav: 0

Tore Daun[1)]
f 1929; 1989 (1979)
Direktör.
Ordförande i Meda. Ledamot i Elmo Calf och BASF Svenska.
Aktieinnehav: 1 718 aktier av serie A och 44 aktier av serie C.

Urban Jansson[3)]
f 1945; 1996
Verkställande direktör i Förvaltnings AB Ratos.
Ordförande i Dahl, Esselte, PriFast och Scandic Hotels. Ledamot i Ratos.
Aktieinnehav: 3 000 aktier av serie A.

Tuve Johannesson
f 1943; 1997
Verkställande direktör i Volvo Personvagnar. Ledamot i Cardo.
Aktieinnehav: 3 400 aktier av serie A.

Marcus Wallenberg
f 1956; 1995
Vice VD i Investor.
Vice ordförande i Astra och Saab.
Ledamot i Ericsson, Incentive, Investor, Scania, Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse och SAS Sverige.
Aktieinnehav: 381 739 aktier av serie A och 20 158 aktier av serie C.

Carl Johan Åberg[3)]
Docent
f 1930; 1996
Ordförande i Aktiefrämjandet och Direktionen för Handelshögskolan i Stockholm. Vice ordförande i Aktiemarknadsnämnden. Ledamot i Graninge, Preem Petroleum och Swebus.
Aktieinnehav: 1 000 aktier av serie A.

Lars H Thunell[3)4)]
Fil dr
f 1948; 1997
Verkställande direktör och koncernchef.
Vice ordförande i Sveriges Försäkringsförbund.
Ledamot i Astra, Elekta och Stockholms Handelskammare.
Aktieinnehav: 150 aktier av serie A.

Av bolagsstämman vald suppleant

Monica Caneman
f 1954; 1997
Vice VD och ställföreträdande koncernchef.
Ledamot i Scandic Hotels.
Aktieinnehav: 0

Av de anställda utsedda ledamöter

Rolf Karlsson
f 1953; 1991
Ordförande i Finansförbundets koncernklubb.
Aktieinnehav: 0

Tommy Ottosson
f 1941; 1997
Ordförande i FTF-föreningen.
Ledamot i Försäkringstjänstemannaförbundet och Försäkringsbranschens Pensionskassa.
Aktieinnehav: 1 000 aktier av serie A och 100 aktier av serie C.

Av de anställda utsedda suppleanter

Ulf Jensen
f 1950; 1997 (1995)
Vice ordförande i Finansförbundets koncernklubb.
Aktieinnehav: 1 369 aktier av serie A.

Henrik Nilsson
f 1968; 1997
Ordförande i Akademikerföreningen vid S-E-Banken.
Aktieinnehav: 295 aktier av serie A och 10 aktier av serie C.

Styrelseordföranden Karl-Erik Sahlberg, vice ordföranden Bo Berggren och ledamoten Rune Andersson lämnade styrelsen vid den extra bolagsstämman den 19 december 1997. Arbetstagarrepresentanterna Bengt Samuelsson och Inger Smedberg avgick samma dag ur styrelsen.

1) Ordförande i styrelsens kreditutskott. 2) Ordförande i styrelsens revisionskommitté.
3) Ledamot i styrelsens kreditutskott. 4) Ledamot i styrelsens revisionskommitté.
Årtalen avser födelseår och invalsår i styrelsen: årtal inom parentes anger första invalsår som ledamot eller suppleant.
Aktieinnehav inkluderar make/makas, omyndiga barns och närstående bolags innehav.

Jacob Wallenberg
Carl Johan Åberg
Monica Caneman

Ulf Jensen

Claes Dahlbäck
Urban Jansson
Lars H Thunell
Rolf Karlsson

Tommy Ottosson

Tuve Johannesson och
Gösta Wiking
Marcus Wallenberg
Tore Daun
Henrik Nilsson

Koncernledning och revisorer

Lars H Thunell
f 1948; 1997
Verkställande direktör och koncernchef.
Vice ordförande i Sveriges Försäkringsförbund och i Svenska Bankföreningen. Ledamot i Astra, Elekta och Stockholms Handelskammare.
Aktieinnehav: 150 aktier av serie A.

Monica Caneman
f 1954; 1977
Vice VD och ställföreträdande koncernchef samt chef för Retail.
Ledamot i Scandic Hotels.
Aktieinnehav: 0

Per-Erik Coos
f 1939; 1997
Vice VD och chef för Property & Casualty.
Aktieinnehav: 0

Lars Isacsson
f 1944; 1972
Vice VD och finanschef.
Ledamot i BOFAB och Diligentia.
Aktieinnehav: 7 740 aktier av serie A.

Mats Larsson
f 1949; 1983
Vice VD samt chef för Merchant Banking.
Aktieinnehav: 0

Lars Linder-Aronson
f 1953; 1979
Vice VD samt chef för Enskilda Securities. Ledamot i Stockholms Fondbörs.
Aktieinnehav: 19 036 aktier av serie A och 20 aktier av serie C.

Lars Lundquist
f 1948; 1997
Vice VD och chef för Asset Management. Ordförande i Celtica.
Ledamot i Hufvudstaden.
Aktieinnehav: 0

Anders Mossberg
f 1952; 1985
Vice VD och chef för Life & Pension.
Ledamot i Sveriges Försäkringsförbund.
Aktieinnehav: 4 640 aktier av serie A.

Anders Rydin
f 1945; 1997
Vice VD och chef för Ekonomi och Koncernstaber.
Ordförande i Diligentia. Ledamot i Aktiefrämjandet, Cardo, Jacobsson & Widmark.
Aktieinnehav: 12 000 aktier av serie A.

Johan Wachtmeister
f 1959; 1989
Ställföreträdande chef för Merchant Banking.
Ledamot i The Empire AB.
Aktieinnehav: 40 aktier av serie A.

Zaid Pedersen
f 1946; 1997
Chef för Integration, VD i Trygg-Hansa AB och Trygg-Hansa Försäkrings AB.
Ledamot i VPC AB.
Aktieinnehav: 7 000 aktier av serie A och 2 000 aktier av serie C.

Mariana Burenstam Linder
f 1957; 1997
Chef för Informationsteknik.
Aktieinnehav: 1 430 aktier av serie A.

Fleming Carlborg
f 1956; 1974
Ställföreträdande chef för Retail.
Vice ordförande i Upplysningscentralen UC.
Aktieinnehav: 241 aktier av serie A och 102 aktier av serie C.

Adjungerad

Lars Gustafsson
f 1946; 1982
Vice VD samt chef för Strategisk planering.
Ledamot i Stockholmsmässan.
Aktieinnehav: 302 aktier av serie A.

Ulf Thornander
f 1954; 1986
Chefsjurist och sekreterare i styrelsen och koncernledningen.
Aktieinnehav: 404 aktier av serie A.

REVISORER

Av bolagsstämman valda revisorer

Clas Blix
Auktoriserad revisor
Ernst & Young
Ordförande

Göran Jacobsson
Auktoriserad revisor
Öhrlings Coopers & Lybrand

Av bolagsstämman valda suppleanter

Lars Bonnevier
Auktoriserad revisor
Ernst & Young

Peter Clemedtson
Auktoriserad revisor
Öhrlings Coopers & Lybrand

Av Finansinspektionen förordnad revisor

Ulla Nordin Buisman
Auktoriserad revisor
Price Waterhouse

I mars 1998 köpte 17 ledande befattningshavare köpoptioner i S-E-Banken för totalt cirka 7,5 Mkr, motsvarande 308 660 optioner. Varje option ger rätt att köpa en A-aktie till kurs 165 kronor under tiden fram till mars år 2003. Av detta belopp har Lars H Thunell köpt 165 000 optioner för cirka 4 Mkr.

Zaid Pedersen
Anders Mossberg
Johan Wachtmeister
Ulf Thornander

Mats Larsson
Lars Isacsson
Lars Gustafsson och Monica Caneman
Per-Erik Coos

Lars Linder-Aronson

Mariana Burenstam Linder
Lars H Thunell och Lars Lundquist
Fleming Carlborg och Anders Rydin

Rådgivande regionalstyrelser

VÄSTRA SVERIGE

Eric Alfredson
Elga AB

Peter Augustsson
AB SKF

Sven Björkman
S-E-Banken

Tore Daun

Bengt O Eriksson

Gunnar Larsson
IFK Göteborg

Håkan Larsson
Bilspedition Transport
& Logistics AB, BTL

Mats Larsson
S-E-Banken

Anne Ludvigson
AB Ludvig Svensson

Mauritz Sahlin

Lars H Thunell
ordförande
S-E-Banken

Jan-Erik Vahlne
Chalmers Tekniska Högskola

Johan Wachtmeister
S-E-Banken

SYDSVERIGE

Mikael Blomqvist
Roxtec AB

Rolf Hansson
S-E-Banken

Mikael Karlsson
Axis Communications AB

Mats Kjaer
S-E-Banken

Berthold Lindqvist
Gambro

Inger Nilsson
Malmö Stad

Lennart Nilsson
AB Pethle

Thore Ohlsson
AB Aritmos

Thomas Oldér
Svedala Industri AB

Karl-Erik Sahlberg

Gunnar Skoog

Carl-Gustaf Sondén
Lindab AB

Lars H Thunell
ordförande
S-E-Banken

Adresser

HUVUDKONTOR

Koncernledning,

Besöksadress:

Kungsträdgårdsgatan 8

Postadress: 106 40 Stockholm

Telefon: 08 763 80 00
08 22 19 00
(direktionsväxel)

AFFÄRSOMRÅDEN

Merchant Banking

Besöksadress:

Kungsträdgårdsgatan 8

Postadress: 106 40 Stockholm

Telefon: 08 763 80 00
08 22 19 00
(direktionsväxel)

Retail,

Asset Management

Besöksadress: Sergels Torg 2

Postadress: 106 40 Stockholm

Telefon: 08 763 50 00
08 22 19 00
(direktionsväxel)

Enskilda Securities

Besöksadress: Nybrokajen 5

Postadress: 103 36 Stockholm

Telefon: 08 52 22 95 00

Telefax: 08 52 22 95 01

Property & Casualty,

Life & Pension,

Industrial & Marine

Besöksadress: Fleminggatan 18

Postadress: 106 26 Stockholm

Telefon: 08 693 10 00

Telefax: 08 693 17 89

Skandinaviska Enskilda Banken

Årsredovisning 1997

97

ÅRSREDOVISNING 1997

Skandinaviska Enskilda Banken

Året som gick präglades av det omfattande arbetet med bankens struktur. Den 2 oktober 1997 presenterades förslaget att slå samman S-E-Banken och Trygg-Hansa och i december var affären genomförd.

Innehåll

Vision	1
Aktion	2
Styrelseordföranden har ordet	4
Till aktieägarna	6
Den nya koncernen	8
S-E-Banksaktien	10
Kapitala förändringar	12
Den digitala banken	14
Det nya territoriet	16
Ekonomisk översikt	18
Retail	22
Property & Casualty	26
Asset Management	29
Life & Pension	32
Industrial & Marine	34
Merchant Banking	36
Enskilda Securities	40
S-E-Bankskoncernens medarbetare	42
Koncernen och miljön	43
Riskbedömning och riskkontroll	44
Förvaltningsberättelse	46
Redovisningsprinciper	53
Definitioner	56
Resultaträkningar	57
Balansräkningar	58
Noter	60
Femårsöversikt	88
Förslag till vinstdisposition	90
Revisionsberättelse	91
Styrelse	92
Koncernledning och Revisorer	94
Rådgivande Styrelser och Adresser	96

Bolagsstämma

Ordinarie bolagsstämma hålles tisdagen den 28 april 1998 klockan 16.30 på Stockholmsmässan, Älvsjö.

Anmälan m m

Aktieägare som vill deltaga i bolagsstämman skall

dels vara införd i den av Värdepapperscentralen VPC AB (VPC) förda aktieboken senast fredagen den 17 april 1998,

dels göra anmälan till banken – Koncernstab Juridik, Box 16067, 103 22 Stockholm, telefon 08-763 80 00 – senast torsdagen den 23 april 1998 kl 13.00.

Aktieägare som har sina aktier förvaltarregistrerade genom banks notariatavdelning eller annan förvaltare måste för att äga rätt att deltaga i bolagsstämman begära att tillfälligt föras in i aktieboken hos VPC. Aktieägaren måste underrätta förvaltaren härom i god tid före fredagen den 17 april 1998. *Observera att förfarandet också gäller aktieägare som utnyttjar Skandinaviska Enskilda Bankens Aktieägardepå.*

Utdelning

Styrelsen föreslår som avstämningsdag för utdelningen måndagen den 4 maj 1998. Beslutar bolagsstämman i enlighet med förslaget, beräknas utdelningen komma att utsändas av VPC måndagen den 11 maj 1998.

Ekonomisk information under 1998

Bokslutsmeddelande	17 februari
Årsredovisning	början av april
Bolagsstämma	28 april
Delårsrapport januari – mars	6 maj
Delårsrapport januari – juni	18 augusti
Delårsrapport januari – september	3 november

Redovisningar och rapporter
kan beställas från
Koncernstab Information
Telefon: 08-763 81 30, 08-763 85 67

Internet: www.sebank.se

Investor relations:
Christine-Charlotte Treschow
Telefon: 08-763 95 59
E-mail: Christine-Charl.Treschow@enskilda.se

Ordlista

Certifikat – kortfristiga skuldebrev som emitteras genom en eller flera banker upp till ett visst belopp.

Corporate finance – finansiell rådgivning till företag avseende emissioner, börsintroduktioner, förvärv, samgåenden o dyl.

Derivat – finansiella instrument härledda (deriverade) från det underliggande värdet på räntor, valutakurser och värdepapper.

Driftskostnadsprocent – (i skadeförsäkring), procenttal som anger förhållandet mellan driftskostnad och premieintäkter.

Euro Commercial Paper – skuldebrev med en löptid på högst 270 dagar; kan främst utnyttjas av förstklassiga låntagare på penningmarknaden i USA och Europa.

Futures – värdepapperskontrakt som handlas med likvid vid framtida tidpunkt.

Förvärvsmetod – vid upprättande av koncernredovisningen avräknas koncernens anskaffningsvärden på aktier i förvärvade koncernföretag mot det egna kapitalet i obeskattade reserver samt mot övervärden i tillgångar i koncernföretag vid förvärvstidpunkt.

Goodwill – skillnaden mellan förvärvat eget kapital beräknat enligt *förvärvsmetoden* och koncernens anskaffningsvärde på aktierna.

Kapitaltäckningsgrad – beskattat eget kapital plus förlagslån m m (s k supplementärkapital) som godkänts av Finansinspektionen i relation till de riskvägda tillgångarna.

Market maker – en bank, fondkommissionär eller liknande som förbundit sig att hålla marknad genom att ställa köp- och säljkurser i ett visst värdepapper.

Medium Term Note – skuldebrev med en löptid på två till tio år.

Motparts- eller kreditrisk – den fordran banken skulle ha på kunderna/motparterna om samtliga kontrakt, uttryckta som nuvärdet av framtida betalströmmar, stängdes per bokslutsdagen till rådande marknadsräntor, valutakurser och börsnoteringar.

Mottagen återförsäkring – affär som ett försäkringsbolag i form av återförsäkring mottar från andra försäkringsbolag.

Option – en rättighet, men inte en skyldighet, att köpa eller sälja ett visst underliggande instrument. Priset för en option kan därmed liknas vid en försäkringspremie.

Premieintäkt – (i skadeförsäkring), den del av premieinkomsten som belöper på räkenskapsåret.

Primärkapitalrelation – beskattat eget kapital, med avdrag för eventuell goodwill, i relation till riskvägd volym.

Private placement – placering av skuldebrev hos ett fåtal investerare, utan medverkan av s k underwriters (banker som garanterar att en viss del av lånet placeras).

Riskvägda tillgångar – koncernens tillgångar (utlåning, andra fordringar och placeringar) i och utanför balansräkningen, riskviktade efter motparten i affären, enligt särskilda regler.

Skadekostnadsprocent – (i skadeförsäkring), anger förhållandet mellan försäkringsersättningar och *premieintäkt.*

Swap – byte av betalflöden, t ex i form av nettot på fasta ränteströmmar mot rörliga eller en valuta mot en annan.

Termin/terminskontrakt – avtal om köp eller försäljning av en tillgång, där leverans och pris sker vid ett bestämt datum i framtiden. I Sverige gäller terminshandeln främst valutor och räntor.

Totalkostnadsprocent – anger summan av försäkringsersättningar och driftskostnader i relation till premieintäkten.

Skandinaviska Enskilda Banken

Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ)
Koncernstab Information
106 40 Stockholm

Skandinaviska Enskilda Banken

Innehållsförteckning
Presentation av företaget
Summering av 1997
Nyckeltal
VD:s kommentar
Resultaträkning
Balansräkning
Finansieringsanalys
Noter
Aktien

@Hugin 1998. All rights reserved.